

aşk

van Wille Casterloo's 'Kuploerij' als 'Jesse' (bestenman) met een van de 'Pierre' (fotografen) (Casterloo van 2005)

öyküler/izzeddin çalışlar

aşık

öyküler/izzeddin çalışmalar

İzzeddin Çalışlar

1964, İstanbul doğumlu. Galatasaray Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu. Reklam yazarlığından sonra, farklı mecralarda yaratıcı görevler aldı. Edebiyat ve edebiyat dışı 40'ı aşkın kitaba yazar ve editör olarak imza attı. Gezi yazıları ağırlıklı olmak üzere bir çok yayın organında yazıları yayımlandı. Yazarlık alanını tiyatro oyunu, senaryo ve senfonik eser sözleriyle çeşitlendirdi. Farklı üniversitelerin iletişim fakültelerinde ders verdi. Halen Kadir Has Üniversitesi öğretim görevlisi. Aşk'taki öykülerden 'Alacakaranlığın İki Putu' Vizyon dergisinde yayımlandı. 'Büyük Roman', aynı adlı bir roman olarak yazılmaya devam ediyor. 'Gizli Bahçe' aynı adlı bir tiyatro oyunu olarak sahnelendi ve kitap olarak yayımlandı. 'Tramvay', 'Parke Taşlar Üstünde' adlı kitapta yayımlandı ve yazar tarafından senaryolaştırılıp, Olgun Arun tarafından aynı adla sinemaya uyarlandı. 'Yazan: Roman Kaufmann', '1001 Renk Masalları' adlı kitapta yayımlandı. Diğer öyküler ilk kez Aşk'ta e-kitap olarak yayımlanıyor.

ALACAKARANLIĞIN İKİ PUTU/5

BÜYÜK ROMAN/15

ÇİÇEK KADIN/29

GİZLİ BAHÇE/37

TRAMVAY/61

YAZAN: ROMAN KAUFMANN/93

KARA KİTAP'IN PEŞİNDE/99

ÇARPIŞMA/111

AŞK/115

aşk

6

ALACAKARANLIĞIN İKİ PUTU

“Kitapları yanımızda götüremezsiniz,” deyip alıkoyduklarından beri kaç gün geçti bilmiyorum. Gece ile gündüzü ayırdedebilirken, Putların Alacakaranlığı’nın arka kapağına tırnağımla çentik atabiliyordum ama nice dir bu sözkonusu değil. “Kitapları yanımızda götüremezsiniz” deyip elimden aldıklarında, çıkışımın yakın olduğuna inancım artmıştı. O günden bu yana ne kadar zaman geçtiğine dair ise hiç bir fikrim yok. Belki bir ay, belki altı aydır vize bekliyorum. Bunun geri dönüşü olmayan bir talep olduğunu bilmiyordum. Vize talebimin incelenmekte olduğu ve bana yanıt verileceği kesin. Ama ne zaman? Belirsizlik ve yapabilecek hiç bir şeyin olmaması giderek dayanılmaz bir hal alıyor. Zaman zaman bunun bir oyun olduğunu düşünüyorum. Vize istediğim için beni ihtihara yönlendirdiklerini de... Beni başka biriyle karıştırdıklarını da... Fakat herşeyimi aldıklarına, beni üryan bırakıp kravatımı bile bırakmadıklarına göre, kendimi öldürmemi istemiyorlar. Zaman zaman unutulduğumu, sistem içinde bir kayıt hatasına düşüp beni es geçtiklerini düşünecek oluyorum. Tam o sırada, çıkagelip bana günlerce yetecek kadar yiyecek ve içecek getiriyorlar. “Kitapları yanınıza alamazsınız,” gibi bir sebep yaratıp buraya geliyorlar... Hep iki kişi geliyorlar. Odaya girip benimle konuşan da hep aynısı. Neyi ifade ettiğini bilmediğim bir üniforması var. Kibar konuşuyor ve her ayrılışında “Yakında buradan ayrılacaksınız,” diyor.

Önceleri her gelişleri sanki son gelişleri olacak gibi geliyordu fakat artık bir gün ellerinde vize kartıyla geleceklerine inanmıyorum. Tek isteğim buradan kurtulmak. Bu dört duvar arasındaki ne kadar sürdüğü ve süreceği belirsiz hapislik, iletişimsizlik, kaygı ve adlandıramadığım bütün duygular yakında beni delirtecek. Kitaplarım da gittiğinden beri elimden gelen tek zaman geçirme yolu, kafamdan öykü yazmak ve cümle cümle onu ezberlemek. Zaman zaman da bağıarak bilmediğim bir dilde konferanslar ve konserler veriyorum. Bu önceleri eğlenceli bile geliyordu ama beni duyup deli sanmaları ve vize vermemeleri olasılığı aklıma geldiğin-

den beri vazgeçtim. Şimdilerde ise beni duymadıklarına eminim. Duyma duyumun burada çok geliştiğini hissediyorum. Hiç ses olmadığından buraya gelmek için yola çıktıklarından itibaren ayak seslerini duyuyorum. Tam altı kapı açıp geliyorlar. Son iki kapı, çifte kilitli. Neden vize istedim ki sanki? Diğer vize isteyenler de benimle aynı durumda mı? Sevgilim ne olduğumu biliyor mu? Yoksa kendisini terkettiğimi mi sanıyor? Bir süre ölü taklidi yaptım. Beni bir şekilde izliyorlarsa diye... Nafile. Zaten saçma bir fikirdi. Burası karanlık olduğuna göre nasıl izleyecekler? Aslında karanlıkta da izleyebilirler tabii ama izleyecek olsalar aydınlık vermezler miydi? Zaman zaman dışarıdan sızan ışıklarla yemek stoğumu kontrol edebiliyorum ama bu ışıldama gün ve gece hakkında bilgi vermekten uzak. Çünkü düzensiz. Aynı uyuduğum zamanlar gibi...

Buradaki soğuk en alışmadığım şey. Siyah, nemli duvarlar sanki bir buz kütlesi. Temiz havaya hiç çıkartılmadığımdan, içerideki havanın temiz olup olmadığını bilemiyorum. Dizlerim devamlı büzüsük ve sık sık avuçlarımı nefesimle ısıtıyorum. Bir an ısınıyorlar, bir anda tekrar soğuyorlar. Kendi kendime bildiğim bütün telkin ve meditasyon yöntemlerini uyguladım. Odanın dört köşesi arasında koşu, yürüyüş ve cimnastik hareketleri yapıyorum, biraz terledim mi daha fazla üşüyorum. Duvarlar çok kalın. Elimle vurduğum zaman çok tok ve sağır bir ses çıkıyor. Yerlerle duvarlar aynı malzemeden yapılmış, taş mı beton mu bilmiyorum. Ama buz dağı içinde çelik bir oda olsaydı, herhalde bu kadar soğuk olurdu.

Bir ses... Kulak kesildim. Evet, buraya doğru geliyorlar. Altı kapının açılıp kapanma prosedürü başladı. Aceleleri yok gibi. Henüz yemek stokum bitmediğine göre başka bir amaçla geliyor olmalılar. Belki de normal sürede bu kez daha az yemek yedim... İştahım kapanıyor mu acaba? Kilo verdim mi? Son bir kaç kerede çok az ve cılız dışkıladığımı farkettilim... Sağlık durumum nasıl? Tek hissettiğim tüm vücudumun derin derin sızlamaya başlamış olması ve boğazlarımın şişkinliği. Dördüncü kapı da açıldı. İki kişiler yine. Acaba neden geliyorlar? Vize için gelmiyor olduklarına inanmak zorundayım. Buradan çıkabileceğime bir inanırsam ve bu gerçekleşmezse mahvolurum. Daha fazla hayal kırıklığına dayanabilecek gibi hissetmiyo-

rum... Son kapıdalar. Çıkarsalar artık beni buradan... Ah bir çıkarsalar... Nasıl bir tavır alsam daha etkili olur? Mümkün olduğunca etkilenmemiş mi görünmeli yoksa muhtaçlığımı belli mi etmeli? Kapı açılıyor, çabuk karar vermeliyim. Ağzına sıçayım, neden bu durumda ne yapmam gerektiğini daha önce düşünüp, sağlıklı bir muhasebe yapmadım...

Kapı açıldı. Her zamanki gibi. Üniformalı adamın silueti. Yarım adım arkasında da diğeri. Gözümü kamaştıran ışık. Ve sessizlik. Üniformalı adam bir adım yana çekildi. Arkasındakine yol mu veriyor, yoksa benim dışarı çıkabilmem için mi yol açıyor?

- Buyrun...

Adam çıkmamı işaret etti. Yürümem lazım ama buna inanamıyorum. Aslında inanıyorum da nedense emin olamıyorum. Adam ses tonunu biraz daha yumuşatarak ve inandırıcı bir tonlama katarak...

- Buyrun lütfen...

Çıkıyorum. Sarhoş gibiyim. Ayaklarıma pek hakim değilim. İkisinin önünde koridorda ilerliyorum. Farkında olmadan hızlanmış olacağım ki...

- Biraz yavaş yürüyebilir misiniz?

Bu uyarıyla normale döndüm. Tek tek kapılar açılıyor ve giderek yükselen ısıyla birlikte uzun koridorları tüketiyoruz. Duvarların rengi değişti. Artık gri değil. Sarı ve beyaz renklerle ikiye ayrılmış duvarlar. Tek tek kapıları geçiyoruz ve dördüncü kapıya varıyoruz. Diğerlerinden daha büyük.

- Bu taraftan efendim.

Dördüncü kapıyı açmıyorlar. Sağdaki odanın kapısını açıyorlar. Bana yol veriyorlar. Odaya giriyorum. Kapıyı arkamdan kapatıyorlar. Kapıya dönüp açmaya çalışıyorum. Vazgeçiyorum. Oraya çöküp, kuru kuru ağlıyorum. Ağlamak sayılmaz bu. O an yapabildiğim tek şey. Yerde çökmüş kılıyorum, pıslıyorum, inliyorum.

Bir kıvıltı hissetmemle, aniden uykudan uyunan birininki gibi gözlerim faltaşı oldu. Yirmi metre kadar ileride, iki duvarın birleştiği köşedeki karanlık kırırdıyor. Siyah elbiseli bir adam çömeldiği yerden kafasını kaldırmış bana bakıyor. İri kıyım, koca kafalı, başında saç değil de sanki kürk yapışmış gibi gür ve sert siyah saçlarıyla, kapkalin kaşlarıyla, iri kara gözleriyle, suratındaki herşey gibi iri burnuyla bir adam. Gözümün loşluğa alışmasıyla gözgöze geldik. Sırıttı. Bazı gülümsemeler vardır ki, gülmek değildirler. Kötü niyetlidirler, aşağılarlar, düşmancadırlar. Göz akları o denli beyaz parlıyor ki, 'Yeti' ile karşı karşıya gibi hissettim kendimi. Beni buna yem etmek için mi attılar buraya? Karşılıklı çömelmiş olarak bir süre birbirimizi izledik. Mümkün olduğunca ifadesiz bakmaya çalışıyorum. Sanırım korktuğunu belli etmek için hırıltıyla karışık bir ses çıkardı. Bir şey söylemek istediğini düşünerek, kulak kabarttığımı belirten bir hareket yaptım. Sesini yükseltti. Garip bir lehçeyle konuşuyor:

- Banğa dağ gön dahka sonğa çıkacağn değdileğ, sehiz aydığ nağ burdağ-yım.

Ben de buraya geleli acaba sekiz ay oldu mu? Yoksa ben mi abartıyorum... 20 gün falan mı oldu? Sakallarım... sakallarımın uzunluğundan da zamanı kestiremiyorum çünkü daha önce hiç sakal bırakmadım. Tekrar hırlamaya başladı ve kulak kesildim.

- Buğda helağ var.

Gözleriyle karşı köşeyi işaret etti. Diğer odadakinden farklı olarak klozetin etrafı panolarla kapatılmış ve oda birden fazla kişilik hale getirilmiş. "Gördüm," dedim. Garip adam bir taraftan beni ürkütüyor, bir taraftan da içinde bulunduğum bu boktan durumu paylaşıyor olmasından dolayı rahatlatıyor. En azından bu tanımsız ve belirsiz halimi onunla konuşup, kendimle ilgili bazı ipuçları bulmamı sağlayabilir. Tam, zamandan haberi olup olmadığını soracakken o ana kadarkinden çok daha gür ve yüksek bir sesle, neredeyse haykırarak...

- Neğden kedi tandırın gönüne konur daa, köpöh gapının gönüne konur biliyong mu?"

“Bilmiyorum” dememe gerek görmeden devam etti.

- Çönküü, bir kedi sahibi tağrafından veğrilmış ğolan yeyeceğin ğona Allahül taala tarafından suğnulmuş ğolduğnu biliir ve yeyeceği ğalıp, ğarkasığni döneer, gider. Köpeh üse rızkının sahibi tağrafından sağlandığı sağnır, sahibine sırnaşır duruğr. Bundandır kii, köpeğin yeriii, gapının öğnüdür”.

Bir çizgi roman kahramanı olsam, bu durum karşısında düşünce balonumda “?!...” olurdu herhalde. Birden konumumun değiştiğini farkettim. Artık kendimle ne yapacağımı bilmezlik durumundan karşımdakinle ne yapacağım sorunsalına girmiştım. Bu yeni konumum zaman tüketmek açısından daha elverişli sayılsa da akıbetimin ne olacağı sorusuna yeni bir bakış açısı getirmiyor. Yoksa ben de zamanla bu adam gibi bir şey mi olacağım... İlk geldiğinde o nasıldı acaba? Yine de uzun zamandır ilk defa yüzüm gülüyor. Acı acı ve kendi halime de olsa... Ne zamandır yaşadığımı bilmediğim yalnız hapislik başka durumlara özlem duymama ve şu anki halimden bile şaşkınlıkla karışık hoşnutluk duymama neden oluyor olsa gerek. Karşımdaki insanı çözümlayebilmem için aramızda birazdan koyulaşacak olduğunu umduğum sohbeti nasıl yönlendirmem gerektiğini planlamalıyım. Ona ilk sormam gereken sorunun “Nerelisin?” olduğuna karar verdim. Böylece memleketi hakkında bildiklerimden yola çıkarak bir hemşehri sempatisi yakalayabileceğimi umuyorum.

- Pökii doğmuz nassığ yağratılmığştur, bülün mü?

Sırf şaşırtmak uğruna “Biliyorum” dedim. Beni duymamış gibi yaparak, kendi sorusunu yanıtlamaya koyuldu...

- Selamı üzeğrinde ossun Hazreti Nuh efendimiz gemisiğle yola çıkan daa... yanığna domuz almadığdı. Ne vağ kiii, gemideki bütüün çağnlılar geminin içüne pislemeğe başladığındağ defi tabiiyi yohedeceh biri gerehti. Selam üzeğrinde ossun cenabu Nuh hazretleğri keramette buluğnarak filin götüğnden domuzu çıkarttı ve dışkılağrı onu yedirttii. Domuz bundandır kiii, mundardır mundar... MUNDAR!

Konuşması artık hepten bağırmaya dönüştü. Herhangi bir sinirlilik gös-

termiyor, el kol hareketi ve mimikte bulunmuyor ama avazı çıktığı kadar bağıyordu.

- MUNDAR, MUNDAR... PÜS HAYVAN... YAHÜDİ...

Sohbet oluşturmayla ilgili tüm planlarımdan vazgeçtim. Bir deliyle karşı karşıyayım. Birden ayağa fırladı. Ben de öyle yaptım. Sırtımı duvara verdim. Yumruklarımı gard aldım. İri yarıydı ama pek de zeki sayılmayacağından, saldırırsa şansım olabilirdi. Diğer köşedeki tuvalete yöneldi. Bakışları değişmiş, masumlaşmıştı. İçeri girdi. Pantolonunu indirdiğini ve klozetin üstüne yerleştiğini kulağıma gelen seslerle tesbit ederken yine köşeme büzülmüş, iki elimin arasındaki kafamı hafif hafif duvara vuruyordum. Birden dışlerimi gıcırdatmakta olduğumu farkettim ve durdum. Dayanmalıydım... Dayanmalıydım.

İkınmaya başladı. Bir insanın bu kadar sesli ikındığını ilk kez duyuyordum. Yatılı okulda ya da askerlik yılları gibi insanlar arasında utanç ve çekingenlik duvarlarının en aza indiği ortamlarda bile dışkılarken bu kadar sesli ikınan birine rastlamamıştım. İkındı, ikındı ve sanki orgazm olurmuşcasına bir rahatlama sesi çıkardı. Sifon çekildi. Önünü ilikleyerek yine ortaya çıktı.

- Öğle biç suçtuğm kü... müğer üçümde yılanğ beslüürmüşüm.

Aptal aptal, salyalarını akıta akıta gülüyordu söylediğine. Gülmesi bitmek bilmiyordu. O an kendimi kaybettim. Ayağa kalkıp ona doğru yürüdüm. Damarlarım şakaklarımdan fırlayacakmış gibi geldi. Şimdi ben bağıryordum.

- Ulan Allahın belası, aşağılık piç, varlığını yokettiğimin eşşoğlusı, yok ol be, yok ol göt oğlanı... Duyuyor musun ne bok yersen ye göt oğlanı....

Gülümsemesi dinmişti. Aptal aptal suratıma bakıyordu.

- Ne bakıyorsun be aptal. Aptalsın sen zavallı bir aptal!

Sakinledim. Geri dönüp köşeme oturdum. Bir oh çektim. Damarlarım gevşedi ama nabzım çok hızlı atıyor. Ter bastı. şimdi ne yapacağımı çok dik-

katle izliyorum. Sakince elini cebine soktu. şimdi ciddi bir saldırıya karşı hazırlıklı olmalıydım. Cebinden yırtık bir kağıt parçası çıkardı. Elinde buruşturup top yaptı. Bana doğru attı. Kağıttan top dizime çarptı ve önüme düştü. Aldım, açtım. Haftalık bir derginin bir sayfasının bir parçasıydı. Sol altında burçlar vardı. Gözüm ister istemez kendi burcuma kaydı. Böyle inanışlarım yoktur ama orada kendi burcumu görünce, sanki bir tanıdığa rastalmışım gibi geldi: *“Yengeç burcunda beş yıldızlı hafta. Son günlerdeki başarımız giderek artacak. Eşinizle uyum içindedesiniz ve mutluluğun anahtarı elinizde. Dostlarınızla iyi anlaşmaya çalıştıkça yaşamınızın en mutlu yaz aylarını geçireceksiniz.”*

Kendime hakim değilim ve hüngür hüngür ağlamaya başladım. Hiç bu kadar gözyaşı döktüğümü hatırlamıyorum... Katıla katıla ağlıyorum. O, hala aptal aptal bana bakıyor. *“Burcum... burcumu okudum da...”* diyebildim. Yine sırtıtmaya başladı. Halime gülüyor, ağzından salyalar akıyor yine... -Biliyor musunğ... beng sağırım... kulahlarım heç duymaz.

Acaba deliriyor muyum diye kendi kendime çok ciddi olarak soruyorum. Çünkü kahaahalarla gülmekteyim ve gözlerimden aşağı sel gibi yaşlar akmaya devam ediyor.

Normale döndüm. Kendimi rahatlamış ve daha çok güçlüğe katlanabilir hissediyorum. Artık sanki vize almak için sonsuza dek bekleyebilirim. Tüm sıkılmaları ve belirsizlikleri aşmışım gibi geliyor. Sadece sevgilimin aklıma düştüğü anlar acı çekiyor, beraber olduğumuz, seviştığımız ve çıplak birbirimize sarılmış, öylesine yattığımız zamanları düşünüyor, bir daha gerçekleşmeyecekmiş gibi gelen bu manzarayı tüm ayrıntılarıyla gözümün önüne getiriyorum. Kapı açıldı. Üniformalı adam ve yanındaki geldiler. En iyi ihtimalle karşımda duran sağır mandayı götüreceklerdir. Ne de olsa o benden önce gelmiş. Gelenlere dönüp bakmadım bile. Sahibinin kim olduğunu bildiğim ses *“Buyrun gidelim,”* dedi. Sağır ayıya baktım. Oralı değildi. Üniformalıya dönüp, *“O sağır, duymaz,”* dedim. - Ben size söylüyorum... Vize işleminiz sonuçlanmış, ayrılabilirsiniz.

İçimden beşe kadar ağır ağır saydım. İyice uzamış sakalımı sıvazladım. Ağır ağır ayağa kalktım ve kapıya doğru yöneldim. Hafiften başım ağrıyor. Dışarı çıkacağıma ve yolsuzluklu, rutubetli, asbestli, transparanlı, hava kirlilikli, ön yıkamalı, özel indirimli, dokunulmazlıklı, kösnülü hayatıma kavuşacağıma inanmak istiyorum ve inanmak için büyük bir çaba sarfediyorum. İnanmaktan korkuyorum. İnanmaktan ve biraz sonra muhtemelen yaşayacağım hayal kırıklığından. Beni tekrar bir odaya sokacaklar. Delirene kadar. Bundan eminim. Bu tuzağa düşmemeli, delirene kadar onları delirtmeliyim.

Sakin hareketlerle ve hiçbir tepki göstermeden odadan çıktım. Koridorun sonuna kadar üçümüz birlikte yürüdük. Asansöre bindik. Buralara gelirken gözümün bağlı olduğunu hatırladım. Asansörün sesi belleğime takıldı kaldı. Asansör düğmelerinden zemin kata doğru tırmanmakta olduğumuzu ve yerin 13 kat altında olduğumuzu anladım. Zemine iki kat kala durduk. Asansörün kapısının karşısındaki camlı bölmeden geçip aşağıdakilerden çok daha şık bir kapıya geldik. Dışarı gidemeyeceğimi biliyorum. Beni kandırıyorlar. Kapıyı açtı. *"Buyrun efendim,"* dedi. Buyurdum. Arkamdan kapıyı kapattı. Yeni odamdayım. Aydınlık, ferah, iyi döşeli bir ofis. Rahat koltuklar, zengin bir kitaplık, geniş bir masa, bilgisayar ve yeni oda arkadaşım... Az saçlı, sivil, kravatlı, temiz yüzlü, gülümseyen ve pek de deliye benzemeyen bir oda arkadaşı.

- Buyrun oturun...

Oturdum.

- Vize talebinizle ilgili olarak sizi rahatsız ettik.

Dalga mı geçiyor diye gözlerinin içine baktım. Hiç durmadan devam etti.

- Dosyanızda bir belge eksik.

Amacını bildiğim için, kendimi tutuyor ve hiç tepki vermiyorum. Ruhsal durumumun zayıflığını belli etmemek için konuşmamayı tercih ettim. Görünümümün sağlamlığından eminim ama aynı ifadeyi sesimin de taşıyabileceğinden emin değilim. Konuşmayacağımı anlayacak kadar bir

sessizlik süresi geçtikten sonra tekrar konuştu.

- Daha önce herhangi bir suç işlemediğinize dair beyan vermeniz gerekiyor da...

Bir an bile tereddüt etmeden masanın üstünde duran kağıt ve kalemi önüme çekip, “*Şimdiye kadar hiç suç işlemedim,*” diye yazıp, parafe ettim. Kağıdı aldı. Okudu. Gülümsedi ve buruşturup çöp kutusuna basket attı. Gözlerime bakarak, “*Sizi tebrik ederim,*” dedi. “Ülkemizin iç ve dış güçlere karşı savunulmasında gizli görev yapan özel istihbarat merkezi tarafından yapılan tarama ve üzerinizdeki deneylerimiz sonrasında, ruhsal güç ve fizik denge olarak en üst seviyede not aldınız. Elli altı gündür sizi burada tutarak, işimize yarayıp yaramayacağınızı test etmiş olduk. Eğer bizimle çalışmayı kabul ederseniz, üstün vasıflı özel subay olarak, ülke çıkarları doğrultusunda görev alabileceksiniz. Bu sınavı geçebilen oldukça az sayıda insan olduğunu hatırlatmama izin verin. Fiziki nitelikleriniz gerçekten üstün. Karar ve davranış mekanizmanız aradığımızın da üstünde sonuç verdi. Kuşkusuz tüm bunların karşılığını fazlasıyla alacaksınız ve güncel yaşamınızda da pek fazla değişiklik olmayacak. Ülkenin sizin gibilere ihtiyacı var.”

- Kabul etmezsem?..

- Bence yazık edersiniz. Şu raporda görev aldığınız andan itibaren sahip olacağınız avantaj ve ayrıcalıklar yazılı. Dilerseniz bir göz atın.

Kağıda bakmadım.

- Kabul etmezsem?..

- Sizi zorlamayız.

- Kabul etmiyorum.

- Rapora bir bakın.

- Bakarsam kabul edebilirim. Onun için kağıda bakmayı da kabul etmiyorum.

Adam söyleyecek birşey bulamamaktan dolayı sıkıntılı bir halde kağıdı okutmak istiyor... Saldırıya geçmek için en iyi fırsat.

- Hata yaptınız! Bana önce bu kağıdı okutup, sonra teklifi yapacaktınız.

Sizden gelecek hiçbir teklifi kabul etmiyorum... Gidebilir miyim?

Önüne bakıp, düşünceli düşünceli birkaç saniye geçirdi. Kendi kendine gülümsedi ve iki elini yana açıp, kapıya doğru baktı. Bu tüm dillerde serbestsin demektir. Kalktım. Tam kapıdan çıkacakken geri döndüm.

- Vizem?..

Çekmecelerini açtı ve pasaportumu verdi. Aldım. Arkamı döndüm. Kapıdan çıktım. İhtimal ki, vize pasaportuma işlenmişti. İhtimal ki, buradan doğruca evime gidebilecektim. İhtimal ki sevgilim beni görünce çok sevinecekti. Kesin olan ise verdiğim kararın doğru olduğuydu. Sıkı bir hikaye yaşamıştım. Şimdi oturup hücrede zehname kaydettiğim öyküleri yazmalıydım. Kapıdan çıktım. Güneş gözümü kamaştırdı.

BÜYÜK ROMAN

1941

Azamet Hanım bu ziyareti bir fırsat, dahası şans, hatta bir işaret olarak kabul etti. Ailenin özellikle uzak kanatlarından yalıya düşecek her tüy, Zümrüdüanka'nın dirilişine katkıda bulunacaktı.

- Tabii ki efendim ne demek; buyursunlar. Halim Beyefendi de selâtin soyundandır. Bu büyük familyanın bir ferdidir. Hemen odasını hazırlatalım. Fürûzi! Üst kattaki mavi odayı Halim Beyefendi için hazırlayın. Kendisi yarın teşrif edecekler. Hazır olsun. Büyük hanımın beyi Sami Enişte'nin biraderi Yunus'un küçük yeğenidir. Ağabeyi Eşfak'ı hatırlarsın. İki sene evvel gelmiş, bir gece mehtapta şiirler okumuştı.

- Yirmi sene olmuştur hanımefendi. Daha mavi çam fidesini dikmemiştik.

Azamet Hanım yalının cephesiyle Boğaz arasındaki tek engel olan mavi çama baktı.

- O kadar oldu demek!

On dokuz yıl önce herşey ne kadar farklıydı. Savaşlar, ihtilaller, işgaller herkesin hayatını değiştirmişti. Ama Azamet Hanım'ınkini sanki daha çok değiştirmişti. Geçen zaman ona bir misyon yüklemişti. Sanki dünyaya gelme sebebi bugün yapacak olduklarıydı. Oysa bu fırsat biraz daha gençken eline geçseydi. Mavi çam fidesini dikenin kim olduğu o gün bugün bir daha anılmamıştı yalıda. Bu konuda genel bir konsensus vardı.

“Demek on dokuz yıl ha!” diye iç geçirdi Azamet Hanım. Ellerini kaldırıp bir fâtiâ okudu ve avuç içlerini gözlerine örttü. Alabildiğine uzun sürdü hareketi. Ağır ağır, göz pınarlarından esmer tenine dökülen damlaları yedire yedire bitirdi duayı.

1922

Azamet'in “Efendimiz nasıl rahat buyurursa...” reveransına karşı padişah

başını eğmiş, bulunduğu durumdan memnun olduğunu belirtmişti. Şimdi yerinde mavi bir çam olan süs havuzuna gözlerini dikmiş, havuzun üstünde yükselen ahşap baldakenin tepesindeki aleme kenetlenmişti. Hiç bir zaman onun gibi kudretli olamayacağına inancının kesinleştiği Mahmud Han'ın fesindeki sorguçta da o alem vardı. Yüce hakanı İmparator Napoléon'la denk tutan sekizgen türbesinin üstünde de, adına Tophane'de yaptırdığı Nusretiye Camii'nin hünkâr mahfilinde de... Bir de kendi bıraktığı izleri düşündü... Acaba torunları Vahideddin ismini bu şehirde hangi izlerle anacaktı. O an baldekenin basbayağı Osmanlı tahtı biçiminde olduğunu fark etti.

- Payitaht-ı Osmanî!

Belli belirsiz, ancak yeni açmış erguvanların arasında uçuşan kelebeklerin duyabileceği yükseklikte çıktı bu söz ağzından. Ertuğrul Gazi'nin vasiyetinin sonuna gelindiğinden korkuyor ama böyle bir nihayete ihtimal de veremiyordu. Nasıl olurdu ki? Osmanlısız bir dünya olamazdı. İyi de çarşız bir Rusya da düşünülmezken, pekala olmuştu işte... Kendinle anılacak kalıcı bir iz bırakma kararını o an aldı. Fecr-i âti ne gösterirse göstereceğin, o İstanbul'da Padişah Vahideddin'in izi olarak kalacaktı.

Sol elini yavaşça yakasına doğru kaldırdı. Gözlerini bir an bile velinimeden ayırmayan Azamet, koşar adımlarla yanına geldi. Kulağını ulu sevgilisinin çene hizasına getirdi. Süründüğü esansın etkisini hissettirmek için türbanının kenarından dökülen saçlarını geri attı ve her zamankinden de kısık bir sesle şunu söylediğini duydu:

- Bu havuzu kaldırıp yerine bir çam fidesi dikseniz ya...

VI. Mehmed Vahidettin Han'ı son kez o gün, pırıl pırıl bir mayıs gününde, erguvanlar açmışken gördü. Yüce efendi o gün yine derin aşkınlık içindeydi ve bir kez "Nur-u âyânım" bile dediği Azamet Hanım'la başka hiçbir şey konuşmamış, gönül damlalarından ona bir fiske bile yollayamamıştı. O denli yorgun, o denli düşünceliydi. Besbelli, nerede hata yapmış olabileceğini düşünüyordu. Osman Gazi'nin, oğlu Orhan'a verdiği nasihatini vasiyet bilmemiş miydi? Allah'ın emirlerine muhalif bir iş eylememiş,

bilmediğini şeriat ulemasından sorup anlamış, iyice bilmedikçe bir işe başlamamıştı. Ona itaat edenleri hoş tutmuş, askerine inâmi, ihsanı eksik etmemiş, insanın ihsanın kulcağızı olduğunu unutmamıştı. Zâlim olmamıştı. Cihanı adaletle şenlendirememişti belki, ama Allah için cihada ara vermesi zarurettendi. Cenabı Hak onun gibi zayıf bir kulunu bu yüce din sayesinde nice niâmı sübhaniyeye mazhar kılmamış mıydı? Kuru kavga ve cihangirlik davasına girişmemek de Osman Gazi'nin nasihati değil miydi? Peki neden? Nasıl? Nasıl olmuş da Hintlisi, Arabı, Türküyle müslüman evlatları kendine ve hilafete karşı gelebilmişti?

İşgal kuvvetleri komutanı General Harrington'a hususi olarak ricada bulunduğundan, şehrin en büyük yalısı Azamet Hanım'ın emrinde kalmıştı. Yirmi yılı aşkındır süren gizli ilişkileri de bu sayede süregelmişti. Gizli derken, çok da gizli değildi elbet. Başmabeyinci gibi konuyu bilenler vardı. Azamet'in hareme kabulü artık mümkün olmadığından, kendini sultanın saray dışındaki gözdesi olarak görmemesi için bir sebep yoktu.

1912

Zaten Azamet haremde pek de matah bir yer olmadığını biliyordu. On altı yaşında hareme ilk kabul edilmişinde dinini değiştiren kaderinin de çizilmekte olduğunu farkındaydı. Kelime-i şahadet getirmezden önce, din ve mezhebini sorduklarında atalarından duyduğu gibi "Dahami" demişti. Bu sözcük bu çatı altında ilk kez duyuluyordu. Konuyla bizzat ilgilenen Mahkeme-i Evkaf Kadısı Mehmet Nuri Medeni Efendi, tam da Mısır'a tayin arefesinde bir cehalet standalı çıkmasın diye bu tarikatın ne olduğunu sorgulamamış, etrafındaki ulemaya göz ucuyla bakıp, kimsenin bakışlarını yerden kaldırmamasından hareketle "Allah cahilidir, İslam'a daveti farzdır" demişti.

Kendininki gibi çok hikaye dinlemişti. O, diğer halayıklardan biri olmayacaktı. Onlar gibi de değildi zaten. Sarayda yaşamayı atalarının mirası olarak görüyordu. Çocukluğu boyunca hiç durmadan kat ettiği dağ yollarında, at arabasında geçen hayatı, eski hikayeleri dinleyerek geçmişti. Hint ellerinin cenubi kutba açılan ıssız denizlerindeki bir adadan gelen atala-

rı ve yaşı bilinmezcesine fazla olan kabile büyücüsü Omana'nın ona aktardığı gizli hikayeler hep "Dahamapada" diye başlar, uzun "Om" çekmelele sürerdi. Babasını bilmemişti. Anası kendinden daha koyu tenliydi.

O da aynı yalının cephesini sert lodosa, keskin poyraza karşı koruyan, -mı sıkı çatırdasın, bana mısın bile demeyen- fırınlanmış Transilvanya ke-resteleri gibi Romanya'dan geldiğinde, haremağaları arasında "Balkan seferinin tek ganimeti" diye dedikodusu yapılmış, apış arasıyla ilgili tevâtür ayyuka çıkmıştı. Sırım gibiydi. O boy ve endam evvelce görülmediğinden esvap uydurmakta zorlanılmış, terziler üç gün boyunca çalışırken, hatun haremde peştemalla gezmişti.

Azimet'un Azamet oluşunun hikayesindeki ayrıntılar hep gizli kaldı. Sebebi muhtelif. Yine de derler ki, onca güzelliğine rağmen apış arasının yapısında öyle bir garabet varmış ki, macun fayda etmez, kalkanlar sönüverirmiş. Ne kadarı doğrudur bilinmez. Bilmiyoruz. Bilinmiyor. Yazanı da olmamış, görüp de yaşayanı da yok artık. Yine derler ki diyenler, Azamet bu yüzden haremdeyken eriyle hiç halvet olmamış. Ta ki cariyesi olduğu Sultan Reşad'ın karındaşı Vahideddin'le tanışana dek...

Ağabeyinin haremine dahil olan bir dilbere göz koymak bir sultana yakışır mı? Ama can bu. Bir dilber de cana su kattı mı, can durulur mu? Ne demişti Fürûzi, şair Necatî'den söz açıldığında?

"Gerçi verir dilbere her kişi can
Ey Necatî sana dilber can verir"

1918

Böylece altı sene süren göz aşkı, dünyanın bütün kaderlerinin değiştiği yıl, Dolmabahçe Sarayı'nın sahanlıklarından birinde, gavurların Noel tabir ettiği günün ertesinde vuslata erdi. O esnada Bohemya kristali bir vazoz tuzla buz oldu. "Nur-u âyânım" nitelendirmesinin duyulması da işte o andır.

1919

Sokaklar sıkıntılıydı ve meşguliyet izdivacı geciktiriyordu gerçi, ama sayılı gün çabuk geçerci. Azamet, padişah efendisinin gönül işini memleket işlerinin önünde tutmamasına anlayış gösterdi. Aylarca sesini çıkarmadı. Canı hakanını çektiğe, sahanlıktaki o köşeye sığındı. Sırtını duvara verip usul usul inledi. İngiliz temsilcisi, hükümete savaşa son verilmesini önerdiğine göre, kendinin de cihan sultanı olmasına, sonunda asil soyunun bir kraliçe çıkarmasına fazla zaman kalmamıştı. Fürûzi'nin dediğine göre, İngilizler İstanbul'u Osmanlı Devleti'ne bırakacaklarını bizzat hakanaya söylemişti. Hatta hükümetin başı Ali Rıza Paşa ile hünkarın konuşmasına kulak misafiri olan Habeş hizmetkarlardan biri, Yunanlılar karşısında bulunan Kuvayı Milliye'nin üç kilometre geri aldırılacağını da duymuştu. Demek ki, Kuvayı Milliye'ye de ulu hakan komuta ediyordu. Azamet öyle olduğunu zaten hissediyor, Fürûzi'nin basmakalıp vatanperverlik edebiyatını hiç kaale almıyordu.

1920

Büyük bir tesadüf eseri olarak, ikinci kez başbaşa kalmaları soğuk bir Mart günü, aynı sahanlıkta vuku buldu. Azamet hamamdan çıkmış, acele adımlarla namazını kılmaya odasına doğru giderken, yüce hakanını o aynı köşede yere diz çökmüş buldu. Fesini yerde, başını ellerinin arasında görünce olduğu yerde dona kaldı. Önce, sessizce huzurdan çekilmekle onu avutmak arasında bocaladı. Sonra karşı konulmaz bir güç onu Vahideddin'in kutsal vücuduna doğru itekledi. İpeksi adımlarla, bir sineğin ayak seslerinden bile daha sessizce yaklaştı. Gözleri kapalı, bitkin bir halde, ufacıklaşmış yaşlı adamın dağınık saçlarını örten ellerinin üzerine avuçlarını dayayarak, kadife sesiyle "Müsterih olunuz efendi hazretleri" dedi.

Padişah, onun kim olduğuna bile bakmadı. Zihninden geçenleri fısıltıyla rapor eder gibiydi... Belki de bir şahit arıyordu kendisine. Herşeyi bildiğini, herşeye hakim olduğunu, geleceği görebildiğini ama çaresiz olduğunu kaydedip, geleceğe aktarabilecek bir tanık...

- Yunanlılar saldırıyor. Gölcük yaylasıyla Bozdağ düştü. Ali Rıza aynı Cemal gibi çekilip işten yakayı sıyırmak istiyor. Meclisi Mebusan'ın iflasıdır bu. Rauf'la Kara Vâsif, vekillerle içerde. Beni bekliyorlar. Onlarla ne ko-

nuşayım şimdi? Gitsinler başmabeynciyle görüşsünler.

Nedense sonra başını kaldırdı. Azamet şefkatle gözlerinin içine bakıyordu. Cebinden bir pusula çıkartarak uzattı.

- Bunu başmabeynciye veriniz.

Azamet kağıdı aldı.

- Başüstüne.

Buyruğu hemen yerine getirmesi gerektiğini biliyordu bilmesine... Ama gidesi yoktu. Ulu hakanı bu vaziyette burada bırakmaya içi elvermedi. Kaldı ki, o da yanında kalmasını istiyor gibiydi. Aksi düşünülebilir miydi zaten?

Azamet kağıda baktı. Üç satır yazı vardı:

“Bütün milletvekillerine selam. İşin ve durumun ağırlığını ben de onlar kadar anlıyorum. İşin ve durumun gereğine göre bir kişiyi sadrazamlığa seçeceğim. Onun yetkisine el uzatarak arkadaşlarının seçimine karışmam. Ancak, ona, çoğunluk grubuyla anlaşmasını öğütleyeceğim.”

Padişah aynı monotonlukta fısıldamayı sürdürüyordu:

- İşgalciler, Hürriyet ve İtilâfçılar, Nigehbancılar... Ferit'i iş başına getirsem mi? Meclisi dağıtmak şart. Onlar bile Ankara'dakileri destekler oldu. Yahu ben onları idare edip, buyrukların benden geçmesini istemedim mi? Bu Mustafa Kemal ne parlak bir gençti oysa... Onu evlendirmemekle hata ettik, hata! “Kuvayı Milliye dışında hiçbir yetki, sözde tarihin buyurduğu görevden ulusu alıkoymayacak” diye yazmış bu sefer de... Bütün milletin iradesini üzerlerine almış olan vekillerin kararını sabırsızlıkla bekliyormuş... Nasıl olur da uyduruk bir Heyeti Temsiliye kurup İstanbul'u yıkabilir? Bir de utanmadan “Buyruk Padişahımızdır” diyor. Şuna bak... Laf!

Vahideddin diğer cebinden de bir telgraf çıkarmıştı.

“Padişah Hazretleri'ne,

İtilâf Devletlerinin, bağımsızlığa ve onura dokunan saldırılarına ve ateşkes anlaşmasına uymayan karışmalarına ve davranışlarına daha çok dayanamayan hükümetin çekilmesiyle yüce devletinize yeniden bir hükümet bunalımı belirmesi, ulus kamuoyunda derin bir heyecan uyandırmıştır.”

Azamet telgrafın sadece ilk cümlesini okudu. Gerisi onu ilgilendirmeydi. Kulağı efendisindeydi.

- Benim adıma tel çekip, kopyasını Meclisi Mebusan'a ve kolordulara yoluyor. Gazetelere ve Matbuat Cemiyeti'ne de vermiş. Propaganda bu, bas-bayağı menfi propaganda!

Azamet, hakanın sesini yükseltecek kadar sinirlendiğini ne duymuş ne görmüştü. Görmesi pek mümkün değildi belki ama bunca ilim irfan sahibi, edip ve zekası nezaketiyle atbaşı giden, koskoca cihanın efendisi bu hallere düşer miydi? Onu bu hale koyana ne denmeliydi ki? Nedense o an bu büyük trajedinin müsebbibini merak edip, tel kağıdının altındaki imzaya baktı. “Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti Heyeti Temsiliyesi adına Mustafa Kemal” yazıyordu.

Bu ismi bir yerden hatırlıyordu. Bu durumdaki efendiye sorması yakışık-sız olurdu. Zihnini zorladı. Yoksa bu Mustafa Kemal, Sultan Reşad hayat-ta, kendisi de bakireyken göz aşkı sürdüğü sıralarda, hakanını aylarca görmesini engelleyen Mustafa Kemal olabilir miydi? Kendini tutamadı ve içinden geçeni dudaklarından dışarı bıraktı...

- Pis müsibet!

1917

Büyük Harp zamanı, Sultan Reşad'ın hastalığında, tahtın varisi Yusuf İzzeddin'in vefatından sonra idi. Azamet, bakışlarıyla gönlünün derinliklerine ulaşmayı bilen Vahideddin'in veliaht olduğunu öğrenmiş, devlet-i âlinin gelecekteki sultanı olacağına dair kanıya ilk kez bu haberi aldığında kapılmıştı. Kaderi onu bütün Asya'yı kat edip İstanbul'a getirirken soyundan ayırıyor, başka bir soyun lideri yapıyordu. Kendi soyu ona hakettiği prensesliği vermemişti belki ama bu kaçınılmaz sonu yazgı ye-

rine getirmişti.

Tamı tamına dört kez göz göze gelmişlerdi. Geleceğin padişahı, ilk üçünde mahcubiyetinin simgesi olarak gözlerini yere indirmişti. Dördüncüsünde ise ilk kez Azamet'le konuşma nezaketini göstermişti. Kendi sarayında, Arap hasırlarıyla örülü salonda, üzerindeki o emsalsiz İngiliz kumaşından dikili redingotuyla ne kadar zarif ve erişilmezdi... Azamet de az haspa değildi hani! Ne yapıp edip, sarayın ihtiyaçlarının belirlenmesi için kurulan kadınlar heyetine girmiş, kuyum adına neyi var, neyi yoksa saçıp rüşvet yedirmişti. Değmişti ama. "Alın yazısını kendi haline bırakmamak gerek" derdi ya Omana. O da kendi alnının yazarıydı artık. Veli-ahtın soluduğu havayı teneffüs etmekten başka beklentisi yoktu ama şans işte, yenilenecek hasırların ölçüsü alınırken, sadece bir kanepede iki koltuktan ibaret mütevazı odaya efendi girivermiş, sanki çalışanları görmezmiş gibi, onlarla hiç alakadar olmadan kanapenin sağ köşesine oturmuş, gözlerini kapamış ve derin bir vecde dalmıştı. Onunla aynı mekan içinde bulunmak bile Azamet'in başını döndürmeye yetiyordu. Bir an sendelemiş, gözü kararmış, cüssesinin de etkisiyle onluk cebel topu gibi bir gümbürtü koparmıştı. Başını yere vurmasıyla ayılan Azamet'in ilk duyduğu ses de istikbalin zat-ı şahanesinin olmuştu:

- Kâfur getirin.

Hizmetkarların başına üşüşüp ona çok eskilerde Omana'nın gerdanından süzöldüğünde kokladığı, sert ve güzel kokulu Hint defnesi sunmaları o kadar hoşuna gitmişti ki, bir an zamanı ileri doğru atlayarak kendini sarayın hanımefendisi hissetti. Bu koku sonsuza dek sürecek bir aşkın da habercisiydi. Belli ki Vahideddin de onu önemsiyor, vuslat-ı mutlak için büyük bir sabırla ağabeyinin göçmesini bekliyordu. Öyle olmasa hiç ayağa kalkar, Azamet'i kanepeye yatırmalarına rıza gösterir miydi?

Gerçi Azamet kanepeye sığmamıştı. Belden aşağısı yere sarkık vaziyette toparlanmaya çalışıyor, iki yana dağılan mecnun kafasını merkezde buluşturmaya gayret ediyordu. İşte o sırada kapının vurulduğunu, birinin aklını başından alıp götürülen erkeğe şunları söylediğini duydu:

- Efendi hazretleri, Almanya İmparatoru'na yapacağınız ziyaret için şimendiferinizi Sirkeci Garı'nda hazır. Ordu temsilcisi Mustafa Kemal Bey de maiyetinize girmek için orada bekliyorlar. Münasip buyurursanız çıkabiliriz.

Azamet kendine geldiğinde şimendiferden de, Almanya'dan da, İmparator II. Wilhelm'den de, Mustafa Kemal'den de o an nefret etti. Kimbilir kaç ay erkeğiyle aynı havayı soluyamayacaktı...

1921

Peşte yakınlarındaki bir malikanenin girişinde kamp kurduklarında yanlışlıkla yolunu kesmiş süsü vererek bir asilzadenin faytonunun arkasına bağlı olan sandığın içini nasıl boşalttıkları, belleğinden hiç silinmeyen çocukluk anılarından biriydi. Çünkü o bir ilkti. Mensubu olduğu çingene kavminin el becerileriyle ilk haşır neşir oluşunun hatırası olan ganimetten küçük Azimut'a düşen tek parça, Siam menşeilili bir yakut taşıydı. Omana bunu ona verirken "Unutma" demişti, "Bu elin ayağın kadar değerlidir. Ancak vücudundan bir parça kopmasına razı olduğunda, onun yerine bunu kullanacaksın."

Değil eli, ayağı; yüreğini kopartıp vermeye razıydı. Binbir dert içindeki ulu hakanı için bir şey yapamıyor olmak, onu gündelik sıkıntılardan bin an için olsun uzaklaştırıp başını göğsüne bastırıp dayanamamak, dayanılmaz bir acı halini almıştı. Yakutu başmabeyinciye bir mektupla birlikte vermek belki herşeyin sonu olacaktı ama herşeyin başlangıcı olma ihtimali de vardı.

Kızıl alevler saçan taşı kendi eliyle işlediği sırma keseye koydu. Kimlere ne yalanlar söyleyerek dört buçuk saat avluda kalmayı başardı. Mabeyincibaşını gördüğünde kararlı adımlarla yanına sokulup neredeyse yolunu kesiti. "Bu ne cüret!" bakışıyla karşılaştığında nefesi kesilecek gibi oldu. Mektubu keseye birlikte utana sıkıla başmabeyinciye verdi. Adamın "Hünkarımızın hizmetkarına rüşvet mi verisin bre kadın!" diye haykırarak silahına davranması durumunda, hemen yakutun padişaha küçük bir hediye olduğunu söylemeyi planlamıştı. Muhatabı kaşlarındaki çatığı da-

ğıtmadan keseyi açtı. Yakuta bakıp keseyi cebine koydu. Hafifçe başını eğerek “Emredersiniz hanımefendi” dedi, “Bizzat iletmek boynumun borcudur.”

Azamet derin bir “Oh” çekti. Demek ki saraydaki forsu umduğundan büyüktü. Kimbilir, belki de hakan sırdaşı olduğu bilinen bu beye kendiyile ilgili duygularını bile açmıştı. Bir an yakutu boş yere harcamış olabileceği hissine kapıldı. Ama bu sadece bir an sürdü. Basit bir yakut parçasının çok yakında tahta oturacak bir imparatoriçe için ne anlamı olabilirdi?

Mabeyincibaşı padişahın huzuruna çıktığında kendisine aktarması gereken birkaç mühim mevzu vardı. Her zamanki gibi bunları önem sırasına göre dizmişti. Vahideddin’i dirseğini mahlenin orta yerine yaslamış, Kuran okurken buldu. Gözleri kapalı olduğuna göre ezberden okuyor olmalıydı.

- Müsaadenizle hünkârım.

Padişah başını kaldırdı, gözlerini açmadan belli belirsiz bir besmele çekti ve Kuran’ı kapattı.

- Eminönü’nde bir patlama olmuş, yangın çıkmış efendimiz.

- Vatan ateş içinde, bunun ne kıymeti var?

- Emredersiniz efendimiz. Bekir Sami Bey de Londra’dan Ankara’ya avdet etmiş. Lakin imzaladığı anlaşmalar Mustafa Kemal tarafından reddedilmiş ve Hariciye Nezareti’nden istifa etmiş.

- Hayırlısı olsun. Bundan sonra bir istikbalimiz olacaksa Bab-ı Ali’den değil, Ankara’dan olacak zaten. Vaziyet onu gösteriyor. İnşallah, inşallah...

Derin bir iç geçirdi.

- Efendimiz eğer sıhhati afiyetteyseniz, bir de özel ulak var.

- Buyrun okuyun.

- Şahsi olduğunu zannediyorum efendim.

- Buyrun.

Mabeyncibaşı, muhteviyatını tahmin edemediği bir mektubu okumak istemiyordu. Bırakıp gitmeyi tercih ederdi. Ne var ki, boş bulunmuştu bir kere. Padişah okunmasını istediğine göre okuyacaktı. Zarfın mühürünü kırdı. Önce imzasına baktı. Elif harfinden başka bir şey yoktu. Silik mühür de okunmuyordu. Kadının suretini bir yerden hatırlıyordu. Bir yıl kadar önce bizzat hünkarın el yazısıyla hükümete bir emrini getirmiş bir kadını nasıl unuturdu?

- Kimden olduğunu çıkartamıyorum efendim.

- Buyrun.

Padişaha üçüncü kez aynı lafı söyletmek utanç verici bir durumdu.

- Afedersiniz.

Elyazısını okurken özellikle ağır olmaya dikkat etti. Önce okuyor, bir sa-kınca varsa atlamak üzere kendine zaman tanıyordu.

- Ulu hakanım, yüce efendim, zata âlinizi gözündeki nuru bir an için bile devleti âli meselelerinden ırak tuttuyusam, kendimi affı mümkün olmayan bir cürum işlemiş sayarım. Lakin sizi görememek, cihanı idare eden o mukaddes başı okşayamamak, içimde öyle büyük bir yara açmıştır ki, göğüs-lerimden akan kan...

Uzun iltifatlardan ve ardından gelen şahsi çıkar dileklerinden o kadar sıklıkla ki, gerisini dinlemek istemedi. Vahideddin sol elini hafifçe kaldırarak okumayı kesti.

- Ne istiyormuş?

Satırlarda göz gezdiren memur, mektubun niyetini kısaca özetledi.

- Saray dışında bir malikhaneye yerleşmek istiyor efendim.

Kimbilir kimdi? Hangi aile ferdi? Hangi saray mensubu? "Ne fark eder ki? Şu cılız devlet bir vatandaşını daha mesut edebileceksin" diye düşündü.

- Sağlayınız.

Padişahın bu kadar kesin ve hızlı bir hüküm vermiş olması konunun ciddiyetini gösteriyordu. Mektubu okur okumaz kimden geldiğini anlamış olmalıydı. Oysa kendisi bir yakut uğruna karıştığı bu meseleden habersizdi. Mektubu aldığı hatunu nasıl bulacağı da bir soru işaretiydi. Durup dururken başına iş açmıştı. Ama yakut da yakuttu hani... Hem böylesine önemli bir şahsiyetin mektubunu geri çevirmiş olsa çok daha büyük bir hata yapmış olurdu. Hemen işgal komutanlığına bir yazı yazarak malikane tahsisatını rica etti. Ardından Azamet'i aramaya başladı. Birkaç gün içinde işler halloldu. Büyük Efendi'nin tasarrufuyla Azamet Hanım'a ikametgah olan yalı, bir bakıma kainatın en geniş satha sahip garsoniyeri sıfatını da kazanmış oldu. Ne var ki, garsoniyerin sahibinin bu gayrimenkulünden ancak bir sene sonra haberi oldu.

1922

Uzun bekleyişten sonra yalının kapısı çalınıp da Mülazımısani Kerim Bey kapıyı açan Fürûzi'ye padişahın ziyarete geldiğini söylediğinde, Boğaz'a nazır açık pencerelerden evin içine doğru bir bayram havası esmiş gibi oldu.

Azamet daha yüzünü pudralarken efendisi bahçe kapısından içeri girmişti bile. Osmanlı'nın son baharını yaşamak için saraydan çıkmış Boğaz kıyısını gezerken, bir bakıma şehre veda ediyordu. Sicilde mülkü olarak görünen ama tapu kaydında tahsis notu düşülmüş olan bu yalıtı kime ve ne zaman verdiğini ise hatırlayan çıkmamıştı. Ani bir kararla girmek istemiş, Dolmabahçe'ye bir de karşıdan bakası gelmişti zahir...

Azamet'in "Efendimiz nasıl rahat buyurursa..." reveransına karşı padişah başını eğdi. Bu iri cüsseli kadını gözü bir yerden ısırmadı bile. Denize doğru ilerledi. Mülazımısaniye yalnız kalmak istediğini belirten bir jest yaptı. Subay çok gizli bir münasebetin az sayıdaki tanıklarından biri olduğunu düşünerek bıyık altından yayılan gülümsemesini gizledi.

Padişah hiç ayak basmadığı bir mülkün şairane bahçesini arşınlayarak deraya nazır süs havuzuna gözlerini dikti. Havuzun üstünde yükselen ahşap

baldakenin tepesindeki aleme kenetlendi. Dedesi otuzuncu Osmanlı padişahı, II. Mahmud Han'ın fesindeki sorguçta da o alem vardı. 23 yaşında tahta çıkmıştı. Ne kadar genç!.. Belki de ince hastalığa yakalanıp 54'ünde vefat etmese bugün herşey başka olabilirdi. Kimbilir? Sekizgen türbesinde de, Nusretiye Camii'nin hünkâr mahfilinde de aynı alemin olduğunu hatırladı. Ne zamandır türbeyi de ziyaret edememişti. Peki ya kendi türbesi? O nerede olacaktı acaba? Dedesinin öldüğü yaşı çoktan geçmişti. Ya hiç tanımadığı babası Sultan Abdülmecid? O da aynı illetten daha kırkını göremeden gitmemiş miydi? Allah vere de Şehri-i İstanbul'a gömülebilseydi. Torunları türbesini bu şehirde ziyaret edebilseydi. O an baldekenin başbayağı Osmanlı tahtı biçiminde olduğunu fark etti. Ağzından belli belirsiz bir söz çıktı...

- Payitaht-ı Osmanî!

Bitmişti işte. Bugün, yarın; belki uzak belki yakın... Ya Harrington onu arayacak, ya kendisi başvuracaktı. Artık yaz sıcağında mı, güz ayazında mı neyse, ihtimal ki bir gemiyle Akdeniz'e mi olur, Hicaz'a mı zaman gösterir, doğum yerini terk edecekti. "Eğer ki" dedi içinden, "Olur da ya Rab, bana memleketimde ölmeyi niyaz ederse, diktiğim bir fidanın boy atışını görmek isterim. Gün gelir de hanedan yeniden yeşerir, başı göğe değerse koca çamdan bir alem yaparım.

Sol elini yavaşça yakasına doğru kaldırdı. O, mülazımisanıyi beklerken evin hanımının koşar adım yanına geldiğini gördü. Kadın gereksizce fazla yakına sokuldu ama önemsemedi. Ağır bir esans kokusu duydu. Genzine kaçan keskin rayiha sesinin her zamankinden de kısık çıkmasına sebep oldu. Emir subayına vermesi gereken emri, evin hanımına verdi. Zira fazla vakti yoktu:

- Bu havuzu kaldırıp yerine bir çam fidesi dikseniz ya...

ÇİÇEK HANIM

Sesini sadece telefonda duymuştum. Yüzünü hiç görmemiştim. Resmini bile... Kitap için görüştüğüm herkes bana "Eva'yla konuşmalısın," demişti. Kimse Muharrem Nuri Birgi ve yalısını onsuz düşünemiyordu. Bir iş için Almanya'dayken çok kısıtlı zamanım olmasına rağmen Bremerhaven'den otomobile atlayıp, dört saatte Berlin'e vardım. Adresi kendim bulamayacağıma emindim. Bir taksiye bindim ve Hauptstrasse 92'ye geldim. Büyük bir binaydı. Hangi kapısından girmem gerektiğini düşünürken, sokağa doğru bir baş uzandı. Yaşlı bir hanım... Hani şu masalarda nur yüzlü ve gülümseyince yüzünde çiçekler açan diye tanımlanan ninelerden. Mükemmel, aksansız bir Fransızca ile seslendi...

- Bana mı geldiniz?

- Madam Neumann'sanız evet...

Birlikte asansöre bindik. Yolu bulamamam endişesiyle beni karşılamak için aşağıya kadar inmişti. Haklıydı. Bulamazdım. Uzun koridorlarda yürüdük ve önündeki korkulukta çiçekler bulunan tek kapıdan girdik. Dev bir toplukonut binasıydı. Yüzlerce daire. Ve sadece bir tanesinin, Eva'nınkinin önü çiçekliydi. Küçük bir antreden geçip, yine küçücük mutfağın yanındaki mütevazı salona girdik. En yakınımıdaki koltuğa yöneldim.

- Oraya değil, buraya buyrun. Buradan çiçekler görünüyor.

Binanın diğer cephesine bakan camın içinde de çiçekler diziliydi. Bir kütüphane. Salona büyük gelen bir yemek masası ve iki koltukluk bir oturma grubu. Sonunda onunla birlikteydim işte. Aramızda sadece bir sehpa vardı. Bu kitaptaki bütün anlatılanların neredeyse tek canlı tanığı oydum. Biraz hoş beş ettik. Kendimi tanıttım. Hiç kaybetmediği gülümsemesiyle beni dinledi.

- Bakın sizin için bulabildiklerim bunlar... Türki diye bir kitap, çok yazarlı ama yalnız 17 ve 18. yüzyılları anlatıyor. Almanca ama. Almanca okuyabiliyor musunuz?

- Hayır malesef. Zaten kitaplar önemli değil. Önemli olan sizsiniz.

- İki de albüm buldum. Yalının fotoğrafları.

Albümlerde çeşitli yıllarda çekilmiş fotoğraflar vardı. Hiçbirinde insan yoktu. Sadece ev ve bahçe... Karlar altındayken, akşam güneşinde, yazın... Ve çiçekler. Bahçenin çiçekleri.

- Bu yıl İstanbul'a geleceğinizi söylemişlerdi bana... Neden gelmediniz?

Bu, yanıtını alamadığım ilk soru oldu. Daha sonra birçok soruya yanıt alamayacağımı anladım. Eva, sadece kendi istediklerini söylüyordu. Ya da sorularına soruyla karşılık veriyordu.

- Herkesle konuştunuz mu benden önce?

- Olabildiği kadar çok kişiyle görüşmeye çalışıyorum.

- Ne kadar sürecek? Nasıl bir kitap olacak?

Anlattım.

- Çocukluğu ve öğrencilik yıllarıyla ilgili az bilgi bulabildim. Size o dönemlerle ilgili anlattığı bir şeyler anımsıyor musunuz?

- Ben ekselansla Paris, Brüksel ve İstanbul'da yaşadım.

Bunu söyleyip sustu. Belleğini zorluyor olduğunu sandım. Sonra bana çiçekleri gösterdi.

- Bu çiçekler Bayan Tektaş'ın bahçesinden. Bu zakkum ve sardunyalılar. Yo, bunlar Brüksel'den.

Yıllardır tek dostu çiçeklerdi sanırım. Kendinin değil, onların konuşmasını istiyor gibiydi. Elimdeki notlarıma baktım ve onu zorlamayı sürdürdüm.

- Yalıda çalıştığımda bazı mektuplar ve gazete küpürleri buldum. Ama birinin bahsettiği gazete yazılarını bulamadım. Siz biliyor musunuz böyle bir şey? Bir dönem bir gazetede düzenli olarak yazmış mıydı?

- Evet, yazdığı olurdu. Ama hangisi olduğunu sormayın, hatırlamıyorum. Hatta bir kere televizyonda da konuştu. Ama evle ilgili değildi tabi. Evle ilgili bazı dergilerde yazılar çıkmıştı. Bakın burada saklıyorum. Co-untry&Homes dergisi mesela... Lady Kelly de yazmıştı. 70'lerdeydi gali-

ba... Bunların hepsi kaldırılmadıysa evdedir. Sizin için yemek hazırladım. Aç mısınız?

Aç değildim ama bu reddedilecek bir teklif değildi. Yine hemen herkes onun ne kadar özel bir aşçı olduğunu dile getirmişti. Bu deneyimi yaşamadan edemezdim. Hoş, zaten “Aç değilim,” dememin bir anlam ifade edeceğini sanmıyordum. Yalı yıllarından damıtılmış bir seremoni hazırlanmıştı ve ben de uymak zorundaydım.

- Hafif bir şeyler yaptım. Omlet, cacık, biraz da zeytinyağlı kabak. Bir birer alır mısınız?

- Alırım teşekkür ederim.

Onunla birlikte mutfağa gittim. Hazırladıklarını salona taşıdık. Küçük sehpanın üzerine iki dakikada çok şık bir sofraya kurdu. Her hareketi mütahiş bir titizlik taşıyordu. Minik dantelli peçeteler, tabaklar ve yemek. Onlarca kez duymuştum. “Nuri Bey’in sofrasında çok basit ama farklı biçimde pişirilmiş yemekler yenir,” diye... İlk kez böyle bir omlet yiyordum. İçinde ona apayrı bir tat katan otlar vardı. Cacık da öyleydi.

- Cacığı Ömür yoğurdundan yaptım, biliyor musunuz? Buradaki bakkala geliyor. İkiyüzbin Türk yaşıyormuş Berlin’de. Ben de onlardan biriyim işte! Bir de Karadeniz balıkçısı var köşede. Doğru mu bilmiyorum? Hakikaten balığı Karadeniz’den getiriyor olabilir mi?

Zeytinyağlı kabak da gerçekten bir ‘chef d’oeuvre’ idi. Kabaklar küçük küçük kesilmiş, herbirinin üstüne ince bir dilim domates yerleştirilmiş, de-reotuyla çeşnilendirilmişti.

- Onuncu yıl kitapçığını hâlâ saklıyorum bakın.

Nuri Bey’in ardından yapılmış anma gecesinin broşürünü çıkartıp verdi. İçinde birtakım el yazılı kağıtlar da vardı. “Bunlar nedir, aşk mektubu mu?” diye sordum muzipçe... Güldü.

- Hayır, hayır... Bir arkadaşım neler yazdığını merak ettiği için metni Türkçe’den Almanca’ya çevirdim.

Diğer masanın üzerindeki Horzu dergisini uzattı.

- Bakın şu dergiye... Kapaktaki televizyon yıldızı kız, Lady Bonnam Carter'ın torunu. Üç kere gelmişti bize. Son keresinde Halep'ten telefon etmişti ve oradan otobüsle İstanbul'a gelmişti düşünabiliyor musunuz? Çok güzel bir kadındı. Torunu da öyle değil mi? Geceyi rahatsız geçirmişti ama. Onca yolculuktan sonra tabii. Freya Starck da onun gibi gözüpük bir kadındı. Çok yer gezmişti. Evde onun da kitabı vardır. Burada onu kimse tanımıyor. Bir kere bir kitabına rastladım aldım. Bakın orada. Ama evdeki İngilizce olan çok daha güzel ve bol fotoğrafıydı. İngilizdi ama Almanya ve İtalya'da yaşadı daha çok. Sonra da bir balık yeriz tamam mı?

- Lütfen hiç zahmet etmeyin. Bunlar çok güzeldi, elinize sağlık. Söyledikleri kadar varmışsınız...

Belli bir mesafe vardı aramızda ama kendiliğinden oluşmuş bir samimiyet olduğunu da hissediyordum. Orada olma sebebimden kaynaklanıyor olsa gerek. Bir yaşam, bir insandı sözkonusu olan. İkimiz için de o an sadece 'ekselans' önemliydi. Ne var ki, ne zaman lafı ona getirsem, usta manevralarla kaçıyordu Eva. Birlikte neredeyse bir yaşam geçirdiği kişiliği anımsamak istemiyor gibiydi. Ama bal gibi anımsıyordu. Anımsadığından eminim. Yoksa her Nuri Bey'in adı geçtiğinde bakışlarındaki o değişim olmazdı. Onunla ilgili sorduğum her sorudan sonra birkaç saniye susup, düşünüyor, ama nedense aklına gelenleri bana aktarmıyordu. Belki de onu çözmek için birlikte çok daha uzun zaman geçirmem gerekir diye düşündüm.

- Çok büyük bir döner piyasası var şimdi burada. Kocaman bir fabrika yaptılar... Adı, Berlin Döner. Ben aslında Polonya kökenliyim. Almanya'yı da hiç sevmezdim ama burayı, Berlin'i sevdim. Burada mahalleden mahallere her şey değişiyor.

- Siz sefarette çalışıyordunuz da mı tanıştınız, yoksa onunla mı çalışmaya başladınız?

- Daha önce de çalışıyordum. Bay Bulak'la başladım çalışmaya ve çok Türk tanıdım. Sonra onun tayini çıktı ve 1964 yılında, Paris'te Ekselans ile çalışmaya başladım. Sonra Brüksel ve İstanbul... Evi biz daha yokken yaptır-

mişti. Sonra bir de bodrum katlarda bir restorasyon yapıldı. Başka bir mimar oradan koca bir alan çıkardı. Biraz daha kabak almaz mısınız?

- Hayır çok doydum. Teşekkür ederim.

Birgi'nin ismini hiç telaffuz etmemişti. Gerektikçe ondan "Ekselans" diye sözediyordu. Ve o anlarda bile sesi titriyordu. Karşımda ağlamak istemediği için anılarını paylaşmadığını düşündüm. Bir an, Türk olmayan ama herşeyiyle tam bir Osmanlı kadınıyla birlikteyim hissine kapıldım.

- Birlikteyken de hep ekselans mı derdiniz kendisine?

- Peki bir Türk kahvesi alır mısınız? Benim arkadaşlarım çok sert diye içmiyorlar. Oysa bence ekspreso daha sert. Koyu olduğu için, telvesinden korkup sert sanıyorlar. Sade mi orta mı?

- Sade...

Kahveyi yapıp getirdi. Ben ısrarla Nuri Bey hakkında bir şeyler daha öğrenmeye çalışıyordum.

- Ekselans kahveyi nasıl içerdi?

- Ben de burada oturuyorum işte. Modern bir bina. Ama yine de hiçbir yerini değiştirtmiyorlar. Bu tip binaların ilkiymiş ve mimarlık tarihi bakımından önemliymiş burası. Benim annem 11. katta oturuyordu. Ne yazık ki satın almamıştı. Banka bana "Burayı satın alın, sizin için kiradan daha kârlı olur," dedi. İyi ki almışım. Çünkü şimdi çok arttı fiyatlar. Burada 300 daire var. Berlin yeniden doğdu son yıllarda. Ama çok gürültü var şimdi. Tren, metro, otobüs herşey çok yakında. Küçük bir daire ama daha ne isteyeyim. Hayatım en güzel evlerde geçti zaten...

- Hiç evlenmediniz mi?

- Asla!

- Ben de.

Bu yanıtım onu nedense çok güldürdü. Gülererek anlatmaya devam etti.

- Biliyor musunuz, benim arkadaşlarım arasında evlenmiş olanların hepsi şimdi yalnızlar. Benden bir farkları yok yani... Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki herşey çok çabuk değişiyor. İnanılmaz. Bütün bunlar beni ilgilendirmiyor. İnternetle ben ne yapabilirim ki? Yaşlı kadınlar inter-

netle kendilerine arkadaş buluyorlarmış. Bir elma pastası yapmak için tarif alıyorlarmış. Ben biliyorum zaten yapmasını...

- Hiç ekselansa sinirlendiğiniz zamanlar oldu mu? Herkes onun kibarlığından, mükemmeliğinden bahsetti.

- Belki onu sevmemiş kimseler olmuştur ama onlar zaten davet edilmezdi eve. Bir kadın ondan da bahsettiği bir Türkiye kitabı yazmıştı. Bana da bir cümlede onu anlatın demişti. Ben de "O, eşsiz, unique bir insan," demiştim. Üst düzey kişilerle de, çöpçüyle de aynı kibarlıkla konuşurdu. Biraz Prusyalı'ydı. Bu deyimini bilir misiniz? Artık var olmayan bir ülkedir Prusya. O da varolmayan bir tip insandı.

- Onun isteklerini "Neden?" ya da "Neden değil?" diye sorguladığınız olur muydu?

- Zaman zaman tartıştığımız olurdu. Sadece bitkiler hakkında ama. Hangisinin ekileceği, hangisinin dikileceği konusunda. Bonzailere karşıydı mesela. Bense çok severdim.

Dakikalarca bana bonzaileri anlattı. En büyük korkusunun yanlış toprak kullanma ve gübreleme olduğundan bahsetti. Bir fırsatını bulup tekrar konuya dönmek istiyordum. Ekselans tarafından yaklaşımadan, doğrudan onunla ilgili sorular sormanın faydalı olabileceğini düşündüm. 2. Dünya Savaşı yıllarında bir Türk subaya olan aşkımdan dolayı İstanbul'a geldiğini ve bir süre orada yaşadığını duymuştum. Acaba o konulara girer miydi? Soruyu manevralı hale getirdim:

- İstanbul'a gelme kararı verirken çekinmediniz mi? İnsan bilmediği bir yere taşınırken korkabilir...

- Hayır daha önce gelmişim İstanbul'a. Sevmiştim ve isteyerek geldim. İstanbul çok güzeldir. Anarşi zamanında kötüydü ama. "Ne götürmek lazım?" diye düşündüm ve neyim varsa herşeyimi alıp gittim. Ama gelince bulaşık deterjanı bile olmadığını gördüm. Her gelene bir şey ismarlardık o zamanlar. Aynı savaş zamanı gibiydi. Kadıköy'de zeytinyağı arar da onu bile bulamazdım. Gizli gizli karaborsadan alırdım. Pazarlık ederek tabii. Bir şey satın almak için Türk mutfağında nasıl olması gerektiğini öğrenir, ona göre alırdım. Ekselans bir şey isterse o an hallolması gerekirdi. İsteğini hemen anlamak ve hemen gerçekleştirmek, ona sorun yansıtmamaktı

işim. Mutfak, bahçe, alışveriş, temizlik, hepsini yapardım. Adil de bana yardım ederdi. Büyük bir davet olduğunda, Koç'un Divan'ından herşey gelirdi. Üç yıl oldu son gelişimden beri. Söyleyin, her şey aynı mı? Depremde bir şey oldu mu?

- Merak etmeyin. Her şey bıraktığınız gibi. Şu ara badana ve tamirat var. Ama bir taraftan da, daha büyük bir deprem bekliyoruz...

- Ben de bir deprem hatırlıyorum. Geceyarısıydı. Birden evde kırç kırt diye bir sesler oldu. Evin yana yattığını hissettim. Bir Alman misafirimiz vardı. Hemen dışarı çıktık. Hiçbir şey olmadı. Ahşap evler daha çok korkutuyor ama dayanıklı oluyor. Ben de sizin gibi yazmak isterdim. Önceleri çok fikir düşünce biriktirirdim. Notlar alırdım. Ama artık okuduğumu bile hatırlamıyorum. Notlar da bir işe yaramıyor bu durumda... Bakın fotoğraf makineme... Çok minik. Sadece burada tab ettirebiliyorum. "Ajalar için yapılmış,". Bunu gördüğünde öyle demişti.

Uzun uzun makineyi anlattı bana... Gezi yazıları yazdığımı duyunca da, kapağında Postdamer Platz'ın olduğu bir dergi verdi. Ben yine konuyu ek-selansa nasıl getirebileceğimi düşünürken, biraz önce sözünü ettiği çiçek tartışması aklıma geldi. Çiçeklere çok özel bir ilgisi olduğu her halinden belli olan bu hanımı belki çiçekler sayesinde açabilirdim...

- Ekselans da çiçeklerle çok ilgiliydi yani...

- Bitkilerle ilgili çok şey bilirdi. Hep okurdu. Bir kere birilerine danışmıştı bahçe için. Güzel ve sürekli olmalarını isterdi. Ağaçları budamaya üzülürdü ama tam zamanında ve düzgün budamalarına çok dikkat ederdi. Bir keresinde kar yağmıştı. Evde yalnızdım. İçeri girip çıkmak bile mümkün değildi. Küçük bir yol açtım kendime. İstanbul'da bu kadar kar yağması olağanüstü bir durumdu... Sokakta bir araba bile görünmüyordu. Ardından bütün zakkumlar öldü. Kesmek zorunda kaldık. Biliyor musunuz, bitkilerin kendi dilleri vardır. Onları duyup dinleyip, isteklerini yerine getirmek gerekir.

Albümdeki fotoğraflardaki çiçekleri tek tek anlattı bana. Hepsinin kökelerini biliyordu. Nereden gelmiş, nasıl ekilmiş, kimlere dal verilmiş... O kadar heyecanlandırmıştı ki bu konu onu, bir ara Fransızca'yı bırakıp,

Almanca konuşmaya başladı. Sonra toparladı.

- Günlük yazar mıydınız?

- Benim günlüklerim evin defterleridir. Kim geldi, kim gitti, kaçta ne yapıldı, ne alındı... Onlar dışında anılarımı yazmadım.

- Haydi şimdi yazın o zaman...

Bu önerime de çok güldü. Sonra bıraktığı yerden çiçeklere döndü.

- 14 ayrı şifalı bitkim vardı. Onları deneyerek buldum. Ekselansın astımına iyi gelen karışımlarım vardı. Bakın burada da devam ediyorum çiçeklere... Şu sardunyalar Brüksel'den yalıya, oradan da buraya Berlin'e geldi. Nasıl? Muhteşem değil mi? İstanbul'da en az üç bahçedeki bütün çiçekler bizdendir...

"Bitkiler ölümsüzleşmiş elinizde yani..." dedim.

"Evet evet... Ama sadece bitkiler..." dedi.

İznini istedim. Uçağa yetişmem gerekiyordu. Beni yine kapıya kadar geçirdi.

"Görüştük üzere," dedim Türkçe...

"İnşallah," dedi Türkçe.

Bir sigara yaktım. Hauptstrasse'de yürümeye koyuldum. Hüzünlü müydüm, meraklı mı, keyifli mi, çaresiz mi bilmiyorum. Bir garip his işte...

GİZLİ BAHÇE

Geldi geldi, elektrikler geldi... Zaten bu teknik servislerin bir işe yaradığı nerede görülmüş? Geçende de buzdolabı bozulmuştu. Üç gün bekledim gelmediler. Dördüncü gün geldiklerinde de buzdolabını mutfaktan dışarı çıkartamadılar. Kapı dolaptan küçükmüş! Olacak şey mi canım? *"Nasil girdi peki?"* dedim, *"İçerde büyümedi ya bu buzdolabı?"* Bu yeni, lüks dairelerde oluyormuş! Buzdolabını da beraber satıyorlar ya, inşaat yapılırken daha kapının çerçevesi takılmadan sokmuşlar dolabı. Sonra çıkmıyor tabi. Bunun müteahhiti de bir... bilgisayarcısı da bir. Vallahi Rüştü bütün bir pazar günü uğraşıp çerçeveyi söktü de öyle çıkarttık buzdolabını...

Rüştü kocam oluyor. Bu yaşta bir Türk kadını ağzına bir erkek adı alıyorsa, bu ya kocasıdır, ya oğludur ya da kapıcıdır. Ben kapıcının adını ağzıma almıyorum, çünkü sağır. Diafondan gelen sesi duymadığı için bütün daireler aramızda para toplayıp ışıklı bir zamazingo yaptırдық. Bakacak, ışık yandı; hemen fırlayıp gelecek. Eline yazılı kağıdı tutuşturacağız, markete gidip gelecek... Ama o da para etmedi. Çünkü adam bütün gün oraya bakarak oturmuyor tabi evinde. Bilgisayar almış bir tane. Bütün gün onunla oyun oynuyor. *"Sen o kadar parayı nereden buldun?"* dedim. Parayla almamışmış. Gazeteden vermişler. Eternity oyununu çözüp dolar milyarder olacakmış. Vıcır vıcır bütün gün onunla oynuyor. Apartman toplantısında Rüştü'nün kolunu çimdikledim. *"Bu adam bir işe yaramıyor desene,"* dedim. O karısı var ya, o süprüntü şıllık... Ne dese beğenirsiniz? *"Ayol Seyyan hanımım, biliyorsunuz eşüm özürlü, e ben de ekistira temizlikte oluyorum. Bir iş meyil çeksenize, ekranda çüküversin süparişiniz..."*

İşte benim oğlanın bilgisayarına dadanmamım sebebi bu. Yoksa ben elektrik süpürgeyle gayet mutluydum bugüne kadar. Sonuçta yakın zamana kadar benim hayatımda sadece iki erkek vardı. Kocam Rüştü, oğlum Şükrü... Bir de kızım Şeyda. Onda kafiyeyi tutturamadık.

Ben hep kızımın benim tarafımda olacağını, ailenin erkeklerine karşı ge-

rektiğinde benim tarafımı tutacağını, yalnız kaldığımızda bana iyi bir arkadaş olacağını ummuştum... Oysa o pazar sabahları en erken kalkıp, giyinip, başına takkesini takıp, eline bayrağı alıp, dolmuşçular gibi bas bas bağırarak bir kız oldu:

- Baba Rüştüüü, oğlu şükürüüü, hadi be ne uyuyorsunuz kalkın. Anneee kahvaltıyı hazırla maça geç kalacağız... Cim bom boom, cim bom boom. Oley oley oleeeey şampiyon cim bom booom...

Bunun bir de Bediş diye bir arkadaşı var. Asıl adını kimse bilmiyor. Ayıp bir adı var herhalde, kendi annesi babası da Bediş diyor. Bu ikisi yapışik kardeş gibi. Yani çocukken normal sayılabilirdi de, artık genç kız oldular. Biraz garip oluyor. Kızlarında birer blucin, varsa yoksa maç. Yani bu yaşta kız odasının duvarına ne bileyim Leonardo di Caprio'nun, Brad Pitt'in, Tarkan'ın falan posterini asar değil mi? Bunlar terli, kıllı, saç baş darma- dağın futbolcu resimleri asıyorlar.

"Ya kızım, bu herif te kim?" diyorum... "Yine kesip yapıştırmışsın tavana?" Evet, evet tavana! Yatakta yattığı zaman tam karşısına geliyormuş. Onun için tavana yapıştırılıyor adamlar. Siirt Köy Hizmetleri'nden Seyfettin'miş. Adamı görseniz PKK'lı sanırsınız. Böyle bir şey. Üç günlük sakal, avurtları çökmüş, koltuk altları terli. Yere de tükürüyordur bu. Bakıyorum bazen bu futbolculara, televizyonda hep yere tükürüyorlar. İşte benim kızım buna bakarak uyuyor. Ben onunla nasıl arkadaş olabilirim?

Geçen yıl, bir gün bu ikisi geldiler. Açmışlar göbeklerini gösteriyorlar. Birer imza var göbeklerinde. "Bil bakalım kimin?" dediler. Ben ne bileyim, yazı yazmayı bilmeyen biri herhalde... Böyle imza mı olur? "Zaba Duba," dediler. "İşte bu!" diye de resmini gösterdiler. "Neeeee! bu adama göbeklerinizi mi ellettiniz siz?" diye bağırıp ikisini de hemen banyoya yolladım. Ganalı futbolcuymuş da, bu yıl kiralık oynayacakmış... Ya, bu adam top oynarsa kan gövdeyi götürür... Siirtli Seyfettin'i bile öldürür bu... Allah korusun AIDS, maids geçer bunlardan... "Çabuk söyleyin bakayım bana. Doğruyu söyleyeceksiniz. Bakın yalan istemem.... Bir yerinizi ısırdı mı?" dedim. Ne deseler beğenirsiniz? Ne deseler beğenmeyeceğinizi biliyorum ama hep bir ağız-

dan, yurttan sesler korusu gibi, içli ve acıklı bir şekilde;
- Nerdeee o günler...

Önce onlar gitti. Kızım şeyda ve futbolcu arkadaşı Bediş. Bir yıl kendi kurdukları futbol takımında ter, çamur ve pislik içinde top oynadıktan sonra, Amerika'dan burs aldılar. Evet evet, Burs... Olacak şey değil! Oldu işte. Bir mektup; *"Massachussettes Üniversitesi üç yıl boyunca yarı amatör bayanlar futbol takımında sporcu olmak koşuluyla, karşılıksız eğitim bursu vermeyi kabul etmiştir. Bu spor dalının yakın gelecekte en başarılı bilmemnesi olacağına inandığımız üniversitemizin..."* vesaire vesaire...

Millet Amerika'da okumak için ne paralar verirken bizim kız futbolcu olarak bedava gitti oraya iyi mi? Şimdi gol attıkça kart atıyor. Sonra da oğlan, Şükrü gitti. O neyse ki o kadar uzakta değil. Karşı tarafta oturuyor. Hiç bir zaman iyi bir öğrenci olmamıştı. Üniversiteyi kazanamadı. Açık öğretimde okudu... Galiba hala da okuyor. *"Oğlum ders çalış,"* derdim, öyle yüzüme bakardı. Gizli gizli çiçeklerle konuşmalarımı dinlerdi. Sonra da gözlerini diker saatlerce çiçeklere bakardı. Rüstü oğlanın bu durumunu uzaktan akraba olmamıza bağlardı. İçine kapanık, sakın, maça bile ablasının zoruyla giden bir çocuktü. Arkadaşlarıyla top oynayacağına, yaramazlık yapacağına uslu uslu oturur çiçeklere bakardı. Sonra bu bilgisayar çıktı ortaya. Çiçekleri bırakıp ona bakmaya başladı. Bir gün evdeyim, örgü örüyorum. Bir baktım bizim oğlan radyoda. Şiir okuyor. *"Nasıl olur?"* dedim. Bu ses onun sesi. Meğer bizim oğlan diycey olmuş. Çiçeklerden bahsediyor, şarkılardan bahsediyor, müzik çalıyor. Meğer ne cevher varmış içinde. Onun oğlum olduğuna inanamadım. O suskun, sessiz, sakın çocuk sanki Orhan Boran... Espirler yapıyor, telefonla konuşuyor, bilgiler veriyor. Sanki bir başkası. Gurur mu duymalıyım, yoksa oğlumu tanımadığım için üzölmeli miyim... Bilemedim.

Sonra gazetede yazmaya başladı. Altı ay geçmedi, köşe yazarı oldu. Varsa yoksa çiçekler. Begonvil şöyle açarmış ta, açelyaya şu kadar toprak ko-nurmuş. Nereden biliyor bütün bunları? Bana bir kere bile sormadı ki. Adam gibi para kazanmaya başlar başlamaz gitti bir ev tuttu kendine. Ne

vardı sanki burada otursa? Olmazmış. Konsantre olması gerekiyormuş. Bilgisayarı burada kalsınmış, arada bir geldiğinde lazım olurmuş, o öbür evine lap top almışmış... Bilmiyorum.

Bunları yetiştirmek için hiç bir fedakarlıktan kaçınmadık. Yetişmediler zannediyorduk. Yetişmişler. Gerçekten yetiştiler mi? İşsizlik işsizlik diye milletin kıvrandığı bu zamanda kızım futbolcu olup Amerika'ya gitti, oğlum da çiçeklere bakıp köşe yazarı... Nerde hata yaptık bilmem ki...

Ona kalsa şaşacak bir şey yok. Nasıl böyle bir insan olabilir anlamıyorum. Evlendiğimizden beri aynı şeyi söylüyor. *"O yemek öyle yapılmaz"*. Çocuklara hamileyken bile bir yardımcı kadın almamı tek başına engelledi. Neymiş efendim? Biz o kadar zengin miymişiz. Onun zamanında var mıymış böyle şeyler de bizde olacaktı... Rüştü annesi ne derse onu yapar. Bir kere bile ona karşı beni savunmadı. Kadın kızına telefon açıp, *"Aman fazla çalışma, kocan değil mi, tutsun sana bir hizmetçi,"* der. Oğluna telefon açıp, *"Hizmetçiye para mı verilirmiş, karın değil mi yapsın bütün ev işlerini,"* der. Onunla geçinebilmek için bulduğum tek çare her istediğine evet demek. O bile olmuyor. Bir türlü yaranamıyoruz.

Peki ya kocam? Rüştü nasıl biri? Bütün suçu onda bulacak değilim. Ama yine de beni hayal kırıklığına uğrattığını söyleyebilirim. Ona aşık olmanın sebebi, çok güzel dansediyor olmasıydı. Ama sonradan öğrendim ki sırf beni tavlayabilmek için bir hafta dans dersi almış. En son düğünümüzde dansettik. Meğer danstan da müzikten de nefret edermiş. Onun tek bir özelliği vardır. Herşey başlangıcında nasılsa öyle olsun ister. Mesela kapıdan girdiğinde yemeğin masada olması şarttır. Yemek bittiğinde gazetenin koltuğun kollarında olması şarttır. Gazete bittiğinde televizyonda haberlerin açık olması şarttır. Haberler bittiğinde az şekerli kahvesinin gelmiş olması şarttır. Kahve bittiğinde sigarasının yakılmaya hazır önünde olması şarttır. Sigarası bittiğinde en sevdiği iki kişilik oyun olan tavlamanın açılması şarttır. Tavla bittiğinde kazanmış olması şarttır. Yirmi-beş yıl sonra tavla oynamak artık benim için dolma doldurmak kadar rutin bir iş haline geldi. Tavladan sonra pijamalarının yatağın ayakucuna kon-

muş olması şarttır. Pijamasının üstünü giyip, altını henüz giymemişken benim münasip bir yerimi açmış olmam şarttır. Malum mesele bittiğinde -ki bu yaklaşık iki yalancı dolma sarma süresi kadardır- pijamasının altını giymesi şarttır. Yattığında ışıkların sönmesi şarttır. Işıklar söner sönmez de horlamaya başlaması şarttır.

Çocuklar varken hiç olmazsa tavla faslında bir dönüşüm oluyordu. Ama artık onlar yok. O ve ben varız. Yalnızız. İlk baştaki gibi. Tabi baştaki gibi olan tek şey de bu: Yalnız olmamız. Onun dışında hiç bir şey baştaki gibi değil. Başta çiçek vardı. Rüştü her akşam eve elinde çiçekle gelirdi. Bir kaç yıl önce ona bunu hatırlattığımda şöyle dedi:

- Ev zaten çiçek dolu!..

Onun anlamadığı bir şey vardı oysa. Evin çiçek dolu olmasının sebebi eve artık çiçek getirmeyen bir kocam olması, beni Mac Donald's gibi saniyede yemek üreten bir fabrika gören çocuklarım ve şu dört duvar arasında kalmamdı. Hep bekledim. Bir gün elinde çiçeklerle kocam gülerек eve gelecek, çocuklar zıplayarak etrafımda "İyi ki doğdun anne," şarkısını söyleyecekler, hep birlikte yerli filmlerdeki gibi sarılacağız, ben şaşıracağım, gözlerim mutluluktan yaşaracak, konuşmakta zorluk çekeceğim ve bütün gücümü toplayarak onlara diyeceğim ki: "Bugün benim doğum günüm değil ki ama..." Onlar da "Olsun," diyecekler. "Önemli olan seni mutlu görmek. Sen bize herşeyini verdin, senin sanki doğumgünün gibi her gün mutlu olman lazım. Seni artık hep gülerken görmek istiyoruz. Hep gülmelisin. Sen bunu hak ettin anne. Anneciğim. Canım annem benim. Karıcığım. Biricik aşkım. Çocuklarımmın annesi..."

Ama bu hiç bir zaman olmadı. Öyle değil mi açelya? Senden başka beni anlayan, sözlerimi dinleyen, bana tepki veren oldu mu ortanca? Ve sen begonya... Söyle sence haksız mıyım? Bu kadar bir şey istemekte haksız mıyım? Haketmedim mi şuncacık ilgiyi karanfil? Ah! saksıdaki karanfil. Benim benim kadar yalnız dostum... Size ne kadar imrendiğimi biliyor musunuz menekşeler? Sizin kadar güzel kokmayı, sizi her görenin size gösterdiği yakınlığı görmeyi ne kadar isterdim... Ve sizin gibi kalabalık

olmayı... Siz, hepiniz, benim gerçek dostlarım... Benimle üzülp, benimle sevinemediniz. Size biraz sevinç borçluyum biliyorum. Yapraklarınızı artıracak, renklerinizi canlandıracak, boyunuzu uzatacak sizi daha da güzel gösterecek sevinçler vermeliydim oysa sadece hüznü verdim size. İçime attığım gözyaşlarıyla suladım sizi. Neşeli şarkılarla uyandıradım sabahları, akşamüstü keyifli toplantılar düzenleyemedim aralarınızda. Sizi sadece sevdim ve dertlerime ortak ettim. Yapraklarınızı okşadım ama sizi öpemedim. Öpemedim... Ama bilin ki ben de yıllardır öpülmedim... Sevişirken öpülmeye hasretim...

Bütün bunlar seni hiç ilgilendirmiyor değil mi bilgisayar? Aynı oğlum gibi. Hiç konuşmaz, tepki vermezsin. Olup biten seni hiç ilgilendirmez. Ver elektriği yansın ışığın. Ama dedim ya, aynı oğlum gibisin işte. Renk vermiyorsun ama içinde binbir güç saklı. Bir gün bakarsın bir radyoda diycey olursun. Ya da bir gün açığım televizyonu bir bakacağım "Aa! bizim bilgisayar televizyonda haber okuyor..." Sonra gidersin tabi evden. Kimse durmasın zaten bu evde. Herkes gidebilir. Özgür bir yer burası. Ben yumuşak bir anneyim. Başgeşmesini bilen bir eşim. Saat dokuz oldu. Hâlâ gelmedi. Biliyor çünkü neler olacağını. "Yemek neden hazır değil?" diye soracak. Ben de ona "O şıfıntı yapsaydı yemeğini," diye cevap vereceğim. Biliyor. İlk defa isyan edeceğimi biliyor. Hissediyor. Bir de kadınlar hisseder derler. Yalan. Bu erkeklerin uydurduğu bir yalan. Ortaya böyle yalanlar çıkartıyorlar, sonra da kendi çıkarlarına kullanıyorlar. Neymiş efendim, erkek karısını aldatırsa, kadın bunu mutlaka hissedermiş. Bütün kadınlar iyice bilsin ki biz kadınların böyle bir özelliğimiz yok. Sadece onlar istedikleri zaman hissettiriyorlar. Ya da bir salaklık yaptıklarında mecburen anlıyoruz. Temizliğe gönderdiğim ceketinin cebinden küpe çıkmasa ben nereden hissedecektim aldatıldığımı? O sümsük, şişko, kel, pörsümüştü, patates suratlı, içi geçmiş bir adamdan zamparalık etmesi beklenir miydi? Üstelik başını yastığa koyduğu an horlayan birini hangi kadın çeker? Parası için olsa, anlayacağım. Garibimin parası da ne ki? Emeksizlere verilecek kadar emekli maaşı, artı sadece çalışıyor görünmek için gittiği arkadaşının şirketinden verdikleri cep harçlığı. Ah, ah şu bizim zamanımızda mezarda emeklilik olacaktı da, ölene kadar işten eve, evden işe gidecektin Rüştü...

Sesimi çıkarmadım. Hiç bir şey söylemedim. Aldım o küpeyi -basit ucuz bir şey, taklit...- kahvaltı masasının üstünde tabağın içine bıraktım. Pişkin pişkin “*Bu ne?*” dedi. Sonra “*Aaaa Seval hanımın küpesi. Klipsi bozulduydu da ben tamir ederim diye almıştım, sonra unuttuk. Tüh ayıp oldu kadıncağıza... O da hatırlatmadı bak. İyi ki buldum. Bugün ofiste vereyim bari...*”

Bak bak bak bak... Oğlanın yazarlık yeteneğini nerden aldığı ortaya çıkmaya başladı...

- Seval hanım kim Rüştü Bey?

- Tanımıyor musun, bizim Selim’in sekreteri...

Selim... Aslında herşey onun başından çıkıyordur eminim. Bunu laf olsun diye işe alan arkadaş. O ne hınzırdır o... Böyle bakışlarından okunuyor muzurluğu. Bir akşam yemeğe gelmişti de bana baktı baktı... Sonra kendi kendine “*Yok olmaz bu iş, bu karı yaramaz,*” gibisinden bir hareket yaptıydı. Aklı fikri başkalarının karılarında. Bizim salak anlamıyor tabii. Zaten o uyusuk kendi başına bir şey yapamaz. Hele ki pijamasını altını giydikten sonra bir daha Zeki Triko’nun mankeni gelse çıkarmaz.

Ama o Selim yok mu o Selim, gözleri böyle fıldır fıldır. Böyle bir adamın sekreteri nasıl olur ki? İyi de madem Selim’in sekreteri, ne arıyor küpesi Rüştü’nün cebinde? Janet şey dedi: “*Belki de doğru söloor. Gerçektir bozuk küpe. Benimki de geçen dün bozuldu.*” Bayan Janet, Musevi. Kuaförden arkadaşım. İkimiz de Erol’a gidiyoruz. Çiçeklerim dışında tek sırdaşım o. Tamam, belki de doğru ama benim herifin elinden öyle işler hayatta gelmez ki. Musluk bozulunca ben tamir ediyorum, kontak atınca ben tel sarıyorum, telli kontakten otomatik kantağa geçiş işlemlerini ben yaptırıyorum, yakın gözlüğünün vidası gevşiyor ben sıkıştırıyorum, bozulan ampulu bile ben değiştiriyorum da küpeyi o mu tamir edecek? Küpe tamir uzmanı mı bu adam! Bir tek küpeden anlayan biri olabilir mi?

Bunun nasıl bir duygu olduğunu anlatmam çok zor. Sadece bir duygu da değil. Aldatılmış, bunca sene sonra ihanete olmuş olmanın yarattığı çöküntü fiziksel olarak ta hissediliyor. Boğazım düğümleniyor. Bir ateş topu

göğsümden aşağı doğru iniyor sanki. Miğdemi kavuruyor. Sonra karnımda takılıp kalıyor. kasılıyorum. Aklıma geldikçe, bir titreme alıyor... Baştan aşağıya kadar. Tansiyonum düşüyor... Bayılacak gibi oluyorum. *"Tanrım, deliriyor muyum?"* diye soruyorum kendime. Bu kadar mı önemliymiş aldatılmış olmak? Bu kadar büyük bir korku mu bu? Kaşıntı basıyor sonra. Yırtmak istiyorum kendimi. Çıldıracak gibi oluyorum. Sonra geçiyor... Sa-atlerce boşluğa bakıyorum. Hiç hareket etmeden. Hiç varolmadan. Hiç olarak. Sonra yine aklıma düşüyor. Onu bir başka kadınla gözümün önüne bile getiremiyorum ama kendimi gözümün önüne pekala getirebiliyorum. Küçücük, sönmük, iflas etmiş, yıllarını boşa harcamış, tepeden tırnağa bir hiç haline gelmiş kendimi... Sonra yavaş yavaş yine ateş basmaya başlıyor. yine boğazım düğümleniyor... ve hepsi yeniden, yine, baştan, bir daha. Bıktım artık yokolmaktan. Her an bir az daha yokolmaktan!

Neyse, neyse, sakın olmalıyım. Kusura bakmayın çiçekler. Sizi huzursuz etmek istemezdim. Bir an kendimi kaybettim. Sen de kusura bakma bilgisayar. Sen zaten bakmazsın ya kusura musura...

Janet te böyle diyor ya, hani maksat laf olsun poşet dolsun... Yoksa o da biliyor. Eşşek gibi biliyor çünkü aynı dert onun da başında. Zaten öyle olmasa bizim böyle iyi arkadaş olacağımız falan da yoktu. Geçen gün ona gittim. *"Biliyor musun?"* dedi, *"Moşe beni aldatıyordur. Geçen gün şabat günüdür diye pasta almaya girdim Divan'a. Bir bakarım ne görürüm? bizim Bay Moşe genç bir sarışınla elele oturmuyor mu?"*

"Aaaaa... eyvah! Rezalet..." dedim Janet'e. Ama aslında hasıl da ferahladım bilemezsiniz. Sanki bir rüzgar esti. Biliyorum çok ayıp bir şey ama ne yapayım? Doğruya doğru, sevindim. Demek ki tek kazıklanan ben değilim. Ne yaptığını sordum hemen tabi. Böyle durumlarda iki şey merak edilir. Biri ne tepki verdiğin, öbürü de kız güzel mi? Bu hiç bozmamış, bir güzel çıkmalarını beklemiş, takip etmiş, gittikleri evi bulmuş, çıktıkları katı bellemiş, zildeki yazıdan da kadının adını tespit etmiş. *"Neyse ki bari kadın Yahudiymiş,"* demez mi? Bunlar da böyle bir garip oluyor yani. *"İnsaf!"* dedim. Peki kimmiş? Raket... Kim olduğunu biliyor muyum? Nereden

bileyim? Raket hanım, Moşe'nin patronunun sekreteri çıkmış iyi mi? Al-laaaah! şimdi her şey ortaya çıktı işte. Rüştü öyle bir yakalandın ki, deveye değil hendek, Galata Kulesi atlatsan kurtulamazsın. Demek ki böyle bir adet var. Bu adamlar ellisinden sonra azıp, başkalarının sekreterlerine dandanıyorlar. Ya ben böyle şeyleri sadece Brezilya'da olur da dizilerde rastlanırsanır sanırdım. Bir de bir kere Dormen tiyatrosuna gitmiştik te, orada böyle şeyler oluyordu. Türkiye'de, İstanbul'da, bu yaşta insanlar, olacak şey değil gibi geliyor ama işte oluyor demek ki... Ben kaç erkek tanıyorum ki şu hayatta? Rüştü bir, Selim iki, Moşe üç, Kuaför Erol dört, kapıcı beş - aslında o yarım sayılır- bir de apatımandaki altı daire. Onları da ne kadar tanıyorum? Yani oniki kişi olsa bunların en az üçü karısını aldatıyor. Onikide üç... Üç kere dört oniki... Yani yüzde otuz. Uyan! Evli erkeklerin yüzde otuzu zampara. Bu kesin. Bunların üçünden birine güvenilmez. En azından bir şeyden eminim artık. Biz öyle birisi tarafından aldatıldığımızı falan hissetmiyoruz. Öyle bir his yok. Bu his dalgasını bunlar uydurup ortaya salmışlar. Ki, biz nasılsa bir şey olursa hissederiz diye düşünüp hiç şüphelenmiyelim...

"Hah şöyle neşelen biraz," dedim Bayan Janet'e. Onlara öyle deniyor. "Bay Moşe, Bayan Janet." Nedense? Halbuki Rüştü, Bay Rüştü değil mesela. Rüştü Bey! Hıh beymiş. Kıçımın beyi... Neyse, dostluk icabı Janet'i, yani Bayan Janet'i teselli etmek için şöyle dedim: "Bak bana! Hiç takıyor muyum kafama? Aynı illet benim de başımda. Aman canım ne yaparsa yapsın... Bu saat-ten sonra onunla mı uğraşacağım, zaten çocuklar da gitti. şunun şurasında ne kaldı? Ben de kendi hayatımı yaşıyorum Bayan Janetciğiiim..."

Birden bir ilgilendi bu fikirle ki, sormayın.

- Yapma ya... öyle mi dersin? Neler yaporsun mesela örneğin?
- Ne mi yapıyorum? Öööö, zamanımı kendime ayırıyorum. Sadece yemek, çamaşır, ütü, ev işleri falan... Onun dışında hiç onunla ilgilenmiyorum. Çok isterse bazen tavla oynuyorum. E bir de erkek tabii... arada bir şey yapıyoruz. Artık onu da kesersem insanlık olmaz. Onun dışında hiç, hiç, hiç, ilgilenmiyorum, sadece kendi hayatıma bakıyorum....
- İyi de ne yaporsun?

Yanıtım pek doyurucu olmamıştı anlaşılın, tekrar toparladım...

- Yani işte kendime zaman ayırıyorum. Ne bileyim kuaföre gidiyorum, örgü örüyorum... Yani kendime örüyorum... Çiçeklerle ilgileniyorum...

- Saçmalooorsun... Bunları zaten hep yapooorsun

- Haa bir de en önemlisi neredeyse unuttuyordum... Bilgisayarla uğraşıyorum.

- Bilgisayarla mı uğraşoorsun?

- Evet evet bilgisayar. Gerçi neden adına bilgisayar demişler bilmiyorum. Aslında bilgi saydığı falan yok. Salak bir alet yani. Sen onu gütmedikçe hiç bir şey yapacağı yok.

Bu bilgisayar uydurması gayet iyi olmuştu. Bir yerde kendinizi zeytinyağı gibi hissetmek ve ne dersiniz deyin her söylediğinize inanılmasını isterseniz, karşınızdakinin hiç bilmediği bir konuya dalmanız yeterlidir. Ben de öyle yaptım ve bizim Şükrü'den ve kapıcının karısından duyduğum her türlü terimi ardı ardına sıraladım...

- İğ meyilleşiyorum... Mesela kapıcıyla. Sonra çet yapıyorum. Global dünyayla bilgi iletişimi alanında sonsuz ufuklara yelken açıp, sörf yapıyorum... Maususu artık dalda maymunla seksek atlar gibi seri kullanıyorum ve nüvs gruplarda bilgi dağarcığımı geliştiriyorum. Şimdi bir web sitesi inşa etmekteyim ki, oraya link alıp biraz ticaret hayatına da gireyim. Çünkü bu bilgisayar meselesi iyi hoş ta, sonuçta insanın cebini doldurmuyor...

- Yoksa para da mi kazandırıyor?

Bu konu özellikle ilginç geldi Bayan Janet'e. Ben istemeden de olsa, onun için ideal yaşamın sınırlarını çizivermiştim. Düşünsenize bir kocaya muhtaç olmadan para kazanılacak bir hayat! Daha güzel ne olabilir? Sonuçta biraz çevirdim, gık dedim, mık dedim, hemen olmaz dedim, kırttım mırtttım ama ağzımdan girip burnumdan çıktı ve bir gün bana gelip birlikte İnternet'e girmemiz konusunda benden söz aldı. Artık önemli bir sorunun vardı. Ne yapıp edip, üç gün içinde en azından bilgisayarı çalıştırmayı ve az da olsa birşeyler yapmayı becermeliydim. Kadınlar da isterlerse bir şeyler yapabilirler öyle değil mi? Ben iyi otomobil kullanan kadın bile olabileceğine inanırım. Rüştü aksini söyler hep. Kadınlar araba kullana-

mazmış. Arabayı ileriye doğru sürerlermiş o kadar. Bir kadın şöför koltuğuna oturduğunda, etrafında ne olup bittiğiyle ilgilenmemiş efendim. Oysa trafik denen kavram sadece önünde olup bitenler değil, aracının bütün çevresindeki hareketlermiş. Ben hiç otomobil kullanmadım. Oysa evlenirken yaptığımız gelecekte gerçekleştireceklerimiz listesinin üçüncü sırasında bu vardı. İlk yıllarda hep böyle bir hayal sürdü. Sonra o da listedeki diğerleri gibi kayboldu gitti. Aynı ikinci sıradaki her yaz bir başka ülkeye seyahate gitmek gibi... Ve aynı ilk sıradaki benim çiçekçi dükkanı açacak olmam gibi. Genç kızlığımdan beri en büyük hayalimdi bir çiçekçi dükkanı. İçinde birbirinden güzel saksı çiçekleri olan küçük de bir serası olan bir yer. Kendim yetiştirip kendim satacaktım. Kendim para kazanıp, kendim harcayacaktım. Kendi arabam olacaktı, Rüştü'yle beraber seyahatlere çıkacaktık. Bunların hiçbiri olmadı. Çocuklar, okulları, akşam yemeğinde ne yapacağım ve tavlayla geçti yıllar. Bunun sebebi sadece Rüştü mü? Bilmem belki de tek suçlu o değil...

Çiçeklerim çok güzelsiniz. Çünkü ben sizle konuşuyorum. İltifat değil bu. Kendi istediğim yerlere değil, sizin istediği yerlere yerleştiriyorum. Sularınızı eksik etmiyorum, gübreliyorum, vitamin veriyorum, tabancalı fıs-fısla yapraklarınızı ıslıyorum ama en önemlisi dedim ya, konuşuyorum sizle. Değil mi açelya? Beni anlarsın sen değil mi? Anlarsın anlarsın, anlamsan seni sevdiğçe böyle açar mısın? Ya sen ortanca? Pardon, 'siz' ortancalar... Sesimi duyuyorsunuz değil mi? Duymasanız böyle çoğalır mıydınız? Menekşeler siz ne kadar güzel kokarsınız, bunu hergün söylemesem bu kadar güzel kokmak gelir mi içinizden?

Aynı yöntemi bilgisayar konusunda da denedim. Geçtim bilgisayarın karşısına... Çalıştıramadım. Kenarında *"Her türlü sorununuz için ücretsiz olarak Perfect Quantum'u arayabilirsiniz. 0800 810 10 10"* yazıyordu. Harika!

- İyi günler efendim Perfekt Kuantum Help servisi mi? Ben bilgisayarımınla internete girmek istiyordum ama sanırım ayak pedalı çalışmıyor... Ayak pedalı mı ne? E siz bilmezseniz ben nasıl bileyim canım evladım... Olur tabii tarif edeyim. Üzerinde iki kanatı olan dev bir uç uç böceğine benzi-

yor. Kuyruğu da bilgisayara giriyor. Ayyy! fare mi ne faresi? Ha ona fare mi deniyor? Çok şeker. Ne güzel bir fikir... Siz mi buldunuz bu ismi? Ha öyle mi bütün dünya biliyor demek. Olabilir canım ne aşığılıyorsunuz yani? Sonuçta birisi bulmuştur. İsim öyle kendi kendine çıkar mı? Mesela sizin isminiz ne? Hasan. Çok hoş Hasan Bey. Peki gerçek isminiz ne? E tabi gerçek isminizi soruyorum. Bu takma isminiz değil mi? Tabii ki takma isminiz... Size annenizle babanız taktı bu ismi... Nasıl? Biz de kendimize göre zekiyiz herhalde... Canikom söyler misin bana en kestirme nasıl girerim ben bu internete?

Fareyle oku internet yazısının üstüne götür ve iki kere tıkla bu kadar basit. Oh işte girdik internete de be. Ulan ne kadınıym valla bana helal olsun. Elimden hiç bir şey kurtulmuyor. Rüştüüüü, Rüştüüüü duy sesimi... Bak eski gözden internete girdi, duyuyor musun? Açelya, ortancalar duyuyor musunuz? Duyuyor musun karanfil? Bilgisayar duyuyor musun? Rüştü duyuyor musun? Artık hiç bir şey eskisi gibi olmayacak! O sekreter parçası hala daktiloyla doğru dürüst yazı bile yazamazken ben sanal alemde sörf yapıyorum... Rüzgarımı duyuyor musun Rüştü?

Onu ilk radyoda duydum. Benim oğlanın programında. Telefonla bağlandı.

- Şükrü Bey evladım, ben Bahçelievler'den Mahmut. Bir yanlışı düzeltmek istiyordum. Begonvil aslında onu keşfedip yaygınlaştıran bir Fransız kontu olan Bugenvil'in adına hürmeten aynı adla anılır. Bizde yanlışı te-laffuzdan Begonvil olmuştur. Aslında Bugenvil demek gerekir. Bu saplamayı yapayım dedim. Teşekkür ederim.

Şükrü begonvil üzerine iki laf etmişti ki, yine bağlandı:

- Şükrü Bey evladım, ben Bahçelievler'den Mahmut. Bir yanlışı düzeltmek istiyordum. Aslında Bugenvil bizde sıkça sarmaşık niteliğinde kullanılırsa da sadece sarmaşıktır diyemeyiz. Çünkü aynı çim gibi yere de yayılarak büyütülmesi mümkündür. Çok da güzel oluyor. Ben yaptım. Bu saplamayı da yapayım dedim. Teşekkür ederim.

Bunun üzerine benim terbiyesiz oğlum şöyle demez mi?

- Sayın dinleyiciler Radyo Kontakt yönetiminden Gizli Bahçe adlı bu programının adının “Mahmut’un Bahçelievler’deki Evinin Bahçesi” olarak değiştirilmesini isteyeceğim artık. Bakın Mahmut Bey, şu önümüzdeki bir saat içinde beni aramayın! Söyleyeceklerinizi biriktirin hepsini bir kerede gelecek bayram söylersiniz.

Nasıl kızdığımı anlatamam... Açtım telefonu radyoya, bağlandım canlı yayına.

- Bak Şükrü! Bu sefer seni uyarmak zorundayım. Mahmut Bey gibi bilgili ve duyarlı bir beyefendiye karşı takındığın bu tavır çok yanlış. Ben seni böyle yetiştirmedim. Bu yaştan sonra seni bir daha terbiye edemem. Ama gerekiyorsa onu da yaparım. Hemen arayıp Mahmut Bey’den özür dileyceksin yoksa hayatta konuşmam.

Hayır adamı tanımasam neyse... Hiç böyle bir muameleyi hakedecek biri değil. Çok tatlı, nasıl kibar, nasıl bilgili, nasıl akıllı... Mahmut Bey’le sanal ortamda tanıştım. Bayan Janet’le chat odasına girmiştik. 40 yaş üstünde olanlar için bir sohbet odası var. Orayı tıkladık önce. Sonra, dullar odasına geçtik. Bayan Janet istedi. Ona anlatmaya çalıştım. *“Dul demek kocası vefat etmiş olan demektir. Kocası tarafından aldatılanlara dul denmez,”* dedim. *“Peki o zaman ne denir?”* dedi. Bilemedim. Yani halk arasında boynuzlu deniyor ama bu da pek hoş bir tabir değil, takdir edersiniz. Biz bu boynuz meselesini tartışırken bir de baktım ki, çiçek severler diye bir alt oda var. Tam karnarya severlerin altında. Dulluk tartışmasını kesip hemen ona tıkladık. Aman ne güzel bir yer. Kimsenin boynuz takıntısı falan yok. Tek konuşulan boynuz, keçiboynuzu. Erkekli kadınlı bir sürü kişi orada birbirine not yazarak sohbet ediyorlar. Herkesin de bir ismi var. Ben kendime açelya adını taktım. Bayan Janet bir tanıyan çıkar diye isim almak istemedi. İşte Mahmut Bey’le orada tanıştım ilk kez. Onun nick name’i, Bahçevan’dı... Herkese çağrı yapıyordu ve benim oğlanın radyo programıyla gazete yazılarını övüyor, onu takip etmenin ne kadar yararlı olduğunu söylüyordu. Ben de hemen bir not yazıp yolladım: *“O benim oğlumdur. İmza: Açelya.”*

“Açelyam,” diye cevap geldi. Böyle bir evlat yetiştirdiğim için beni tebrik ediyor, kibar cümlelerle beni övüyordu. Hepsini unuttum şimdi. Ama bir sözcüğü hiç unutmadım. Çünkü o sözcük, içimde çoktandır unuttuğum, hatta belki de hiç yaşamamış olduğumu sandığım bir his uyandırdı: “Açelyam...”

Uzun süre her gün yazıştık. Çiçeklerden bahsettik birbirimize. O serasında yetiştirdiklerini anlattı, ben salonumdakileri. O da konuşurmuş bitkilerle. Beni de açelyası olarak gördüğünden benimle de bir çiçekle konuşur gibi konuştu hep. Birbirimizin yüzünü görmemiştik belki ama birbirimi biliyorduk. Birbirimizden emindik. Satır aralarında sanki başka şeyler de söylüyorduk birbirimize ama o duyguları asla açık açık ifade etmiyorduk. Gizli bir anlaşma vardı sanki aramızda. Hissettiklerimizi belli edecektik ama asla dile getirmeyecektik. Sadece kimsenin olmadığı sanal bir bahçede buluşabiliydik. Konuşabiliydik ama birbimizin sesini duymazdık. Gizli bahçemizden dışarı bir adım attığımızda aramızdaki ilişki kesilirdi. Ve o gizli bahçenin sadece iki kapısı vardı. Birisi benim evime, diğeri onun serasına açılan iki kapı. İki bilgisayar. Perfect Quantum marka!

Derken bir gün bir telefon geldi. “Ben Mahmut, rahatsız ediyor muyum açelyam?” diye soruyordu. Bir an bir şey söyleyemedim. Daha önce hep radyoda, Şükrü'nün programında duyduğum ses, şimdi telefonun ucundaydı. Onun sesi... Benimle bir konuyu yüzyüze konuşması gerektiğini söyledi. Oldukça ciddiydi. Müsaade edersem eve gelecekmış. “Ama nasıl olur?” dedim... “Israr ediyorum,” dedi. “Bu sandığım kadarıyla ikimiz için de çok önemli bir mesele...” “Şey, peki o zaman madem öyle, yarın akşamüstü çay içmeğe bekleye...” diyecek oldum. “Olmaz! hemen,” dedi. “Sokak kapısındaayım zaten, şimdi yukarı çıkıyorum”.

“Aman Allahım”. Öyle kalakaldım. Nasıl olur? Tanımadığım bir adam nasıl paldır küldür evime girebilir? Üstelik ne makyaj yapmışım, ne giyinmişim? İki dakikada yapabildiğim kadarıyla kendime çeki düzen verip kapıyı açtım. Gayet rahat tavırlarla ama terbiyeyi hiç eksiltmeden içeri girdi.

Böyle davrandığı için ne kadar utandığını anlattı.

- Yaşamım boyunca bunu bekledim ben. Onlarca yıllık rüyamı gerçekleştirebilecek tek kişi sizsiniz açelyam. Harekete geçmek için bir dakika bile bekleyemedim. şunun şurasında daha ne kadar yaşayacağız ki? Kaç bahar daha göreceğiz? Kaç baharda daha çiçeklerin açışını koklayacağız? On mu, onbeş mi, haydi bilemedin yirmi mi? Taze bahar çiçeklerini en fazla yirmi kez daha koklayacaksak, göçüp gitmeden içimde kalan ukteyi size açmak zorundaydım açelyam. Ne olur beni affedin. Böyle bir şeyi şu koca ömrümde ilk kez yapıyorum. İlk kez birisine bu kadar içten, bu kadar samimi ve bu kadar güçlü bir şekilde inanarak böyle bir teklifte bulunuyorum. Ne olur beni reddetmeyin. Bunu bu şekilde yapmak benim için de tahmin edemeyeceğiniz kadar zor. Adresinizi oğlunuz Şükrü'den aldım. İki hafta hiç telefonla aramamam karşılığında verebileceğini söyledi. Ona da müteşekkirim. Sizden tek bir ricam var. Teklifime olumsuz yanıt verecek olursanız bile, ne olur bunu iki kez düşünmeden yapmayın. Maddi sorunu olmayan bir insanım. Hayatımın bundan sonrasında güvenebileceğim bir ortak ve mutlu bir meşguliyet bulmaktan başka bir amacım yok. Size yalvarıyorum hanımefendi...

Donakalmıştım. Ne diyeceğimi bilemedim. Yani aslında diyeceğim belliydi. *"Ama ben evliyim zaten,"* diyecektim ve herşey kökünden hallolacaktı. Onu da diyemedim... İyi ki de diyememişim; durup dururken rezil olacaktım... Meğer adam serasında yetiştirdiği çiçekleri satacak bir dükkan açacakmış ta orada çalışacak güvenilir birini arıyormuş... *"Cevabımızı en yakın zamanda bekliyorum,"* dedi ve geldiği gibi çıkıp gitti.

Kendimi tek kelimeyle aptal hissediyordum. Ne yani adam iki satır yazıştık diye bana aşık mı olacaktı? Hayır, olsa ne olacaktı? Ayrıca birbirini tanımayan iki kişi yazışarak çok iyi anlaşsa da niye birbirlerine aşık olsunlardı ki? Hem ben bu yaşımda evli bir kadinken nasıl böyle şeyler düşünebilirdim? Sakinleştikçe ve kendime bu soruları sordukça, giderek kendimden daha fazla utanmaya başladım. Olmayacak şeylerdi bunlar tamam... Doğru ama ya ben? Benim içimde olanlar? Karşımda onu görünce

konuşamamam, kalbimin küt küt atması, bütün duvarları yıkıp onun boyuna sarılmak istemem, kendimi zor tutmam... Bütün bunların sebebi neydi? Aşk değil de ne olabilirdi bütün bunların sebebi? Rüştü bir kez bile aklıma gelmedi. Tek aklıma gelen evli bir kadın olmamdı. Maalesef evli olmam...

Sonunda karar verdim ki, bu benim ki hastalıklı bir durum. Dört duvar arasında yaşayan elli yaşındaki bir kadın, dünyaya açılınca mantıklı olmuyor demek ki. Peki mantıkla ne ilgisi var bütün bunların? Çiçeklerle konuşuyor olmam mantıklı mı sanki? Bütün evi çiçekçi dükkanı gibi doldurmam mantıklı mı? Aldatılmam mantıklı mı? Beni aldatan adamla aynı yatağı paylaşmam mantıklı mı? Çocukların ayda bir kere bile aramaması mantıklı mı? Kapıcı mantıklı mı? Bayan Janet geçen gün "*Bizim metresimiz sizinkinden daha güzel!*" dedi... Bu mantıklı mı? Mantıklı olan ne var ki zaten etrafımda? Neden sadece Mahmut konusunda mantıklı olmam gerekiyor? Neden her şeyimiz mantıksızken bir tek aşk konusunda mantıklı olmak zorunda hissediyoruz kendimizi?

Aşk... Aşk mı dedim? Aşk nasıl bir şeydi hatırlıyor muyum ben?.. Aşk... eskiden olan bir şeydi. Bir zamanlar vardı... Evet evet eminim. Nasıl bir şey olduğunu çok iyi hatırlıyorum. Aşk tamamen böyle bir şeydi işte. Aynı böyleydi... Mahmut'a karşı hissettiklerim, onunla ilgili istediklerim hepsi, hepsinin toplamı, hepsi aşktı işte. Ben ona aşığım. Hiç çekinmeden söylüyorum bunu. Bunca yıl sonra tekrar aşık oldum. İçim içime sığmıyor işte. Göğsümde kıpırtılar var. Kafamı toplayamıyorum. Kalbim hızlı hızlı atıyor. Aşk bu!

Ne var ki karşılıksız bir aşk. O, bana aşık değil ki. Onun düşüncesi bambaşka. O çiçeklerine aşık. Ben de öyle zannediyordum çiçeklerim... Ben de bundan sonra bir tek size aşık olabileceğimi sanıyordum... Ortancalar size, kamelya sana, açelya... Ama kesinlikle size olan sevgimin yalan bir aşk olduğunu sanmayın. Size de gerçekten aşıktım. Bir yaprağınız incinecek diye sizin üstünüze titremedim mi hep? Hâlâ da öyle. Ama bu başka bir şey inanın bana. Sakın solmayın. Sizi yine aynı güçle seviyorum. Sizden vaz-

geçmeyi bir an bile düşünemem. Zaten yine her zamanki birlikteyiz bakın. Sizin için yıllardır düşlediğim o yuvayı kurma fırsatı geçti sadece elime. Konuşmaz mıydık sizinle hatırlasanıza. Hani hep bunu düşlemez miydik? Bir çiçekçi dükkanında siz ve ben. Hayatımız hep yeni çiçekler büyütmele geçmeyecek miydi? İşte o gün geldi ortanca. O gün bugün karanfil... Artık hep beraber buradan gidebiliriz çiçeklerim. Artık daha çok güneş görebiliriz... Mutlu musunuz? Siz de mutlu musunuz benim gibi? Yeni yuvamız için heyecanlanıyor musunuz? Geleceğe bir başka bakıyor musunuz? Ben çok mutluyum biliyor musunuz? Buradan gideceğim için çok mutluyum. Kendi dükkanıma kendi işime, kendi evime, kendi hayatıma kavuşacağım için çok mutluyum çok.

Gittim. Tası, tarafı bıraktım. Diğerlerini aldım. Eski elbiselerimin hepsini kapıcıya verdim. Kadın birden onbeş dakikada bir *"Bür emrünüz var mü hanımcım?"* diye sorar oldu. Bütün altınlarımı bozdurdum. Rüştü evliliğimizin ilk on yılında her yıldönümümüzde iki altın alırdı. *"Çocukların geleceği için,"* diyerek. *"Madem çocukların geleceği için, neden evlilik yıldönümünde bana hediye alır gibi alıyorsunuz?"* diye sormak aklıma bile gelmemişti. Kayınvalidemin taktığı bilezikleri de bozdurdum. O da verirken, sen de ileride kızına ve gelinine verirsin demişti. *"Madem onlara vereceğim, niye bana veriyorsunuz. Biraz daha sabredin nasılsa sapasağlamsınız maşallah, zamanı gelince siz kendiniz verirsiniz."* demek de aklıma gelmemişti. Evlendiğimiz gün Rüştü'nün taktığı gerdanlığı da sattım. Takarken *"Hiç bitmeyecek olan aşkımızın simgesi olsun,"* demişti. Bitti işte. Dolayısıyla simgeye mimgeye de gerek yok. Herşeyim bir küçük bavula sığırdı. Önce gittim bu kıyafetleri aldım. İnsanın dışı hoş olunca, içi de bir keyifli oluyor canım. Paraya acımadım bir de Lui Viton çanta aldım. Gittim Erol'a, *"Saçlarımı Catherine Zeta Jones gibi yap şekerim,"* dedim. Afrodit Güzellik Enstitüsü'ne yazıldım. Ultrasonla zayıflıyorum. Ve çaldım kapısını Mahmutcuğumun.

Hemen ilanı aşk ettim sanıyorsunuz değil mi? Alakası yok. Çünkü bu sefer öyle kalbim falan çarpmadı. Oturduk adam gibi konuştuk. Beni göreceksiniz sanki yılların iş kadını... Yazık, o da öyle işadamı falan değil. Ailesinden kalan araziler var. Nasıl her yere çiçek ektiririm diye çabalayıp

duruyor. Her konuda anlaştık. Sanki benim beyaz atlı prensim gibi bu adam. Neyi düşlemişsem onu sunuyor. Aşk hariç tabii. Yeşilyurt'ta bir mağaza açtık; hemen üst katı da onunmuş, orayı da ev olarak tuttum. Herşey yeniden başladı. Ne var ki, bütün bunları yapmama sebep olan, bu enerjiyi ve bu çılgınlığı yapacak cesareti sağlayan aşk duygusallığı uçup gitmişti. Ondan hoşlanıyordum hoşlanmasına ama geceleri rüyama girmiyordu açıkçası. *"Demek ki," dedim... "Bu aşk, bu yaşta yaşanınca daha çok beklentilerle ilgili oluyor. Hayattan bekleediklerini gerçekleştirdince, aşktan beklentin kalmıyor. Hayatında beklenti olmayınca, hisler yüze çıkıyor."* Böyle şeyler anlatan kitaplar da okumaya başladım. Herşey birden bire oldu. Ve inanır mısınız, Rüştü evi terketmiş olduğumu tam bir hafta sonra farkettiler! Artık geç geliyor diye ona yemek de yapmıyorum ya, beni arka odada örgü örüyor filan sanıyormuş...

Oğlandan öğrendim. Önce o keşfetti yerimi. Kaybolduğumu anlayınca en son onun görmüş olacağını düşünüp Mahmut'u aramış. Mahmut çok şaşırılmış, kimseye haber bırakmadan buraya geldiğimi de öğrenmiş. Bunun üzerine bana şöyle dedi:

- Artık benim gözümde daha da güçsünüz, çünkü ancak kırlardaki çiçeklerde rastlanacak kadar özgürlük düşkünü olduğunuzu anladım.

Oğlum ise şöyle dedi:

- Saçmalama anne. Çabuk eve dön, babam acıkmış.

Kızdan da kart geldi: *"Anne kusura bakma epeydir yazamadım. Çünkü artık kaleci oldum. Epeydir gol atamadığım için kart da atmıyordum. Geçen gün bir penaltı attırdılar. Doksana taktım da onun için yazıyorum. Duydum ki evi terketmişsin. Yoksa bir kadınla mı birliktesin?"*

Tövbe estafurullah...

İş hayatına çabuk alıştım. Kendi çiçeklerimi tabii ki satmıyordum. Onlar yeni evimde duruyordu. Mahmut her sabah erkenden kalkıp, çiçek pazarına gidiyor, kamyonetinin arkası dolu geliyordu. Mahallede o kadar çok çiçek meraklısı vardı ki, hemen hepsinle dost olduk. Demek ki insanlar kendileri gibi bir satıcı arıyorlarmış. Beni bulan, bırakmaz oldu. Müşterilerimin evlerine bile gidip, bitkileri yerlerinde incelediğim oluyordu.

Yavaş yavaş önce mahallede, sonra civar mahallelerde, giderek şehirde tannır hale gelmiştim. Ta Kanlıca'dan Yeşilyurt'a gelip çiçek alanlar vardı. Bir kere televizyona bile çıktım. Ayşe Özgün'ün programına hem de... Bir de baktım seyircilerin hepsi de müşterilerim. Sahneye çıkınca nasıl bir alkış koptu bilemezsiniz. Gözlerim yaşardı. Sağolsunlar. İnsanlara bir parça sevgi harcayabilecekleri bir olanak verdiğiniz zaman, o kadar çok şey yoluna giriyor ki inanamazsınız. Aslında bu yöntemle ülke bile yönetilebilir. Dışişleri Bakanlığı mesela... Bütün yabancı ülkelere saksıda çiçek gönderse... Lale gönderse, glayöl gönderse, Atatürk çiçeği gönderse... Fena mı olur? Kim bundan gocunur ki? Kim o çiçeği yaşatıp büyütmez ki? Kim ona baktıkça kimin verdiğini hatırlamaz ki? Bir defne dalı tutturmuş gibi diyorlar. Gazetelerde okuyorum hep, *"Türkiye Yunanistan'a defne dalı uzattı,"*... Dalla malla olmaz bu işler. Çiçeğin kendisini vereceksin.

Televizyonda da anlatmışım bütün bunları. Aman efendim bir beğendiler bir beğendiler... Ertesi gün gazetelerin baş köşesinde ben. Başlık: *"Dış Siyasette Çiçek Dönemi."* İki gün sonra Hürriyet'in başsayfasında yine ben. Yanımda Dışişleri Bakanı. Elimizde bir saksı tutuyoruz. Kim kime veriyor belli değil. Gazeteciler ayarlamış herşeyi. Biz de konu mankeniyiz. Başlık: *"Her şey Çiçek Gibi Olacak."* Ne demekse? Ben herşey çiçek gibi olsun falan demiyorum. Çiçek gibi olunmaz zaten. Ancak çiçekler çiçek gibidir. Başka hiç bir şey çiçek gibi olamaz. Biz çiçekleri çiçek gibi yaşatalım yeter. Dükkanın önündeki kaldırımın içinde boş bir toprak alan vardı. Belediye be-tondan çiçeklik yapar sonra çöp biriktirme kutusu olur hani... Onun içine güzel akşamsefaları diktim. Pek güzel rengarenk açtılar. Bir gün bir baktım Aaa! yoklar. Birisi köklerinden söküp gitmiş. Kim yapabilir böyle bir şey? Tekrar diktim. Gizli gizli arada bir kontrol ediyorum. Yakaladım sonunda çiçek hırsızını. Yaşlıca bir teyze. *"Teyze niye çalhyorsun çiçekleri. Bak orada lütfen çiçekleri kopartamayınız yazıyor,"* dedim. *"Sokakta buldum alıyorum. Kendi bahçeme dikeceğim. Hem kopartmıyorum ki, kökünden söküyorum sana ne?"* demez mi? *"Sana tohum vereyim onu dik,"* dedim. *"Ohoo tohum büyüyene kadar ben ölürüm kızım. Bunlar ne güzel yetişmiş, aynen alayım ben,"* dedi. O kadar çiçeksiz kalmışız ki, çiçeklerin sahibi olabileceğini bile unutmuşuz... Anlayacağınız her şeyimle çiçeklerin içindeydin. Bundan son-

raki yaşamımın artık böyle geçeceğine inanmıştım artık. Aradan altı ay geçmişti. Mutluydum. Çok bir şey değişmiş değildi belki ama artık sadece istediklerim vardı hayatımda.

Derken bir gün bir çiçek geldi. Küçük bir saksıda, kolları yukarıya doğru yardım ister gibi uzanan, daha önce hiç görmediğim bir çiçek. Yaprakları rengarenkti. Aşağıdan pembe başlıyor, degradeleşiyor, maviye dönüyor uçlara doğru kızılılaşıyordu. Gözlerime inanamadım. Bu kadar güzel, bu kadar estetik bir çiçek vardı ve ben bilmiyordum. Hemen internete girip, tropik çiçekler arasından aynısını buldum. Singapur gülümüş. Çok ender bulunurmuş ve çok değerliymiş. Bendeki gibi iri bir tanesinin değeri onbin dolar civarındaymış. Bunları öğrenince meraklandım tabii. Kim getirir de böyle bir şeyi benim kapıma bırakır? Saksıyı yerleştirirken altındaki zarfı farketmeseydim, belki de hiç öğrenemeyecektim... Zarfı açtım. Bir mektup çıktı. Okumaya başladım... *“Yüzünüz rüyalarımda ne güzel görünüyor bir bilerseniz... Aslında ne kadar da kıskırtıcı bakıyorsunuz. Bana değil, onun farkındayım. Kendinizi öyle bakmaktan alamıyorsunuz. Her şey acıipleşiyor ve her şeyi unutupuyorum. Yalnızca siz kalıyorsunuz. O seraya ansızın geliverişinizle... Tam bunlar uçuşurken yine başka bir tarafa bakıyorsunuz yine kaybediyorum sizi. Bunu giderayak bir olgunlaşma süreci daha diyerek kabulleniyorum. Oysa artık olmaması gerekiyordu böyle şeylerin. Bir taraftan sizin de büyüdüğünüzü gözlüyorum. Aşk bozuyor insanı. Ya da yeniden insan yapıyor belki de... Sizi seviyorum. Mahmut”.*

Öyle kaldım yine ben tabii. Ne yapabilirdim ki? Bu mektubu altı ay önce benim de kalbim durup dururken küt küt atarken alsam belki her şey başka olurdu. Ama şimdi. Altı aydır değil kalbimin küt küt çarpması tansiyonum bile çıkmadı. Yazık adamcağız bana ne çok aşık diye de, pat aşık olamazdım ki. Peki ya aşık olmama gerek var mıydı onunla beraber olmam için? Belki zamanla ben de yeniden aşık olacaktım. Değmez miydi böyle bir maceraya girmeye? Aşık olmak mı, aşık olunmak mı önemli diye sordum kendime. Cevabını bulamadım. Bunun cevabını bulamamak bile aslında aşkın zannedilen kadar önemli bir şey olmadığını ortaya koyuyordu. Peki ne olacaktı şimdi? Karşılıklı dairelerde oturduğum, ortak iş yaptığım,

her gün görüştüğüm adamcağız aşkından yanıp kavrulurken ve ben hiç bir şey olmamış gibi davranırken nasıl yürüyebilirdi ki bu hayat? Birden içimdeki bütün çiçeklerin solduğunu hissettim. Tam herşey yoluna girdi derken... Elim kolum bağlı kalmıştım. Aşksızlıktan yakınıırken, şimdi iki aşk arasında kalmıştım: Mahmut'un bana aşkı ile benim yeni kurduğum düzene olan aşkım.

Çiçekleri suladım tek tek. Sonra onları büyük kolilere yerleştirdim. Eşyalarını topladım. Bir bavul tuttu. Vitrindeki en güzel çiçekleri, yaşlı hırslı kadına verdim. Mektuba kısa bir cevap yazdım: "*Galiba gitmem gerekiyor. Böylesi daha çiçek gibi olacak. İmza: Açelyan.*" Bütün bir gün elimde valizimle salonda oturup gitmemem gerektiğine dair, kendimi ikna edecek bir cümle aradım. Bulamadım. Kapıya doğru yöneldim. Kapıyı açtım;
- Aah! Ne işin var senin burada? Rüştü... Neyin var? Hasta mısın?"

Karşımda Rüştü vardı. Zayıflamış, süklüm püklüm, sanki yirmi santim boyu kısalmış, yüzünden düşen paramparça öylece duruyordu. Başını önüne eğmiş, gözleri kısık, sanki bir laf söylese kristal vazo gibi kırılıp dağılacak bir hali vardı.

- Rüştü?

Ağır ağır başını kaldırdı.

- Rüştü kötü bir şey mi oldu?

Gözlerime baktı.

- Rüştü ne olur konuş yoksa çocuklar?

Göğsünün derinliklerinden hırıltıyla zar zor çıkan bir sesle "*Geri dön,*" dedi. Ağlamaya başladı. Sarıldı. Ağladı, ağladı, ağladı. Hiç bir şey söylemedim. Söyleyemedim. Zaten ne söyleyecektim ki? Bir insanı aranda ne olursa olsun bu kadar değiştirecek, bu kadar zavallı bir hale sokacak ne yapabilir insan? Ya da ne yapmışsa yapmış, nasıl yapabilir. Girdim koluna. Aldım bavulumu. Çıktık. Mahmut kapının önündeydi. Sadece bir an baktı bana. Bir anda herşeyi anladı. Hemen başka tarafa yöneldi. En ufak bir duygu sömürüsü bile yapmadı. Bizi benimle yalnız bırakması gerektiğini anlamıştı. Eminim anlamıştı. Onun kadar zarif bir insan görmedim.

Sanki çok daha yaşlı bir çiftmişiz gibi ağır ağır yürüyerek karşıya geçtik. Hiç bir şey konuşmuyordu. Pişmanlık bütün hücrelerine işlemiştii sanki. Yazık, canım, kimbilir kaç zamandır bu durumdaydı. Eve vardık. Kapıyı şükürü açtı. Çok şaşırdım. Şeyda'yı da evde bulunca daha da şaşırdım. Her yeri çiçeklerle süslemişlerdi. Çocuklar zıplayarak etrafımda "İyi ki doğdun anne" şarkısını söylemeye başladılar. Hep birlikte yerli filmlerdeki gibi sarıldık. Ben şaşkınlıktan konuşamıyordum bile. Gözlerim mutluluktan yaşardı. Konuşmakta zorluk çekiyordum ve bütün gücümü toplayarak onlara dedim ki:

- Bugün benim doğum günüm değil ki ama...

Onlar da "Olsun," dediler, "Önemli olan seni mutlu görmek. Sen bize herşeyini verdin, senin sanki doğumgünüün gibi her gün mutlu olman lazım. Seni artık hep gülerken görmek istiyoruz. Hep gülmelisin. Sen bunu hakettin anne. Anneciğim. Canım annem benim. Karıcığım. Biricik aşkım. çocuklarıımın annesi. Anne... anne..."

O gece dışarı yemeğe çıktık. Çocuklar harikaydı. Nasıl güldük, nasıl güldük anlatamam. Zamanla Rüştü de açıldı. Olan bitenden kimse söz etmedi. Zaten gözler herşeyi söylüyordu. Çocukların gözlerinden "Sizin artık birbirinize destek olmanız lazım. Ne olur bizim gözümüzü arkada bıraktırmayın," okunuyordu. Rüştü'nün gözleri ise "Seni hiçe saydığım, aptal saptal işlere girdiğim, yaşımı kalıbımı unuttuğum için affet. Böyle bir hata yaptım belki ama bak ikimiz de şimdi birbirimizi aslında ne kadar çok seviyormuşuz, onu hatırladık, ne olur bir daha beni bırakma. Seni ölene kadar seveceğim," diyordu.

Bir kaç gün sonra Kız Amerika'ya geri gitti. Transfer görüşmeleri varmış. "Gol kurtardıkça kart at," demeyi akıl ettim ona. Oğlan Ankara'ya taşındı. En genç Tarım ve Orman Bakanlığı müsteşarı olarak tüm Türkiye'nin park ve bahçelerindeki çiçeklerden sorumlu artık. Çok işi var. İstanbul'a geldiğinde bile arayamıyor yavrucağı. Rüştü çok değişti. Her an bana ihtimam gösteriyor. Pazar sabahları kahvaltı bile hazırlıyor. Yemekten kalktıktan sonra yükses sesle bana gazete okuyor. Komik yorumlar yapıyor. Eskisi gibi çok esprili. Gazete bittiğinde televizyonda haberler yerine benim is-

tediğim diziyi seyrediyoruz. Ben diziyi takip ederken o bana sade bir kahve yapıyor. Kahve bittiğinde sigaramı yakıyor. Sonra ikinci en sevdiğimiz iki kişilik oyun olan tavla açılıyor. On gündür hiç yenilmedim. Bana beş kere dışarda yemek borcu oldu. Beşini de ödedi. Tavladan sonra en sevdiğimiz iki kişilik oyuna başlıyoruz. Ha, bir de şey var... Küçük bir operasyon geçirdi. Artık hiç horlamıyor... Saat dokuz buçuk oldu, nerede kaldı anlamadım...

TRAMVAY

Ermeni Kilisesi 12:15

Bir mum yakıp dua eden Madam Tanya, tavanda çınlayan topuk sesleri arasında kapıdan çıkarken papazın bakışlarıyla karşılaştı. Papazın bakışlarını onun üzerinden eksiltmemesinin sebebini biliyordu. Çantasından çıkardığı parayı, kaçık banknot olduğunu göstermeden buruşturarak kumbaraya attı.

Taksim Meydanı 12:00

Taksim'de olağan bir haftasonu sabahıydı. Kalabalık, caddeyi henüz tam anlamıyla doldurmamıştı. Tam meydanın ortasına bir kamera koyup kendi eksenini etrafında döndürseniz, bu topraklarda yaşayan toplumun bütün kesimlerinden insan örneklerini kaydedebilirdiniz. Tramvaya binenler, bir gece öncenin ağırlığının tadını çıkarmayı sürdüren sarhoşlar, kör gazete satıcısı, kınalı kuzu, bacaksız dilenci, sakallı ayranacı; bir tatil gününe değil de, haftanın herhangi bir gününe başlar gibi yerlerini almışlardı.

Sıraselviler girişi 12:20

Sirenleri acı acı çalan bir ambülans hızla Sıraselviler'e döndü. Caddenin trafiksiz olduğu ender saatlerden biriydi. Önünden geçtiği kasetçide üç aydır çalışan liseden beklemeli çocuk, her seferinde olduğu gibi yine ambulansın içindeki hastayı düşündü. O an dükkanın önünde duran bir kadının yanındaki muhtemelen kocası olan adama kendisiyle ilgili bir şey söylediğini farketti. Kadın, "Şuraya bir kaset soracağım," diyerek adamı, çocuğunu ve bakıcı kızı bırakıp ona doğru yaklaştı. Çocuk müşteri adayına yol vermek için çekilirken adam arkasından seslendi...

- Seval, şunları dolmuşa bindirseydik de sonra baksaydın...

Kadın için o an istediği kasete ulaşmaktan daha önemli bir şey yoktu.

Kasetçi 12:22

Kadın içeri girdi. Çocuk bu arada kendi farkında olmadan dükkanın aralığına iki müşterinin daha girmiş olduğunu farketti ve hemen kasanın arkasındaki yerini ve en ciddi oturma pozisyonunu aldı. Diğer ikisi yerli kasetlere bakan pek de sağlıklı gözükmeyen tiplerdi. Seval, aralarından geçmek istedi fakat yol vermediler. Çocuk “Hayvan herifler,” diye geçirdi içinden. Kadın da “Hayvan herifler,” diye geçirdi içinden. İkisinin arasından biraz sürtünerek kendini diğer tarafa attı. “Ohhh!” diye bir ses duydu kadın. Aynı sesi duydu çocuk. Kadın böyle terbiyesizliklere alıştı. Sinirlendiğini yan bakışlarıyla belli etti. Çocuk duymazdan geldi. Kadın L harfiyle başlayan kasetlere tek tek bakarken, iki adamın yavaş yavaş ona doğru yaklaştıklarını seziyordu. O tarafa bakmamaya çalıştı. Çocuk kıpırmızı olmuştu ve sadece önüne bakıyordu. Adamlar çıt çıkarmıyorlardı. Kadının sinirleri gerildi. İki çift gözün üzerinde olduğundan emindi. Omuzuna bir kol dolandı ve bir çığlık atarak sıçradı. Kocası, “Ne oluyor-sun?” dedi. Korkmasına şaşırılmıştı. Çocuk derin bir nefes aldı. Kadın da derin bir nefes aldı.

- Ali, sen miydin... Oğlanı ne yaptın?

İki adam kıs kıs gülüyorlardı.

Taksim Meydanı 12:24

Oğulları ve bakıcısı The Marmara’ya doğru yürüyordu. Çocuk bakıcısına “Annemle babam gelmeyecekler mi?” diye sordu. “Onların işi var. Biz sizinle eve döneceğiz,” diye yanıtladı, zoraki bir gülümsemeyle bakıcı. Çocuk ağlamaya başladı. Bakıcı onu susturmaya çalıştıkça ağlamasının şiddeti artıyordu. Yürümeyi kesip tepinmeye başlayınca, kolundan yakaladığı gibi sürüklemeye başladı. Yanlarından geçmekte oldukları Madam Tanya, karşıdan karşıya geçmeye hazırlanırken tepinen çocuğu görünce, sesini yükselterek sordu...

- Ne ağlorsun sen bakayım... Erkek adam hiç ağlar?

“Bak teyze kızdı. Sus haydi yürü. Bak herkes sana bakıyor,” dedi bakıcı. Çocuk siyahlar giyinmiş yaşlı kadına baktı. Zırlamayı kesmedi ama biraz hafif-

letti. Bakıcının herkes diye gösterdiklerine baktı. Kimse ona bakmıyordu. Kocaman otelin önünde kocaman bir otobüs duruyordu o kadar.

The Marmara öntü 12:24

The Marmara'dan çıkan bir turist kafilesi, askeri sıra disiplinini bozmadan, otelin önündeki otobüse biniyorlardı. En arkadaki güzel ve genç kız, o an otobüsün basamaklarından çıkmakta olan arkadaşına seslendi...

- Julie! Acele etme. Bir dakika gel buraya lütfen.

Julie arkadaşını dinledi ve binmekte olduğu otobüsten inip onun yanına geldi. Diğeri onun kulağına eğilip, fısıldayarak...

- Bu salaklarla birlikte gezeceğimize, ayrılısak ya...

- Nereye gideceğimizi bilmiyoruz ki.

- Bende guide var. Nasıl olsa buluruz. Tayland'da kaybolmadık, burada mı kaybolacağız?

Tünel Meydanı, müzik dükkanı 12:10

Tabelasında Zühal Müzik Aletleri yazan dükkanda alışılmadık bir görüntü vardı. Takım elbiseli bir adam, vitrinin içinden gözünü Tünel çıkışına dikmiş, saksafon çalıyordu. Kapıdan beklediği adamın çıktığını görür görmez çalmayı kesti ve cep telefonunu çıkardı. Gözünü Tünel'den çıkıp tramvay kuyruğuna giren adamdan ayırmadan ve saksafonunu boynundan çıkarılmadan konuşmaya başladı.

- Selim'i buldum amirim. Takipteyim. Hemen almasam, belki suçüstü yapabilirim... Ama... Peki... Emredersiniz.

İçinden yarı ağır bir küfür etti ve dudaklarını kemirerek, "*Yine delilsiz tutuklatacaklar, herif iki günde çıkacak,*" diye düşündü. Bir an sessiz kaldı ve birden sesine çok gerçekçi bir heyecan katarak telefondaki amirine şöyle haykırdı:

- Farketti kaçıyor amirim. Yüksekaldırım'dan aşağıya önlem alın, peşin-deyim!

Hemen telefonu kapattı ve eski sakin haline döndü. Saksofonu sakin ha-

reketlerle çıkardı, yerine taktı ve silahını yoklayıp, dükkandan ağır adımlarla çıkarken, şaşkın şaşkın onu izleyen tezgahları farkettiler. Ona “*Sen kafanı takma bu işlere canım,*” diyerek sokağa çıktı. Dudaklarından belli belirsiz bir ses çıktı...

- Simdi başbaşayız aslanım...

Taksim Meydanı 12:26

Kitaptan başını kaldıran Julie, rehberden vardığı sonucu rakadaşına şöyle özetledi:

- Buradan Tünel'e kadar tramvaya. Oradan tek duraklık metroya ve Karaköy'den köprüyü geçip hafif metroya binmemizi söylüyor.

- Hafif metro da ne?

- Bilmem, göreceğiz.

- İşte tramvay durağı... Karşıya geçelim.

İki turist kız, kasetçinin önünden karşıya geçmek üzere önce sağa, sonra sola, sonra tekrar sağa baktılar.

Kasetçi 12:26

Ali, Seval'in sorusunu yadırgar bir şekilde, gayet doğal bir şey yapmış gibi bir tonla “*Kızla gönderdim. Nasıl olsa şurası. Dolmuşun yerini biliyor,*” deyip, karısına “*Sen ne arıyorsun bu kadar mühim?*” diye sordu.

- Loreena Mc Kenith.

- O ne?

- Şu Beyoğlu'nda hep çalan şarkı var ya... La la la la laa... hani Nilüfer de Türkçesini yapmıştı...

Arkadaki iki herif şarkıyı mırıldanmaya başlayınca, Ali pis pis sırtarak kendilerine baktıklarını farkettiler.

- Ne istiyor bunlar?

- Serseriler işte... Demin beni de rahatsız ettiler.

Ali birden bire ciddileşti ve sanki suçlu olan kadıymış gibi sert bir tavırla kolundan tutarak sordu...

- Nasıl yani, ne yaptılar?

Seval durumu yumuşatmak gerektiğini hissetti ve önemsemez bir tavırla yanıtladı onu.

- Hiç canım, boşver. Hah! İşte buldum.

Kadının bu rahat tavrı, kasada gerilmiş kalmış çocuğu da rahatlatmıştı. Kadının kaseti alıp, kasaya yönelişini izledi. Adamların da kasaya yaklaştığını görünce, kibarca Seval'e gülümseyerek, sıranın onda olduğunu hissettirmek istedi. Seval kaseti kasanın yanına koyup çantasını açtı. Adamlardan biri anında kaseti kaptı. Bunun farkında olmayan kasiyer çocuk fiyatı söyledi, tuşlara basmıştı bile. Başını kaldırdığında tıpsızın yine sırtarak kendine baktığını gördü. Elinde o kaset vardı. Gözleriyse Seval'de...

- Hemşerim... Kaça bu?

Kadınla adam sinir ve şaşkınlıkla karışık ona baktılar. Çocuk fiyatı söyleyemedi. Ağzı açık karşısındaki adama bakıyordu. Ali öne doğru yarım adım bir hareket yaparak, "O kaset bizimdi," dedi. Seval de "Evet ne oluyoruz?" diye sorarak kocasına arka çıktı. Adam gözünü Seval'den ayırmadan arkadaşına döndü ve şöyle dedi:

- Bak oğlum Hamit, ben sana demedim mi?

- Valla öyle, sinirli olunca daha seksi oluyormuş. Helal olsun nasıl bildin be Mahmut abey?

- Belli oğlum. Bunlar böyle olur.

Ali, "Ne diyorsunuz lan siz!" diye haykırarak adamlarla arasındaki mesafeyi kapattı. Seval, durumun ciddiyetini kavrayarak arkasından yetişti ve kolundan çekerek kocasını uzaklaştırmaya çalıştı.

- Ali, lütfen bulaşma...

Çocuk titreyen ellerini saklayarak, ondan beklenmeyecek bir cesaret gösterisiyle Hamit ve Mahmut'a bağırdı.

- Alacaksınız alın gidin kardeşim...

Mahmut gayet sakin cevap verdi.

- Fiyatta anlaşsaksak alacağız... Ali'ye döndü, Seval'i göstererek sordu:

- Kaça bu?

Ali tam üstlerine yürüyeceksen, Seval kolundan tutup, bütün gücüyle çekerek onu uzaklaştırdı. Kapıdan çıkarken Ali adamların arkalarından güldüklerini duydu. Hamit ağzından salyalar püskürterek gülüyor, Mahmut da aynı cümleyi tekrar edip duruyordu...

- Götü yemedi götü hihohaha...

Kızılkayalar büfe 12:30

Cem, Serpil'den gözünü ayırmadan, çift kaşarlı tostunu bitirmesini seyrediyordu. Ona olan aşkını herhalde hiç bir zaman anlatamayacaktı. Kızın ona her gülümseyişinde içinin eridiğini gözlerinden anlamasını bekliyordu. Sanki anlıyordu da... Anlamasa bu kadar sık göz göze gelip, hiç sebepsiz gülümser miydi? Bir tane daha isteyip istemediğini soran bir işaret yaptı. Serpil yine delikanlının içini eriten bir gülümsemeyle başını iki yana salladı.

- Yeter teşekkür ederim. Gitmem lazım zaten. şuradan tramvaya bineceğim.

Cem parayı ödedi. *"Bozuk yok muydu abi?"* diyen tostçuya başını salladı. Birlikte çıktılar. Bir iki adım sonra Serpil durdu. Gözlerini gözlerinden ayıramayacak gibiydiler. Kız önüne bakarak bu sözsüz diyaloga bir son vermek istedi. Cem bütün cesaretini topladı ve parmağıyla çenesini kaldırarak ona ilk kez dokundu. Sanki her hareketini sınırlayan büyü, bu dokunuşla bozulmuştu. Eğildi ve kızı dudaklarından öptü. Kız beklemediği bu harekete karşı koymadı ama dudaklarını kaçırdı. Yine gülümsüyordu. Birden bir siren sesiyle herşeyi unuttukları rüyadan uyandılar. Meydanda bekleyen polis minibüsünden başını uzanatı memur yirmi metre kadar ötelelerinden bağıırıyordu...

- Oha lan oha! Meydanın ortasında yaptığınıza bakın... Ayıptır be!

Herkes onlara bakınca kız bir şey söylemeden arkasını döndü ve koş koş uzaklaştı. Cem şaşkın, önce onun uçuşan erguvan etekliğine sonra polise ve etrafına baktı. Gözlerini uzaklaşan Serpil'den ayırmadan Beyoğlu'na

doğru yürümeye başladı. Caddenin bütün sesleri kafasında çınliyordu. Kıpkırmızı kesilmişti ve alev alev yanıyordu.

Polis minibüsü önü 12:35

Polis, arabadan inmiş uzaklaşan Cem'in arkasından söylenmeye devam ediyordu.

- Bir de delikanlı olacak bunlar. Ulan yiyişme yeri mi burası? İstanbul'un içine ettiniz be...

Tam yanındaki elinden tuttuğu çocuğu gezdiren, İstanbul'un taşralısı görünümündeki adamı görünce sinirini onunla paylaşmak istedi ve tasdik göreceğinden emin bir tavırla şikayet etmeyi sürdürdü.

- Burada millet çoluğunu çocuğunu gezdiriyor... değil mi hemşerim?

Adamın olan bitenden haberi olmadığından merakla ne olduğunu sordu.

- Ne olacak tutmuş Taksim'in göbeğinde yiyişiyorlar. Bunlar da okumuşu ha... Çocuk "*Bu ne baba?*" dese sen ne diyeceksin onu düşünen yok. Müdahale etsen, polis bilmem ne... diye başlarlar hemen.

Ne olduğunu hala tam anlamamış olan adam, "*Haklısın kardeşim. Neyse ki siz varsınız da...*" diye onaylayarak, ilerledi. Minibüsün dışında lahavle çeken polis, aracın ön konsolundaki telsizden gelen sesin takip edilen bir şüphelinin Tünel'den Karaköy'e doğru kaçmakta olduğunu ve yakındaki tüm memurların aşağıya inen yolları tutmaları emri geldiğini duymadı.

Taksim Meydanı 12:37

Yedi yaşlarındaki çocuğu ilk kez şehir merkezine inmiş olmanın şaşkınlığıyla babasının ceketinin eteğini çekerek sordu...

- Ne olmuş baba?

- Yok bir şey oğlum. Terbiyesiz birilerini görmüş polis amca ona kızmış işte....

Bir an önce konuyu değiştirmek ister gibi etrafına bakıp Cumhuriyet Anıtı'nı görünce, o tarafa yöneldi ve oğlanın aklını heykele yönlendirdi.

- Bak sen şu heykeli gördün mü? O işte Atatürk. Hani okulda öğrettiler ya...

- Yanındakiler kim peki?

- ... Yanındakiler de... işte arkadaşları falan.
Adam tekrar konu değiştirme ihtiyacı hissetti.
- Gel bak burası Beyoğlu. İstanbul'un merkezi bura. Hani bizim köyde nasıl çeşmebaşı var... Öyle işte. Şurada da sinemalar var.
- Sinemaya gidecek miyiz? Tabancalı filme gidelim mi? Ne olur gidelim...
- Gideriz. Ama daha saati değil. Önce gezelim biraz, sonra haydutlu filme gideriz. Şuradan yürüyelim, sana dondurma alalım tamam mı?

Tünel Meydanı, tramvay durağı 12:13

Dedektif, tramvay sırasında, takip etmekte olduğu Selim'in beş altı kişi arkasında sırada beklemekteydi. Selim'in onu karşıya geçişinden beri fark etmiş olduğunu anlamamıştı. Selim, en azından şimdilik hiç bir şeyin farkında değilmiş gibi yapıyordu.

Tünel binası çay ocağı 12:20

- Ne oldu lan bizim çay? 15 dakkadır bekliyoruz...
Tünel binasının rutubetli ve yüksek tavanında çınladı Kazım'ın sesi.
- Hemen geliyor abi, yeni demledim.

Çaycının yüksek perdeden çıkışlığı da Kazım'ın sesinden aşağı kalmıyordu. Meslekteki onuncu yılını dolduran ve diğer vatmanlar arasında bıçkınlıkla tanınan Kazım, kapıdan giren yaşlı vatmanı görünce oturduğu yerden kaykılıp ona döndü...

- Vay, Semih baba! Seferi bitirdin yine ha.

Semih Efendi, her zamanki ağırbaşlılığıyla ve efendiliğiyle oradaki herkesi selamlayıp, "Sıra sende Kazım. İki dakika sonra kalkıyorsun," dedi. Kazım bunu sanki hiç duymamış gibi, yapmacık bir tavırla diğerlerine dönüp "Aybaşı geldi mi çocuklar ya?" diye sordu. Onun sorusunu ciddiye alan bir memur "Ne aybaşı ya... ayın beşi bugün," deyince, Kazım mal bulmuş Mağribi gibi lafın üstüne atladı.

- Hayır, Semih babanın kendi takvimine göre geldi mi demek istedim...

Aynı memur saf saf tekrar sordu...

- Semih abinin takvimi farklı mı abi?

Bu lafların başından beri kendine edildiğinin farkında olan ve başını eğdiği yerden kaldıramayan Semih Efendi, ezikliğini içine atmaya çalışarak içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan kurtulmak istedi.

- Ya Kazım, tamam. Borcumuz borç. Aybaşında ödeyeceğim dediğimi de unutmadım. Denkleşmedi işte yine. Kayınbiraderden istedim, yarın o verecek biraz. Hemen ödeyeceğim, kafasına vurup durma insanın ya...

- Semih abi tamam da. Bizim maaşımız da seninkinden farklı değil biliyorsun. Kızını evlendirdin diye ben sana yirmi dört ay vadeli borç veremem ki... Benim de etim ne budum ne. Yani... arkadaş arasındayız diye öyle söylüyorum... Ama benim de ihtiyacım olmasa, biliyorsun dükkan senin...

"Çaylar!" narasıyla bu tatsız sohbet kesildi. Herkesin çayı önlerine bıraktı. Sessizlik de yerini kaşık şıngırtısına bıraktı. "Bizde zaten kısmet olsa çay beş dakika önce gelir," dedi iç çekerek Kazım. "Tam sefere çıkacakken gelmez. Bir çay içemedik anasını... Neyse, artık Semih abi, sen içersin bu çay kısmetini de..." diye de ekledi. Aslında niyeti belliydi. Semih Efendi de üstü kapalı mesajı hemen algıladı ve ayağa kalkıp, Kazım'ın suratına hiç bakmadan, sakın bir ses tonuyla "Sen iç çayını Kazım. Ben bu seferi de atarım ne olacak..." dedi. Kazım yerinden kıpırdamadan yapmacık bir itirazda bulundu...

- Olur mu öyle şey Semih abi... sen bizim babamız sayılırsın sana angarya mı yükleyeceğiz bu yaştan sonra?

- Ne olacak canım... İç sen çayını. Bir sefer eksik, bir tane fazla ne farkeder?

Taksim tramvay durağı 12:28

103 numaralı tramvay, Taksim'den kalkarken durağa doğru koşmaya çalışan Madam Nadya'nın sesini vatman duymadı. Madam oflaya poflaya durağa gelip, zor bela kendini bankın üstüne attı. Nefes nefese söylüyordu.

- Hep boole yapoorlar, durmuorlar... içi çıkasıcalar... Onunla aynı anda du-

rağa gelen Serpil, kadının bu haline gülümsemeden edemedi. Bir az önceki tatsız hadiseden sonra, madamın bu hali hoşuna gitmişti. Sevecen bir sesle *“Ben de el salladım ama görmedi teyze. Boşverin şimdi yenisi gelir,”* deyip, kadını avuttu. İki turist kız da onların arkasından gelip banka oturdular. Tramvay durağında yeni bir kuyruk oluşmaya başlamıştı. İlk gelenler bankta bekliyor, sonrakiler ayakta sıralanıyordu.

Beyoğlu 12:40

103 numaralı Taksim'den kalkan tramvay, Semih Efendi'nin kullandığı 118 numarayla, Galatasaray durağında çakıştı. Tünel'den gelen 103 numaralı tramvaydaki tek gergin ve sıkıntılı olan vatman değildi. Selim, hiç farketmemeye çalışarak hemen arkasındaki sıraya oturmuş olan ve artık kim olduğundan emin olduğu Cevat'ın her hareketini hissetmeye çalışıyor, diğeri ise diğeri polisleri atlatmış olmanın da artırdığı sorumlulukla soğuk soğuk terliyordu.

Galatasaray 12:41

Tramvayın kapıları açıldı. İnenler indi, binenler bindi. Polis ekipleri aldıkları telsiz uyarısından dolayı Galatasaray Lisesi'nin önünde daha henüz toplanmaya başlayan cumartesi annelerini dağıtıyordu. Ellerinde çocuklarının resmi ve adı olan birer küçük pankart olan birkaç kadın tramvaya bindiler. Semih Efendi, her vatmanın yaptığını yapıyor, herkesin bir an önce dar tramvaydaki yerini alması için *“Biletleri atalım, ilerleyelim”* cümlesini devamlı söylüyordu. Pankartlı kadınlardan şişman olanı ceplerini, çantasını karıştırdıktan sonra arkadaşına döndü...

- Tüh ben bilet almamışım... Sende var mı kız?
- Bende yok. Bir tane vardı.

Semih Efendi çaresizce kendine bakan kadına ondan beklenmeyecek kadar sert çıkıştı.

- Bir bileti nasıl unutuyorsun bacım ya... Bir bilet bu. Biletsiz binilmez ki... Bak her yerde satılıyor... Neyse sor hadi... Sor içeri sor...
- Bilet düşünecek kafa mı kaldı bizde be beyim... Canımızın derdine düşmüşüz... Sekiz aydır oğlum kayıp benim, sen bilet diyorsun...

Semih aniden yumuşadı.

- İyi, iyi geç haydi. Haftaya iki tane atarsın...

İçeri doğru ilerleyip, tam birbirini kolayan Selim'le Cevat'ın önünde durdular. Daha az şişman olan kadın dirseğiyle diğerini dürterek *"Hele yine insaflıya denk geldin,"* dedi.

- Aman canım vatmanın insaflısını ne edeyim ben? Bize polisin insaflısı lazım.

- O da var da bize denk gelmiyor işte.

- Nerde var hele. Alayı insafsız bunların.

- Öyle deme ya. Bizim Cumhur'un yeğeni de polis.

- Onun ne bok yediğini biliyor muyuz ki?

- Senin oğlanın kankasıydı hele mahallede...

- Polise güven olmaz. Kanka falan dinlemez arkadan vurur. Şu kadar güvenirsem ne olayım..

- Seninki de iş değil. Herkes bir olur mu? Hatırlasana komser Selahattin'i. Nasıl da bize kıyak yapmıştı... Bin türlü insan var...

Sohbeti ister istemez dinlemek zorunda kalan Selim, arkasındaki Cevat'ı düşündü ve gülümsemesini tutamadı. Oyunun sonuna geliyor olduklarını düşündü ve bu fırsatı kaçırmamaya karar verdi. Kaybedeceği ne kalmıştı ki... Kadının son lafı üzerine arkasına döndü ve dedektifle gözgöze geldi. Belli belirsiz bir sesle *"Bin türlü insan var,"* dedi. Bunun üzerine Cevat donup kaldı. Peşinde olduğu ve gizlice takip ettiğini sandığı adam kendinle dalga geçiyordu...

Beyoğlu 12:35

- Aaa baba bak tren geçiyor.

Dondurmasının büyük bir kısmını önüne damlatan çocuk, yine babasının ceketinin eteğini çekiştiriyordu. Taksim'den Galatasaray'a doğru yürümekte olan adam çocuğun hatasını düzeltti...

- O tren değil, tramvay oğlum.

- Beni de bindirsene...

- Dondurmanı bitirince bineriz. İleride durak var.

Taksim tramvay durağı 12:31

Duraktaki kuyruk uzamıştı. Madamın yanındaki turistler ve Serpil'den başka bir genç bir üniversiteli kız, onun dik dik baktığı ve neden böyle giyindiğine bir türlü akıl erdiremediği tesettürlü bir yaşıtı, kendinden geçmiş bir halde bir ayyaş, Seval ve Ali de kuyruğa katılmıştı. Ali'nin gözü Beyoğlu girişindeki eski cephesi dev bir reklam panosuyla kaplı apartmanın penceresinden aşağıya bakmakta olan bir kadına takıldı.

- Binbir türlü insan var işte burada da. Bir deminki serserileri düşün, bir de şu kadını... Eminim bütün gün oradan aşağıya bakar hiç bir şey yapmaz, hiç bir şey yaşamaz...

Seval, etrafına bakınıp kocasının ilgisini çekecek bir kadın göremeyince "*Ne kadını ya?*" diye sordu.

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 12:20

Kadın üzerine geçirdiği kombinezonla on dakikadır camdaydı. Adam ise yatağın kenarına oturmuş, bir süre sessiz kaldıktan sonra giyinmeye başlamıştı. Tekrar konuşmaya başladı ve sıkıntılı sıkıntılı neden ayrılmaları gerektiğini anlatmaya koyuldu. Cümleleri kesik kesikti ve kadın sanki onu hiç duymuyordu. Kadın zaten son yarım sattir hiç konuşmamış, yaptığı tek hareket cama çıkıp aşağıya bakmak olmuştu. Camdan dışarı baktığı sürece gizlice ağladığını kimse göremezdi. Adam bitmiş bir ilişkinin bundan sonra mutsuzluk vereceğini, bunu anlaması gerektiğini falan anlatıyordu ama söylediklerine kendi de inanmaz gibiydi. Kadından tepki almaması işini zorlaştırıyordu. Aslında sadece bir kavgaya ihtiyacı vardı. Bir kavga, herşeyi kolaylaştırırdı. Kadın bir an irkildi. Sanki ağladığını gören biri vardı. Tramvay durağındaki bir adam parmağıyla kendini işaret ediyordu. Sonra rahatladı. O mesafeden hiç bir ayrıntıyı görmesine imkan yoktu.

Taksim tramvay durağı 12:32

"*Nasil görmezsin canım. İşte şu ikinci apartımının en üst katı,*" diye parmağıyla gösterdi Ali. Seval kocasına "*Öyle parmağınla gösterme canım ayıp. Bak kadını gördü,*" diye çıkıştı. Ali kendini savundu...

- Ne ayıp olacak ki... Geçip gidiyoruz. Sanki bir daha yüzyüze geleceğiz...

Tramvayın yaklaştığını gören kuyruktakiler hareketlendi. Ceplerinden biletlerini çıkaranları gören Liz, telaşlandı...

- Galiba bilet gerekiyor.

Julie, "Evet herkesin bileti var" diyerek onu onayladı ve ekledi..

- Ne yapacağız?

- Bilmem.

O anda saçları sifıra vurulmuş, taş çatlasa bir metre boyundaki 6 yaşlarında bir çocuk, elinde biletlerle önlerinde bitti.

- Abla bilet lazım mı?

Çocuğun aniden ortaya çıkışına gülen kızlar parayı verip bilet alırlarken, onları izleyen Serpil gülümseyerek, kötü bir İngilizce'yle, "*Türkiye'de her sorun anında çözümlenir korkmayın,*" dedi.

118 numaralı tramvay 12:32

Tramvay Taksim'e yaklaşırken insanlar kapıya doğru yöneldi. Göz ucuyla Cevat'ı süzen Selim kıpırdamadan dışarı bakıyordu. Tramvay durağa yanaştı, durdu. Herkes tek tek inmeye başladı. Selim kıpırdamamaya devam ediyordu. Cevat iyice gerildi. Ne yapacağını bilemiyordu. Tramvayda sadece ikisi kalana kadar bekleyen Selim, birden ayağa kalkınca Cevat da kalktı. Selim ön kapıya doğru hareketlendi. Kaçağından emin olan Cevat da hemen arkasından kapıya ilerledi ve aralarında bir metre bile bırakmadan aşağı indi. Ne var ki Selim ayağını son basamaktan ayırmamıştı ve Cevat aşağı iner inmez hemen geri dönerek bir bilet daha attı ve geri dönüp oturdu. Cevat'ın ne yapacağını bilemez halini görünce Selim yine onunla gözgöze gelmeye özen göstererek sırtıttı. O sırada kuyruktakiler hasretle bekledikleri tramvaya kavuştuklarından, her zamanki acelecilikleriyle kapıya hücum etmişler ve Cevat dışarıda kalmıştı. Gözünü avından ayırmadan tramvayı katetti ve kuyruğun sonuna geldi. Tekrar binmek üzere kendini göstermemeye dikkat ederek yolcuların dolana kadar tramvayın arkasında durdu. Selim onun gidip gitmediğine baksa da göremediğinden emin olamadı ve yerinden kalkmadı. Tramvayda durdukça, kendini emniyette hissediyordu. Ama ne zamana kadar bu oyunu sürdürdü-

receğini o da bilmiyordu. Tam tramvay kalkacakken iki tane delikanlı, ellerinde skate board ve bir teyple kendilerini zor içeri attı. En son Cevat bindi ve Selim'le gözgöze geldi. Selim yine kıs kıs gülüyordu. Cevat, ona yaklaştı ve tam yanibaşında ayakta durdu. Selim dönüp arkaya baktı. Boş yer daha vardı. Tramvay kalktı. Biraz önceki bilet satan çocuk da aralarında olmak üzere bir grup sokak çocuğu her zamanki gibi tramvaya asıldı.

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 12:36

Kadın tramvaya asılan çocuklara bakarak dakikalar sonra ilk kez konuştu. Tam da adamın ondan bir yanıt beklediği sırada...

- Bir gün bu tramvayın başına bir şey gelecek...

Adam kadının söylediğini duymadığı için beklenti dolu bir şekilde sesini incelterek ve olabildiğince kibar olmaya çalışarak sordu?

- Efendim?

- Yok bir şey... Başka söyleyeceğin var mıydı?

- Aslında şunu da söylemem lazım... İnsan aşık olduğu zaman bazı şeyleri doğru göremiyor...

Beyoğlu 12:40

Cem biraz önce polisle ve ilk kez öptüğü Serpil'le arasında geçenlerin etkisinden daha kurtulamamıştı. Beyni çın çın ötüyor ve sadece yürüyordu. Düşünmesi ve sindirmesi gerekenleri bir sıraya sokmasına bile imkan yoktu. Üstüste üç kişiye çarptığını farkedince, giderek kalabalıklaşan İstiklal Caddesi'nden ayrılp, ara sokaklara girdi. Hasnun Galip Sokağı'nda Dilbazlar sinemasının önünde durdu. 'Vicdansız Cazibe' adlı üçüncü sınıf bir film oynuyordu. Serpil'le karşılaştığı zamanlar vücudunda oluşan kıpırdanmalarla filmin resimlerine kenetlenmiş adamların bakışları arasında hiç bir ilişki kurmadığını farkettili. O da o açık saçık resimlere baktı. İçindeki dürtünün seksle alakası olmadığını düşündü. İşte aşk, aşk dedikleri demek ki buydu. Polisin söyledikleri aklına geldi. Ne demişti?.. Birden hepsi önemsiz geldi. Polisin hiç bir şeyden haberi yoktu. Önemli olan tek şey Serpil'di. onun kırılmaması, incinmemesi ve rüzgarda uçşan erguvan etiikliği...

Tünel binası çayocağı 12:26

“Senin de iyi ki bir alacağın var. Adamı çalıştırıyorsun çay içme ayağına...” dedi çaycı Kazım’a.

- Yok ulan ne münasebet. Kendi söyledi duymadın mı?

- İyidir Semih abi. Dürüsttür. şurada emekliliğine bir ay kalmış. Hasta da. Yazıktır be.

- Ulan üstüme gelme kendi istedi diyorum sana..

Kazım, hareketinden sorumlu olmanın verdiği duyguyla savunmaya geçmişti. Onu savunmada görmeye alışık olmayan diğer vatman da bu durumu fırsat bilip diyaloga katıldı.

- Ezik abi. Bir tane kız kuruşu kızı vardı onu evlendireceğim diye düğünü bile kendi yaptı. Hepimizden para aldı, bir tek sen yüzüne vuruyorsun... Kazım üstündeki baskıdan sıkılmıştı artık. konuyu kesip atmak üzere ayağa kalktı.

- Amaan... amma da uzattınız. Sıçıcım Semih abinize. Söyleyin istemiyorum yirmi milyonu. Hibe ettim. Sanki biz çok kalantoruz da...

- Ya nasılolsa öder.

- Tamam da hiç biriniz sen bu ay kiranı ödedin mi diye sormuyorsunuz... Ben ne yapacağım? Sen ne yapacaksın. Yirmi milyon bu... Kimi için çok para kimi için bir şey değil... Yeter artık kapatın bu konuyu. Sıktınız. Selami, bize üç çay daha getir...

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 12:40

Adam bavulun kapağını kapattı. Cüzdanından bir tomar para çıkardı. Saydı ve komodinin üzerine koydu.

- Bu ayın kirasını buraya bırakıyorum.

Kadın başını pencereden içeri çevirmeden fakat bu kez yüksek ve tok bir ses tonuyla cevap verdi...

- O parayı al da sen yanına gittiğin şıfıntıya ver.

Adam arkasından kadına yaklaştı. “Anlamadım,” dedi. Aslında anlamıştı. Ama anlamadım dememek için bir sebebi yoktu. Belki de diyebileceği başka hiç bir şey yoktu. Kadın, adamın yüzüne bakmadan daha hafif bir sesle mırıldandı...

- Neyi anladın ki şimdiye kadar?

Adam çıkar bır yol bulamamanın sıkıntısıyla iç geçirdi.

- Asıl anlamayan sensin...

118 no'lu tramvay 12:45

Semih efendi tramvayı her zamanki gibi Galatasaray durağında durdurdu. Cevat kaçıp gitme olasılığına karşı Selim'i kollamaya devam ediyordu. Selim bir an kalkar gibi yapıp onu huzursuz etti. Kalktığı yere tekrar oturup bacak bacak üstüne baktı. Cevat'a bakmadan gülümsüyordu. Cevat giderek işin çıkmaza girdiğini düşündü. İşin kötüsü bütün ekipler de Karaköy'e yollanmış olmalıydı. Tramvayda teypten tekno müzik dinleyen çocuk ve arkadaşının vedalaşmasını. Skate board'cunun inişini, diğerinin kalışını izledi. İçinde bulunduğu paranoyak durumdan dolayı tramvaydaki her hareketi takip ediyordu. Madam Tanya'nın tek başına kalan çocuğa dik dik bakarak, sadece bakışlarının gücüyle teybin sesini kıştırmasını da normal zamanda olsa farketmezdi. Tramvaydan başka inen olmadı. Buna karşın dondurmanın erimiş külahını yere atan çocuk önde, elinden tutan babası arkada vagona girdiler. Adam tek kalan boş yere oturdu. Çocuğu da kucağına aldı. Semih Efendi manivelayı tam çevirecekken iki kişi daha tramvaya atladı. Oldukça gürültülü bir şekilde içeri girenler, biletlerini atar atmaz, Ali Seval'le gözgöze gelen Hamit ve Mahmut'tu. Kasetçiden sonraki bu ikinci karşılaşma Hamit'i sevindirmiş gibiydi... Sanki eski bir dostuna rastlamış gibi vagonun ta öbür ucundaki çifte "Ooooo kimler varmış burada!" diye seslendi. Ali, belirgin br şekilde gerildi. Dudaklarının üstünden sarkan bıyıklarını ısırılmaya başladı. Tramvaydaki herkesin onlara baktığını farkedince birşey yok gibi davranmaya karar verdi. Seval arkasına dönüp, kocasının kulağına "Şurada üç dakikalık yolumuz var Ali, ne olursun olay çıkartma," diye fısıldadı. Ali'nin ise pek fısıldamaya ihtiyacı yok gibiydi. Özellikle herkesin duyabileceği bir sesle, sanki karısına değil de herkese birden bir şey söylüyordu...

- Merak etme canım ökülle öküz olacak değilim... Zaten dağ başında da değiliz. Ama memlekette öküzler özgür dolaştığı için böyle şeyler de oluyor.

Birden soğuk bir sessizlik oldu tramvayda. Ali herkesin gözünde terbiye-

siz durumuna düştüğünü farketti. Hamit bu duruma içermiş olmak bir yana daha da keyiflenmişti. Ali'ye hiç bulaşmadan teypli çocuğa yaklaştı.

- Birader sen akıllı birine benziyorsun sence şu adam bize öküz mü dedi?

Çocuğun komiğine gitmişti bu durum...

- Hıı, galiba öyle dedi.

Hamit ağır hareketlerle Ali'yle Seval'e yaklaştı ve bir öküz gibi mölemeye başladı. Hemen Mahmut da ona katıldı. Ali ve Seval'in başında ikisi birden "Mööö..." diye bağıyorlardı. Tramvaydakiler şaşkın, ciddi mi komik mi bir olayla karşı karşı olduklarını çözmeye çalışıyorlardı. En çok eğlenenlerin Julie ve Liz olduğu yüzlerinden belliydi. Onlar için, bir metro gösterisi ya da sokak tiyatrosundan başka bir şey değildi başlayan. Ali, ardi gelmek bilmeyen mölemelere sonunda dayanamayıp bağırmağa başladı...

- Şu memleketi ne hale getirdiler be. Serseriler bastı bütün şehri. Gitsenize geldiğiniz yere. Hangi köyden geldinizse oraya gidip orada böğürsenize. İstanbul ulan burası...

Ali'den beklenmeyen bu tepki üzerine Madam Tanya da sesini çıkarma ihtiyacı hissetti.

- Doru söloor. Terbiyesizler.

Birden ikisinin de ilgisi madama yöneldi. Ona yamlaşan Hamit'i görünce Madam sindi. Hamit ise önünde durup, sakın sakın konuşmaya başladı...

- Kim doğru söylüyor teyze? Bize gidin memleketinize orada böğürün diye böğüren adam mı doğru söylüyor? Sen neyin doğru olup neyin olmadığını nereden bileceksin ki kefere. Gelmişin altmışına daha bir lisanı doğru dürüst konuşmayı beceremiyorsun... Sen nereden bilirsin ki neyin doğru olduğunu?

Madamdan çıt çıkmadığı gibi aman bulaşmayayım, nasıl olsa iki dakika sonra durağa geleceğiz diye düşünen hiç kimseden çıt çıkmadı. Semih Efendi böyle olaylara alışıkmiş gibi, pek ilgilenmiyor, Cevat gözünü Selim'den ayırmıyor, Liz ve Julie tiyatronun kalabalık bir ekip tarafından oynanıyor olmasına şaşırmağa devam ediyorlardı. Sessizliği yine Hamit'in sesi bozdu.

- Şimdi bir daha söyle bakayım madama, kim doğru söylüyor?

Bunu sorarken kadına iyice yaklaştı. Bileğindeki altın bilezikle oynamaya başladı. Sesi artık tehditkar bir hava almıştı. Madam Tanya göz ucuyla bir medet umduğu Ali'ye baktı. O arkasını dönmüş karısıyla konuşuyordu ve onun için olay kapanmış gibiydi. Yanındaki turist kızlara döndü. Ve sanki tiyatro oynuyormuş gibi gülümseyerek ona bakan iki yüz gördü. "Sen sö-loorsun," dedi madamın titreyen dudakları. Ama bu Hamit'i tatmin etmedi.

- Doğru söyle şunu madama. "Söylüyorsun," demeyi öğren artık.

Madam tekrarladı. Sadece dudakları değil, bütün vücudu titriyordu.

- Söğlüyorsun.

- Olmadı. On kere "doğru söylüyorsun" diyeceksin.

Madam bir okul çocuğu gibi söyleneni yapmaya başladı. Nefesi kesilecek gibi göğsü inip kalkıyordu. Türbanlı kız yerinden kalkıp, onun yanına geldi ve sakin olmasını söyledi. Yaşlı kadın ağlamaya başlamıştı. Türbanlı kız nefretle adamlara baktı ve kısık bir sesle "Allahsızlar!" dedi.

- Allahsız mı? Ben mi Allahsızım. Mahmut, bak bize Allahsız diyor. Ne diyeceksin?

- Ne diyeyim abi. O Allah'ı başının üstünde taşıyor bize kalır mı... Ne bileyim ben...

- Bilmiyorsun demek ha... Sen nereden biliyorsun peki bacım? Bizim bilmediğimiz şeyi sen nereden biliyorsun da bize Allahsız diyorsun?

Hamit'in sadece sesi değil sinirli olan. Artık gözleri de yuvalarından çıkacakmış gibi bakıyordu. Doğrudan türbanlı kıza sorduğu sorunun yanıtını sanki herkesden bekler gibi, hızlı ve kesik hareketlerle etrafa bakıyor, sırayla herkesle gözgöze geliyordu. Cevat yine Selim'le gözgöze geldi. Artık durumu takibe alması gerektiğini düşündü. İki magandanın yerlerini ve tramvayın varış noktasını kesti. Tramvay Tünel durağından önceki son dönemece girmişti. Olay büyürse Selim'i gözden çıkartmak zorunda kalabileceğini düşündü. Büyümemesi için bir şey yapabilir miydi?

- Tamam. Bir şey bilmiyorum. Bizi rahat bırakın.

Türbanlı kızın böyle dediğini duyunca rahatlar gibi oldu. Bu serserilere karşı koymamak en iyi yoldu. Ama bu rahatlama çok kısa sürdü. Çünkü Hamit'in duymak istedikleri bundan ibaret değildi.

- Yoo öyle kolay değil bu işler. Sen Allah'ı nereden biliyorsun da bizim Allahsızlığımı bildin, açıkla bakalım şimdi.

Önüne bakıp, öylece duran kızdan cevap alamayınca, hemen karşısındaki heybeli, blucinli elindeki ders kitaplarından üniversiteli olduğu anlaşılan kıza döndü Hamit.

- Sence açıklaması gerekmez mi?

"Beni ilgilendirmez," dedi kız. Suratına bile bakmamayı yeğ tutmuştu.

- Ne demek ilgilendirmez? Bindiğinden beri gıcık gıcık bakıyorsun türbanına ya. Niye ilgilendirmiyormuş seni. Sen laik değil misin? Nasıl laiklik bu? Size paşanız böyle mi emretti? Niye gizliyorsun o resmi? Göstersene ona...

Hamit elindeki kitapları elleyince, kız sert bir hareketle elini itti.

- Ne oluyor be!

Hamit ısrarla kitapların arasındaki bir defteri çekiştirmeyi sürdürdü. Sertçe çekiştirdiği kitaplar yere dağılınca Hamit eğilip üzerinde Atatürk resmi olan defteri yerden aldı ve kızın eline tutuşturdu.

- Göster diyorum. Göster şunu.

Kızcağız çaresizce etrafındakilerden yardım dileyen gözlerle baksa da herkesin sinmiş ve ona bakmamaya dikkat ettiğini gördü. Elleri titreyerek defteri türbanlı kıza gösterdi. Hamit bunun üzerine "Oh be ne de güzel gösterdin ha!.. Şimdi memleket kurtuldu işte," dedi ve ekledi...

- Söyle kurtuldu mu?

Kız titreyen sesiyle kitaplarını toplarken "Kurtuldu," dedi. Mahmut o ana kadar Hamit'in yaptıklarını keyifle izliyordu. Seval'i işaret ederek, "Herkes şöyle hemen gösterse de biz de rahat etsek değil mi ama?.." diye sordu. Hamit'in cevabı hazırıldı...

- Söyle bir bakalım, belki gösterir.

Vagondaki konumundan dolayı bu işaretleri göremeyen Ali gazetesini açmış, içine saklanmıştı. Mahmut Seval'in koltuğunun altından elini uzatıp kadını ellemeye başladı. Kadın titriyor ve gözyaşlarını tutamıyordu. Bir türlü bitmeyen kabusu en iyi takip eden oydu. Cılız bir sesle önündeki koltukta oturan Ali'ye "İnelim," diyebilirdi ancak. Onu duyan Ali dönüp de karısını ağlarken görünce Mahmut'un elini de farkettiler ve ayağa fırladı, "Çek ulan elini oradan!" diyerek adamı itmeye yeltendi. Ne var ki Mahmut basit bir hareketle onu yere düşürdü.

- Tamam abi çektiler. Ben ne bileyim kızacağımı...

Ali daracık koridorda kalkmaya çalışırken, Mahmut onun eline bastı ve kalkmasını engelledi. Çocuğunu kucakından indiren adam daha fazla dayanamadı ve "Yeter artık ayıptır bu yaptığımız!" diyerek ayağa fırladı. Yüzü Mahmut'a dönük olan adam omuzunda bir farketmesiyle Mahmut'un suratında patlayan tokadını yedi. Ne olduğunu anlamadan yerine yeniden oturdu. Mahmut, seri bir hareketle çocuğunu kolundan tutup tutamaçlara geçirdi. Orada sallanır durumdaki çocuğu kurtarmak için tekrar ayağa fırlayan adam, ağlamakta olan çocuğunu kurtardı ve yerine çöktü. Hamit kendinden emin ve korkusuzca ağlayan çocuğu döndü.

- Söyle lan velet. Bu mu baba baba dediğin herif? Ulan hem dayak yiyor hem susuyor. Böyle baba olur mu be... Söyle bakayım annen güzel mi?

Adamla Ali bakiştılar. İki birden ayağa kalktılar ve Hamit'e doğru yürümeye başladılar. Seval, ağlarken bağırdı.

- Ali, Ali yapma bıçakları falan vardır bunların. Bulaşma bak geldik geldik. Şimdi polise söyleriz.

İlk hareketi kimin yapacağını belirsizliğinden dolayı bir an karşı karşıya kalan iki çift adamı görünce Selim, kendini izlemekten başka bir şey yapmayan Cevat'a döndü...

- Bak ne diyorlar. Polis lazım galiba. Benimle uğraşacağına asıl işini yap-sana. Herifleri görmüyor musun?

Cevat için bu tanınmış olduğuna dair bütün kuşkularını yitirdiği andı.

- Beni nereden tanıyorsun?

- On sene önce de olsa insan işkencecisini unutmaz. Hem teşkilatta sak-

sofon çalan kaç polis var ki? Sen tam çıkartamadın değil mi. E, çok insan tanıyan hepsini hatırlamaz tabi.

- Saçmalama ben öyle bir şey yapmadım.

Semih Efendi'nin sesi Cevat'ı değilse de herkesi rahatlattı...

- Tünel son durak!

Tramvaydakiler ayaklandı. Arkaya doğru ilerlediler. Hamit ve Mahmut da ön ve arka kapılara doğru yaklaştılar. Vagon dururken kapı açıldı. Ali elinden tuttuğu Seval'le diğerlerini itekleyerek öne geçti ve ilk inenler olacakken birden öbür kapının yanından atılan bir bıçak tam burnunun dibine saplandı. Hemen yanındaki Mahmut'un da elinde bir bıçak belirdi. Mahmut bıçağı sallayarak Semih'e döndü...

- Tornistan.

Semih bunu duyunca şaşkınlıkla ona ve diğer yolculara baktı.

- Ne?

- Bas geri, durma lan, çabuk.

Tünel durağına tam gelmeden meydanda yolcu bırakıyor olması, kurtuluş ümitlerini sördürür gibiydi. Semih, gözleriyle yardım isteyebileceği birilerini aradı. Kimse yoktu. Beyoğlu'nda herkes kendi havasında yürüyor, tramvayın dışından olağanüstü hiç bir şey sezilmiyordu. Semih bir an sahanlıktan dışarı atlamayı düşündü ama vazgeçti. Yolcuları kendi kaderlerine teslim etmesi olmazdı. Bu gözü dönmüş heriflerin neler yapabileceğini düşündü. Aslında hiç bir şey yapamazlardı. Tramvayın düzeninin bozulmasıyla hemen olayın farkına varılacaktı. Nasıl olsa eli bıçaklı iki kişiyi camlardan görüp polise haber verecek birileri çıkacaktı. Mahmut'un dediğini yaptı. Tramvay gerisingeri hareket etmeye başladı.

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 12:41

Kadın bu kez adama döndü ve patladı.

- Neymiş anlamadığım? Neyi anlattın da anlamadım? Durup dururken gelip, ben seni bırakıyorum diyeceksin, pılımı pırtını toplayıp gideceksin, ben de bundan müthiş felsefi sonuçlar mı çıkartacağım?

Adam sonunda beklediği gibi bir tepki almıştı. Gerçi böyle bir soru karşısında vereceği hazır bir cevap yoktu ama en azından bir diyaloga girme imkanı doğmuştu. Konuşarak bir çok şeyi daha kolay edeceğini sanıyordu.

- Bak, beş senedir beraberiz. Her ilişki zamanla zamanla kurur, anlamını yitirir, bundan sonrasının kötü olacağını bile bile neden birbirimizi üzelim?

- Doğru. Birbirimizi üzmemelimi. Sen beni üz. Çek git.

- Böyle devam edersen her şey daha zor olacak ama...

- Öyle mi... iki gece önce üstümde debelenirken öyle demiyordun ama... Göğüslerime methiyeler düzüyordun... O zaman aklın neredeydi? Beyefendi bir gece eve gelmedi... Ertesi gün geleceğe yönelik bir kahin tavrıyla karşımızda. Tamam hepsini anlıyorum, poposu daha yuvarlak bir şıfıntının peşinden gidiyorsun da, bir de beni anlayışsızlıkla nasıl suçluyorsun onu anlamıyorum.

- Saçmalama, başka biri yok.

Kadın tekrar arkasını döndü ve duruldu. şimdi daha sakin konuşuyordu. Ama konuştuğu da boşalıyor, bir taraftan da hıçkıra hıçkıra ağlıyordu...

- Sana aşığım ve gitmen beni üzer. Buna hakkım var. Dilediğim kadar üzülürüm. Bir gün geçecek ama bu, şu an senden nefret etmemi ve canımın acımasını engellemez. Bana asıl koyan senin üzülüyor olman. Nasıl kapı tırmışım kendimi sana, onu yediremiyorum.

Beyoğlu 12:55

Tramvay Beyoğlu'nda Taksim'e doğru ilerlerken, ters yönden bir polis devriye arabası yayalardan kendine yol açarak Galatasaray'a doğru ilerlemeye başladı. Arabadaki iki polis memuru telsizden gelen mesaj doğrultusunda, civardaki diğer ekipler gibi siren çalarak Karaköy'e varmaya çalışıyorlardı. Biraz ileriden geçen seyyar salatalık satıcısını görünce arabayı kullanan polis camını açtı ve bağırdı...

- Ben seni burada görmeyeceğim demedim mi?

118 no'lu tramvay 12:55

Tramvayın tekrar harekete geçmesiyle işin iyice ciddileştiğini gören Cevat,

belinin arkasındaki silahını yokladı. Tramvaydakiler dehşet içindeydi. Herkes birbirinin gözlerinden medet umarcasına çaresizliğini bir diğeriyle paylaşıyordu. Daha birinin ağzını açmasına fırsat bırakmadan Hamit haykırdı...

- Sesini çıkartanı delerim. Kesin lan. Çıt çıkmayacak. Kapatın perdeleri. Gözünü gözümden ayırmayacak kimse. Bana bakacaksınız başka yere değil. Perdeleri kapatın dedim.

Herkes nostaljik olması için eskiden olduğu gibi yapılmış storları çekti. Sadece Serpil'in yanındaki stor çalışmadığı için o çekemiyordu. Semih, ileriden gelmekte olan devriye arabasını gördü. Tek umut o gibi gözüküyordu. Otuz metre kadar yaklaştığında tramvayın kornasının manivelasını çevirmeye başladı. Beyoğlu'nun en alışıldık seslerinden biri olan çan çan sadece bir kaç yayayı kenara itmeye yaradı o kadar. Arabadaki polisler de aynı anda Hamit'le aynı cümleyi sarfettiler.

- Ne diye ötüyor bu adam böyle?

Polis arabası, tramvayın açtığı yoldan hızlanarak Tünel'e doğru gözden kayboldu. Mahmut Hamit'in uyarısıyla sahanlığa çıkıp, bıçağını vatmanın böğrüne dayadı ve onu içeri sokup sürgülü kapıyı çekti. Ardından perdesini indiremeyen Serpil'in yanına gitti ve storu bu kez o zorladı. Tramvay hızını kaybetmiş ama ağır ağır kendi halinde birinci viteste ilerliyordu. Hamit, Serpil'in camından tramvaya bakan insanlara ardından da kızın etekliğine baktı. Sertçe eteğini çıkartmaya kalkıştı. Kız tecavüzden korktuğundan debeleniyor, bağırıyor ama eli bıçaklı güçlü adama karşı koyamıyordu. Çocuğun babası yine müdahale edecek olduysa da bu kez de o diğerinin bıçağıyla gözgöze geldi. Hamit bıçağını kızın kasıklarına dayadı ve "Rahat dur," diye ihtar etti. Yanından müdahale etmek isteyen Ali'ye de "Sen de otur yerine. Bıçak bu nereye gireceği belli olmaz," diye gözdağı verdi. Serpil eteğini çıkarttığı an, Cevat silahının kabzasını kavramıştı. Ama Hamit çıkarttığı eteği bir perde olarak kullanıp kıza dokunmayınca hem onun kabzadaki eli, hem de Serpil rahatladı.

Beyoğlu 12:55

Cem sinemanın sokağından Beyoğlu'na çıktığında, güneş yüzünü bulutların arasından göstermişti. İstanbul'da ender görülen temiz, ferah, hafif esintili bir hava vardı. Tünel yönüne doğru yürümeye başladı. Uzaktan bir polis arabasının sireni duyuluyordu. Bir an gözlerine inanamadı. Önünden ağır ağır geçmekte olan tramvayın penceresinde Serpil'in erguvan eteği asılıydı. Olduğu yerde çakılı kaldı. Tıpkı polisten azar işittiği anki gibi kafası bulandı. Ne yapacağını bilemedi ve tramvayın peşinden koştu. Taksim'e kadar nefes nefese takip etti ve yetiştii. Durağa gelince durdu ve heykelin etrafında dönen tramvayın durmasını bekledi. Tramvay dönüşünü tamamlayıp, durmadan tekrar Tünel'e doğru yoluna devam edince, Cem de bilet satan çocukla birlikte tramvaya asıldı. Bu arada çocuk bir aralıktan içeriyi gördü ve şaşkınlıkla Cem'e "*Anaa içerde bir karı donla oturuyo!*" dedi. Cem, sarktığı yerden sahanlığa girip, kapıyı zorladı ama açamadı. Yol meyillendiğinden tramvay hızlanmıştı. Cem bir şey yapamayacağını anlayınca, tramvaydan atladı ve düşerek ayağını burktu. Topallayarak tramvayın gittiği yönde ilerlemeye çalışırken bir ara sokak girişinde duran polis arabasını görüp ona yöneldi. Polise el ve kol hareketleriyle ve garip sesler çıkartarak bir şeyler anlatmaya çalıştı. Dehşet içinde polisin dikkatini tramvaya çekmek istiyordu ama polis onun bu haline bir anlam veremedi.

- Dilin yok mu be konuşsana!

Cem otomobilin önündeki not defterini aldı ve alelacele bir şeyler yazıp polise gösterdi. Polis heceleyerek kargacık burgacık yazıyı çözmeye çalıştı.

- Dil-si-zim...

Polisin ağzı açık kaldı. Şaşkınlıkla alelacele kağıda yeni bir şeyler yazan delikanlıyı izliyordu. Cem kağıda "*Tramvayda kavga var. Kız arkadaşımı soymuşlar,*" yazdı. Polis "*Kim soymuş? Hırsızlı gören olmuş mu?*" diye sordu. Cem, anlaşılamamanın verdiği sinirle başını iki yana salladı. Polis arabasının arka kapısını açtı ve "*Sen gel hele bir otur bakalım. Sakin ol. Deli misin akıllı mısın, önce onu bir anlayalım...*" deyip kolundan tuttuğu gibi Cem'i arabaya soktu. O an büyük bir gümbürtü koptu. Cem'in işaret ettiği tramvaydan geliyor gibiydi. Polis, Cem'e "*Sen sakın buradan kıpırdama,*" dedi ve silahını çıkar-

tarak arabadan indi ve tramvaya doğru koştu. Orada gerçekten bir şey oluyor olmalıydı. Polis koşarak tramvayın yanına geldiğinde tramvayın çarpmış olduğu bir seyyar satıcı arabasının devrilmiş, üzerindeki salatalıkların etrafa yayılmış olduğunu gördü. Satıcıyı hemen tanıdı ve kolundan yakalayıp, “Ben senden kurtulamayacak mıyım?” dedi. Satıcı süklüm püklümdü... “Ama o bana çarptı,” diyecek oldu. “Sen zaten yasaksın,” cevabıyla karşılaştı. Polis tramvaya döndü ve sahanlıkta kimseyi göremeyince “Nerede bu tramvayın vatmanı?” diye bağırdı. Tramvayın kapısı açıldı ve Hamit üzerinde vatman giysileriyle sahanlıktan başını uzatıp, “Beyoğlu’nda seyyar satıcı gezmesi yasak değil mi memur bey?” diye sordu.

118 no’lu tramvay 13:05

Mahmut bir elinde bıçak, bir eliyle Semih’e sus işareti yaparken, yaşlı vatmanın korkudan mı, yoksa elbiseleri alındığı için üşümekten mi titriyor olduğunu kimse bilemedi. Herkesin bildiği tek şey herkesin çok korktuğuydu. Dışarıda polisle konuşmakta olan Hamit tramvayı tekrar harekete geçirdikten bir az sonra içeri girdi. Tramvay artık Galatasaray’a varmıştı. İçerdeki kimsenin farkında olmadığı bir kaza da o sırada atlatıldı. Tünel’den gelmekte olan tramvayla senkron şaştığından, Galatasaray’daki makas değiştirme sırasında birbirine teğet geçen iki tramvay vagonu belki de Mahmut’la Hamit’in yarattığından daha büyük bir tehlike atlattılar. Diğer tramvaydaki vatman, vatmansız giden 118’i görünce, gözlerine inanamadı.

Tramvay Tünel’e doğru kendi halinde giderken Hamit içeride şunları söylüyordu...

- İşte bizim ne kadar vahşi ve cani insanlar olduğumuzu böylece anlamış oluyorsunuz. Neden biz böyleyiz? Siz olduğunuz gibi olmasanız biz böyle olur muyduk? Mesela biz size sataşırken daha işin başında hep birlikte bize karşı çıksaydınız biz bütün bunları yapabilir miydik? Ama neyse sizi bu uzun konuşmalarla sıkmayalım. Sırada ne var Mahmut Bey?

- Hamitciğim, sevgili kardeşim, sırada, bu iki turist kızın sevişme şovu olacak. Nasıl olsa bu ikisi birlikte gezdiklerine göre lezbiyenlerdir. Ben de oldum olası merak ederim, bunların nasıl yaptıklarını... Ondandı sonra da,

laikle dincinin gürüşmesi ekranlarımıza gelecek. Bu şovu sakın kaçırmayın, ilk kez burada izleyeceksiniz...

Beyoğlu 13:07

Olan biteni izleyen Cem, polislin yokluğunu fırsat bilerek gizlice arabadan indi ve hemen öndeki polise görünmemeye çalışarak tramvaya yaklaştı. Tekrar sahanlığa çıktı ve oradan da bir kaç çocuğun meraklı bakışları altında tramvayın üstüne çıktı. Tramvayın tepesindeki havalandırma deliklerinden içeri baktığında, bacaklarını kollarının arasına almış korkuyla Hamit'in anlattıklarını dinleyen sevgilisini gördü. *"Bu şovu sakın kaçırmayın, ilk kez burada izleyeceksiniz!"* gibi bir şeyler diyordu. Cem, ne yapıp edip tramvayın içine girip, Serpil'i bulunduğu durumdan kurtarması gerektiğini anladı. Ama nasıl? Her tarafı kapalı bir tramvay vagonuna nasıl girebilirdi? Herşeyden önce kendi varlığını Serpil'e belli etmesi gerektiğini düşündü. Havalandırma deliğinin kapağını kaldırdı. Tel süzgeci çıkardı ve yaklaşık yirmi santim çapındaki delikten gözlerini kıza dikti. Serpil'le gözgöze geldikleri an kızın ağızı açık kaldı.

118 no'lu tramvay 13:09

- Evet, sayın seyirciler ilk oyunumuza başlayalım, İngilizce kim biliyor?

Hamit'in bu sorusuna kimse yanıt vermedi. Üniversiteli kızın bacağına bıçağın ucunu değdirip, *"Yes mi?"* diye sordu. Kız güçlkle başını salladı. *"Söyle şu ikisine soyunsunlar,"* diye de ekledi. Bıçaklar ortaya çıktığından beri işin ciddiyetini kavramış, birbirlerinin koluna girmiş ve sinebildikleri kadar oturdukları yere sinmiş olan Liz ve Julie, kızın kendilerine söylediklerini duyduklarınada dehşete kapıldılar. Ne bir cevap verebiliyorlardı ne de bir harekette bulunabiliyorlardı. Liz arkadaşına yapacak bir şey olmadığını ve ne istiyorlarsa yapmaları gerektiğini söyledi. Liz gömleğinin düğmelerini açmaya başladı. O sırada köşede yerde iç çamaşırlarıyla durmakta olan Semih Efendi'den kesik bir çığlık geldi. Adamcağz güçlkle nefes alıyor ve kendini kaybetmiş bir şekilde çırpınıyordu. Titreyen eli üniformasını gösteriyordu. Üniformayı sırtında taşımakta olan Hamit eliyle ceplerini yokladığında bir kutu ilaç buldu. Üzerinde Trinitrin yazı-

yordu. “*Bunu mu istiyorsun?*” diye sordu. Adam güçlkle başını salladı. Gözleri kayıyordu. Hamit bir drajeyi eline alıp ona yaklaştı. Parmaklarının ucundaki ilacı ağzına doğru bir götürüyor bir getiriyordu. Semih ölmek üzereydi. Cevat ayağa fırladı ve silahını çekip Hamit’e doğrulttu.

- Ver ilacı adama!

Herkes birden ona baktı. Vagona silahlı bir adam vardı ve onlardan yanaydı.

- Ver ilacı dedim. At bıçağını da yere. Yetti artık.

Semih ilacı yutar yutmaz uykuya dalar gibi gevşedi. Nefesi düzelmeye başladı. Herkes put kesilmişti. Cevat, iki haydutun arasında tramvayın tam ortasındaydı. Bıçağını yere bırakan Hamit’in bulunduğu ön tarafa doğru yürüdü. Hemen bıçağı aldı ve yüzünü Mahmut’a döndü. Aynı şeyi ona yapacaktı ki, birden kolunun sağa doğru çekildiğini hissetti. Mahmut’un fırlattığı bıçak, silahı tuttuğu elinin bileğini delmiş, oluk gibi kan akıyordu. Vagonun içini tekrar büyük bir feryat ve panik kapladı. Hamit kendi bıçağını aldı, Mahmut’a fırlattı. Önce tabancayı sonra da Cevat’ın bileğine saplanan bıçağı aldı. Yere yığılan Cevat’ın üstünden atlayarak tabancayı herkesin burnuna doğru doğrulttu.

- Bakın, sizin için yeni bir oyuncak aldım.

Beyoğlu’nda bir apartmanın 7. katı 12:45

Kadın eliyle gözyaşlarını sildi. Gözlerini adama dikti. Adam gözlerine bir an baktıktan sonra kendi bakışlarını kaçırmak zorunda kaldı. Hiç bir şey söylemeden ona doğru gelen kadın birden bire patlayarak yumruklarıyla adamın göğsüne vurmaya başladı. Adam önce bir sarsıldı, sendeledi sonra kendini topladı. Yumruklar bitmek bilmiyordu. Adam bütün gücüyle kendini yumruklara siper etti. Kadının gücü tükenince, tüm vücuduyla adamın göğsüne kapaklanarak tekrar ağlamaya başladı. Adam ona sarılarak dengesini sağladı. Şimdi birbirlerine kenetlenmiş, sessizce duruyorlardı.

Tünel meydanı 13:12

Tünel meydanı polislerle dolmuştu. Aranılan kaçak ve izleyen dedektif, Karaköy’de bulunmadığından, son haber alınan yer olan Tünel’e gidilmesi

emir alınmış, polis köşe bucak etrafı arıyordu. Bir polisin telsizinden Beyoğlu'nda saptanan bozuk tramvayla ilgili bir anons geldi. En yakındaki memur Tünel binasına girip, çay ocağındaki Kazım'a tramvayın bozulduğunu, çarpmamak için diğerinin de durduğunu söyledi. Kazım "Tevekkeli değil on dakikadır gelen giden yok," diyerek telefona sarıldı. Fransız Konsolosluluğu'nun sokağındaki tamir ve bakım birimine telefonla durumu haber verdi. Kendi de apar topar çıkıp, o tarafa yöneldi. Tünel Meydanı'ndaki polis kalabalığını da o zaman farketti.

- Ne oluyor burada böyle ya? Olay falan mı var?

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 12:50

Adam kendisine sarılmış, dakikalardır öylece sessiz duran kadının kollarını çözdü. Başını yerden kaldırmadan bavulunu aldı. Arkasını döndü. Kapıyı açtı çıktı. Kadın kaskatı kesilmiş öylece arkasından bakakalmıştı.

118 no'lu tramvay 13:10

Hamit tabancayı kontrol etti ve beş kurşunu olduğunu, bunları harcamadan bu tramvayı terketmeyeceğini ve aralarından kimlerin vurulacağını çok merak ettiğini söyleyerek yolculara gözdağı verdi.

- Ben ne istersem o olacak. Beklenmedik hiç bir şey istemiyorum. Anlaşıldı mı?

O an beklenmedik bir şey oldu. Cem demirlerden aldığı güçle tramvayın kapı camını kırarak bir film kahramanı gibi içeri daldı. Mahmut'un üzerine denk geldiği için birlikte yuvarlandılar ve tramvayın içi bir arbedeye sahne oldu. Ne olduğunu anlamayan Hamit, gelişigüzel ateş etmeye başladı. Bu fırsattan istifade ederek üzerine atılmaya kalkışan taşralı baba bu kurşunlardan birine hedef oldu. Selim, bir an Hamit'i altedecekken becedi ve kolundan yaralandı. Ali karısına sarıldı. Babasının vurulduğunu gören çocuk kendini bir iskemlenin altına attı. Herkes yerlere kapandı. Tramvayın içi üstüste insanlarla doluydu. Tek ayakta kalan, kargaşa içinde bıçağı kapıp Mahmut'u rehin alan Cem'di. Hamit'le karşı karşıyadılar. Serpil başını kaldırdığında bu manzarayı gördü ve gözlerine inanamadı. Cem de çok korkmuş, fakat bıçağı adamın boğazına dayamıştı. Başıyla silahı at-

masını işaret etti. Hamit bir an onlara baktı. Gözleri deli gibi bakıyordu. Mahmut'un gözleri de korkuyla dolmuştu. İlk kez roller değişmiş gibiydi. Hamit, gözünü kırpmadan ateş etti ve arkadaşı Mahmut'u vurdu. Mahmut'un cansız bedeni Cem'in kollarına yığıldı. Cem, elinde bıçakla cırılçırıl, şaşkın ve çaresiz kaldı. Bıçağı yere bıraktı. İktidar tekrar Hamit'e geçmişti. Tramvayın içinde ağlama ve yaralıların inleme sesleri kan kokusuna karışmıştı. Kırılan camdan içeri bakmaya çalışan kalabalığı gören Hamit, pencereden dışarıya da kör bir kurşun salladı. Beyoğlu'ndaki ahali panik içinde sağa sola kaçıştı.

Tünel meydanı 13:14

Tünel'de artık beklemekten sıkılan polislere bir ihbar gedi: "Beyoğlu'nda silahlı çatışma!" İki polis minibüsü büyük bir hızla kalabalığı yararak Tünel'den Taksim'e doğru ilerlemeye başladı. İki araba Tarlabası'ndan Taksim'i tutma, diğerleri de Tünel'de bekleme emri aldılar.

118 no'lu tramvay 13:12

Hamit Cem'e neden böyle bir şey kalkıştığını ve arkadaşını vurmamak zorunda bıraktığını sordu. O da kan ter içindeydi ve gözleri daha deli bakmaya başlamıştı. Giderek sinir dozu artan bir sorgulamaya başlamıştı. Cem'le burun buruna, "Neden? Neden böyle bir şeye kalkıştın?" diye soruyordu. Çocuksa korku dolu gözlerle ona bakıyor ve hiç bir şey söylemiyordu. Sonunda Serpil dayanamadı ve onun dilsiz olduğunu haykırdı. Ağlayarak çocuğa sarıldı.

- Bütün bunları bana aşık olduğu için yaptı... Hiçbir zaman söyleyemeyeceği aşkı için...

Serpil Cem'in kulağına ilk kez "Seni seviyorum," dedi. Hamit kahkahalarla gülmeye başladı. Bütün bunların aşktan dolayı olması komiğine gitmiş gibiydi.

- Peki öyleyse. Herkes tramvaydan çıksın. Serbestsiniz. Karşıma aşk diye bir engel çıkabileceğini hiç düşünmemiştim.

Birden sanki makul ve zavallı bir adam halini almıştı. Onu duyunca her-

kes aceleyle ve birbirlerini itiştiyerek tramvaydan dışarı çıkmaya başladılar. Yaralı Hüseyin'i ve Cevat'ı da taşıyorlardı. Serpil, Cem'e sarılmış ağlıyordu ve onların tam karşısındaki iskemlelerde oturan Hamit de tabancasını yana bırakmış, başını ellerinin arasında tutmuş bir heykel gibi oturuyordu. Belli belirsiz bir ses çıktı ağzından...
- Sanki ben bütün bunları başka bir sebepten yaptım.

Beyoğlu 13:14

Sinmiş halk, tramvaydan inenlere korkarak yardımcı oldu. Üniversiteli kız ve dinci kız ağlayarak koşa koşa gittiler. Turist kızlar da Taksim'e doğru kaçtılar. Ali Seval'in kolundan tutarak, aceleyle oradan uzaklaştırdı. Selim koşarak meydana vardı. Sıraselviler'e siren çalarak giren bir ambulansın önünde durdu ve yaralıları haber verdi. Polislerin siren sesleri giderek yaklaşıyordu.

118 no'lu tramvay 13:14

Hamit başını kaldırdı genç çifte baktı. Birbirlerine sarılmış öyle duruyorlardı. Perdeyi araladı, dışarıdaki güruhu ve ambulansa kaldırılan polisi, vatmanı ve Hüseyin'i gördü. Ayağının dibindeki Mahmut'un cesedine baktı. Polislerin seslerini duydu. Onun için herşey bitmişti. Sevdiği kadın tarafından reddedilmenin sonucunda hayata dair hiç bir beklentisi kalmamıştı. Bundan sonraki hayatı diğer 'kader kurbanları' gibi zindanlarda geçecekti. Kapıyı açtı. Gözleri güneş ışığından kamaştı. Kalabalığa doğru koşan biri ona "Geçmiş olsun birader ne oldu ya?" dedi. Ortalık ana baba günyüdü. Polisler koşarak ona doğru geliyorlardı. Hamit ağır ağır merdivenlerden indi.

Beyoğlu'nda bir apartmanın 7. katı 13:10

Kadın on dakikadır camdaydı ve anlamsızca boşluğa bakıyordu. Adamın apartmanın kapısından çıkıp, aşağıda duran tramvayın yanından geçip, bavuluyla meydana kadar gidip bir taksiye binişini izlemişti. Artık terk edilmiş olması da dahil hiç bir şey anlamlı gelmiyordu. Aşağıdaki hareketliliğin nedenini bile merak etmedi. Bir ambulans, bir ambulans daha,

koşuşan, insanlar, siren sesleri ve polisler. Beyoğlu'ndaki bu olağanüstü durum onun için hiç bir şey ifade etmiyordu. Bir an bunun farkına vardı. Camın dışında bir hayat vardı ama bu için hiç bir şey değildi. Yeniden başlayacak bir yaşam kavgası, yeni aşklar, yeni geceler ve yeni bir son daha bekliyordu onu. Omuzlarını silkti. Kendi kendine "Ne anlamı var?" dedi ve camdan aşağıya atladı.

Beyoğlu 13:14

Tramvaydan inmekte olan Hamit'in yaklaşık yirmi metre kadar ilerisine düştü kadının bedeni. Ne olduğunu anlayamayan kalabalık ve polisler bir anda kadının etrafına toplandılar. Polis bir çember açıp halkı uzaklaştırmaya çalışıyor, ambulanslar aralarından geçip, meydana ulaşmaya çalışıyorlardı. Hamit sağına soluna baktığında hiç kimsenin onunla ilgilenmediği gördü. Sakin sakin aşağıya doğru yürümeye başladı. İçinden adımlarını sayıyordu. Bir adım, bir adım daha... Şu adımlar on tane olduğunda tekrar özgür olacaktı. Üçüncü adımda bir silah sesi duydu ve yığıldı. Sırtından göğsüne, göğsünden dışarı doğru derin bir sızı ve nefessizlik hissetti. Başını çevirip arkaya bakmak istedi. yapamadı. Yapabilseydi, dehşet içindeki gözleriyle ve elinde tuttuğu tabancayla tramvayın kapısında duran küçük çocuğu görecekti.

Dudullu'daki gecekonduşundan şehre ilk kez inen ve tabancalı bir filme gitmek isteyen çocuğu...

YAZAN: ROMAN KAUFMANN

Amazon ormanlarında üç gün geçirmek için sevgilimle birlikte Manaus'a gitmiştim. Zürih'in kasvetli havasından sıyrılmak hem benim hem de ruh hastası hastalarımın ruh sağlığına iyi gelecekti. Turizm acentasına başvurduğumda istediğim turla ilgili bir grubun bir kaç saat önce yola çıktığını, ekstra ücret ödemeyi kabul edersem, özel bir tekneyle beni onlara yetiştirip, katılabileceğimi öğrendim. Ekstra para İsviçre Fransı olarak pek bir şey tutmuyordu ve kabul ettim. Boyundan umulmayacak hızla giden küçük bir motorlu kanoya bindik ve nehre açıldık. Bir saat kadar sonra grubun teknesine yetiştik. Grup, dört Alman genci, bir Türk çift ve rehberle mürettebattan ibaretti.

Bir psikiyatrist olarak obsesif olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim. Aile yüklerimin büyük bir kısmı Nazi kamplarında can vermiş olduğundan ve bu konuyla özellikle ilgilenip, işim dışındaki en yoğun uğraşım olan görsel sanat çalışmalarında hep soykırım temasını işlemiş olduğumdan, bu hastalıkla birlikte yaşamayı kabullenmiş bir doktorum ben. Bu özel durumun doğal sonucu olarak Alman gençlerle kaynaşmaktansa Türk çiftle yakınlık kurdum. İşte bu iki kişiden biriydi bu kitabın yazarı. Tekne seyahati boyunca birbirimize yaptığımız işlerden bahsettik. İlk gece teknede geçti.

Ertesi gün karaya çıkıp, Amazon ormanlarında yürüyüşe koyulduk. Etrafımız yeşilin her tonuyla çevriliydi ve zorlukla kamp yerimize varmaya çalışıyorduk. Çok keyifli bir yürüyüş oldu. Yanımdaki küçük çantada her tür zehirlenme ve kazaya karşı ilaç vardı. Adrenalin iğnesi bile almıştım. Yol arkadaşım ise bütün bunlara hiç aldırılmıyordu. Kadercisi olduğunu söyleyemeyeceğim. Daha çok kadere karşı biri gibi duruyordu. Ben de öyleydim ama ben kadere önlem alarak, o ise boşvererek karşı koyuyordu. İkimizin de ilgisini çeken, yerlerdeki yaprakların renkleri oldu. Envai çeşit ve renkte yaprağı ezerek yürüyorduk. Kimileri simsiyahtı. Amazon ormanları o kadar sık bitki örtüsüne sahip ve geniş bir yer ki, yüksek ağaç-

ların tepesinde ne tür bir yaşam sürdüğü hakkında bilim adamlarının çok az bilgisi var. İkimiz de sıkı birer gezgindik ve dünyadan konuştuk. Ben ona iki yıllık Nijerya maceramı anlattım, o bana Uzakdoğu'yu...

Birbirimize ısınmıştık. Akşam kamp yaptığımız yer unutulacak gibi değildi. Kıp kırmızı bir dere akıyordu yeşillerin arasından. Daha bir gün önce bir doğa olayına şahırmıştık. Amazon'un iki kolu olan Rio Negro ve Solimano bir noktada birleşiyor fakat suları birbirine karışmadan iki ayrı renk olarak akıyorlardı. Şimdi de kırmızı bir akarsuya ayaklarımızı uzatmış, sohbet ediyorduk. Bir ara bana son kitap projesinden bahsetti. Söyledikleri aşağı yukarı şöyleydi: *"Rengin hayatımızda ne kadar farklı önemleri olduğunu anlatan bir kitap yazmayı düşünüyorum. Bu konuda bir çok teori var ama anladığım kadarıyla genel kabul görmüş bir doğru yok. Dolayısıyla ben de bu görüşleri oldukları gibi sergilemeliyim diye düşünüyorum."*

Konunun üzerinde bir süre düşündüm. Bence çok iyi bir aralık yakalamıştı. Bütün tesadüfler de bu noktada düğümleniyordu. Çünkü benzer bir proje yıllardır benim de aklımda dolanıp duruyordu. Ama ben üzerinde metin inşa edilecek bir ana çizgi bulamamıştım. Renk teorileriyle ilgili konuşmayı sürdürdük. Jacques Derrida'yı bilmiyor olmasına şaşırdım. Bu saygın Fransız düşünürün düşünce sisteminde görsel sanatların büyük etkisi olduğundan, atlamaması gerekirdi. Sanatçı kıskançlığımı bir yana bırakıp, bildiklerimi onunla paylaştım. Derrida'yı en çok sözcüklerin ilgilendirdiğini ve rengin isminin hala konmadığını iddia ettiğini söyledim. Sonra ona yakından tanıdığım Valerio Adamî'den bahsettim. Plastik sanatlarla uğraşan ve bu alanda benden çok daha ünlü olan Valerio da tıpkı sesin yazıyı okumanın aracı olması gibi rengin de bir çizimi okumanın aracı olduğunu savunur çünkü.

Şunu itiraf etmeliyim ki, ormanda gece çok erken oluyor ve sohbet etmekten başka yapacak hiç bir şey yok. Bir an *"Ya bu Türk olmasaydı da sporcu Alman gençleriyle başbaşa kalsaydım ne yapardım?"* diye düşündüm.

Renklerin isimlerinin ilginç hikayelerinden konuştuk. Ondan Avrupa'da

zor bulunan ve Rönesans sanatında önemli yeri olan bir çeşit maviye, Ortadoğu'dan geldiği için 'ultramarine' dendiğini öğrendim. Bu mavi o dönemde altın sarısı ile karıştırılıp Meryem Ana'nın giysisi gibi önemli yerlerde kullanılıyormuş. Newton'un 'Optics' kitabında, indigo mavisini altın sarısı ile uyumlu bulmasına rağmen, diğer mavileri uyumlu bulmadığını yazdığını söyledi. Ben de karşılığında Novalis için mavinin ne kadar önemli olduğunu hatırlattım. Romantisist sanat döneminde mavinin özel bir yeri vardır. Novalis, mavi çiçeği bulma düşleri görüp, onları yazardı.

Bilgi alışverişimiz sürüyordu. İnsanın yaşlandıkça görme bozuklukları artsa da renk farklılıklarını, tonları daha iyi ayırt edebildiklerini söylediğimde şaşırды. Kanıt olarak Monet'nin, Titian, Rembrandt ve Turner'ın yaşlılık dönemlerindeki resimlerini örnek verdim. Goethe'den de konuştuk. Goethe'nin "*Bizim dünyayı anlamamız gördüğümüz renkli yüzeylerle sınırlı,*" deyişini ormanın ortasında ne yapıp edip bir kalem bulup not etti. Goethe'nin renk teorisinin sanatçılar için en önemli başvuru kaynağı olduğuna inandığımı söyledim.

Bu sohbet benim için başlıbaşına bir tesadüf harikasıydı. Çok keyif almıştım. Bir ara durdu ve şöyle dedi:

- Haritanın neresine düştüğünü bile bilmediğin bir yerde bulunmak ne kadar güzel...

Bu cümleye bayılmıştım. Bir iki dakika sessiz kaldıktan "*Evet,*" diyebilirdim. Bir cümlede tarif ettiği, aslında benim hayattan bütün beklentilerimi özetliyordu. Psikiyatr olarak bir hasta, ama akıllı bir hasta olduğumu biliyordum. Ve belki de hastalığımın tedavisi buydu işte... Belki de bu sohbeti haritasız bir yerde yapıyor olduğum için bu kadar kendimi kaptırmıştım. Yıllardır bu kadar uzun ve bol alışverişli bir diyalog yapmamıştım. Ne hastalarımla (Zaten işim onları sadece dinlemek), ne arkadaşlarımla, ne de sevgililerimle... Belki de işin püf noktası konuştuğum insanlar değil, hava karardığından beri sadece ateşin rengini görebildiğimiz bu mekandı.

Gittikçe o da açıldı. Yazarlar böyledir. Bir malzeme sağlayacaklarına kani

oldukları an, aynı az ilerimizdeki piranhalar gibi ağızlarını açarak daha fazla bilgi yemeğe çalışırlar. Bana tek tek kitabında kullanacağı karakterleri ve onların anlatacaklarını özetledi. Her bölümün sonunda susuyor, bana biraz düşünme süresi veriyor ve sonra bir cümlede anlattıklarını özetlememi istiyordu. Sonunda ortaya şöyle bir liste çıktı:

1. Işık varsa renk vardır.
2. Görsel sanatların temelinde renk yatar ve renkler dönemlere göre değişir.
3. Renk biyolojimizi ve psikolojimizi etkiler.
4. İndigo, doğa-renk-insan-giysi ilişkisinin en güçlü simgesidir.
5. Renklerin kaynağı doğadır.
6. Tarih gibi renkler de geçmişten geleceğe yapısal ve simgesel olarak değişim göstererek etkisini sürdürür.
7. Hediyeleşim eşyadan saça kadar yaşamın her alanında renk kaygısı vardır.
8. Renklerinki aşk ya da müzik gibi evrensel bir dildir.
9. Renk, simge zenginliği içinde hem olumlu hem olumsuz olabilen tek simgedir.
10. Renkler fiziyojolojiye etki eden bir alternatif tıp aracıdır.
11. Renkler coğrafi farklılıkları belirleyicidir.
12. Renkler toplumsal ve kültürel farklılıkları belirleyicidir.
13. Diğerlerinden özel bir renk varsa o mavidir, çünkü en yaygın ve gözün en çok gördüğü renk odur.
14. Giyimde de mavi diğerlerinden özeldir.
15. Modada renk kullanmak bir sanattır.
16. Genç olan renkli giyinmeyi sever.
17. Moda renkleri yaratan sokaktakilerdir.
18. Renk uyumu yaşamın her alanına taşınabilir.
19. Renk teorileri üzerine genel bir konsensus yoktur.
20. Doğanın rengi aynen taklit edilemez.
21. Bellek renge herşeyden daha duyarlıdır.

Benden anlattıklarımı yazıp, 22. bölüme benim imzamı atmamı istedi. "Olur," dedim. İşte şimdi beni okuyor olmanızın öyküsü bu. Aslında 21. bölümle ilgili olan ama renk konusunda beni en çok etkileyen insanı an-

latmadan da geçemeyeceğim.

İsviçre Alplerinde, Kreuzlingen yakınlarındaki bir köyde tanıştığım adamdı. Köyün belediye başkanı psikiyatrist olduğumu öğrenince, hemşehrilerinden birinin tedaviye muhtaç olduğunu söyledi. Adamın evine gittik. 50 yaşlarında, üç yaşından beri gözleri görmeyen, sağlıklı görünümlü bir tipti. Başkana *“Beni yanlış anladınız galiba, ben göz doktoru değil, ruh doktoruyum,”* dedim. Adam güldü. *“Bunlar beni deli sanıyor doktor,”* dedi. *“Bir muayene edin de sağlıklı olduğuma ikna olsunlar.”*

Elimden tutup ezberlediği yoldan arka odaya götürdü beni. Odada yalnızdık. Köylülere göre akıl hastası olmasının sebebi oldukça ilginçti. Hiç okuma yazma bilmemesine rağmen, öğrendiği bütün telefon numaralarını aklında tutabiliyordu. Bütün otomobil plakaları, radyo istasyonu frekansları, televizyondan duyduğu bütün rakamlar bir kez duydu mu belleğine kazanıyor ve bir daha da hiç çıkmıyordu. Bir kaç denemeden sonra söylediklerinin tamamen gerçek olduğunu anladım. Karşımdaki kör ve cahil köylü Willy Brandt’ın Almanya’da hangi yıllar arasında başbakanlık yaptığını, Radio Contact’ın frekans numarasını, U2’nun kaç albümü olduğunu, ABD’de kaç eyalet olduğunu ezberden söyleyebiliyordu.

Benzer vakalara bazı otistiklerde rastlandığını ama kendisindeki bilinç sağlamlığının görülmediğini söyledim. *“Zaten ben normalim,”* dedi.

- Deli olsam, deli değilim diyebilir miyim?

“Normal olduğunu söyleyen bir çok ruh hastası tanıyorum. O yüzden tedaviye bile gerek duymadan ortalıkta dolaşıyorlar,” dedim. *“Bunu nasıl yaptığımı öğrenmek ister misin?”* diye sordu. *“Şu an bundan daha fazla öğrenmek istediğim bir şey yok,”* dedim. *“Dinle öyleyse,”* dedi ve devam etti:

- Üç yaşında kör olduğumda daha çocuktum. Bana ne olduğunu dahi anlamamıştım. Büyüme çağında kulaklarım çok gelişti. Her öğrendiğimi defalarca tekrar eder ezberlerdim. Onlu yaşlarımda benim başkaları gibi göremediğim gerçeğini kavradım. Günümün büyük bir bölümünü çocukluğumda gördüklerimi hatırlamaya çalışmakla geçerdim. Belleğimde pek az

görüntü kalmıştı. Sonunda kendime bir oyun buldum. O pek az görüntüdeki renkleri birbirinden ayırarak kaç renk bildiğimi saymaya başladım. Sonuç şaşırtıcıydı. Renklerin sonu gelmiyordu. Sayamayacağımı anlayınca bir yöntem buldum. Renklerin başına bir rakam koyacağıma, rakamlara birer renk vermeye başladım. Örneğin 1 yerine mavi, 10 yerine mavibeyaz gibi. Belleğimde sadece renklere yer olduğunu böyle keşfettim. Duyduğum her rakam bir renk dizisine dönüşüyor ve benim için unutulmaz oluyordu. Benim renklerle sizin renklerinizin aynı olmadığını biliyorum. Belki benim mavi dediğim renge siz mor diyorsunuz. Ama ne farkeder? Benim zihnimde sizin bildiklerinizden daha çok renk var ve ben onlarla yaşadığım için hiç birini unutmam mümkün değil. Böylece anladığım kadarıyla belleğin sınırlarının ötesine taşım. Siz İsviçre itfaiye imdat telefonunu biliyor musun mesela?

Televizyonda defalarca duymuştum ama bilmiyordum. “312312” dedi.
- Ben için, onikinin falan nasıl yazıldığını bilmiyorum ama -kırmızı mavi sarı, kırmızı mavi sarı-ölsem bile unutmayacağımı sanıyorum.

Ne yalan söyleyeyim, bu hikaye o gece ormandayken aklıma gelmişti ama İzzeddin'e anlatmamıştım. Tipik bir sanatçı cimriliğiyle kendime saklamıştım. Ama madem ki bunları ben yazıyorum, o zaman artık başkalarıyla paylaşabilirim.

KARA KİTAP'IN PEŞİNDE

Canım,

Bir görsen şaşarsın. Ne hale geldim. Bir deri, bir kemik. Saçlarım ağardı, kilo verdim, hafif öksürmeye dahi başladım ki, mektubun sonuna doğru verem olabileyim. Bu yandakiler bir yana, hiç böyle olmamıştım. Şaşkınum. Wilhelm Reich'in bir 'Acun Kabarcıkları' kuramı vardır... Coşkusal içtepidelerdeki fiziksel etkinin biyokimyasal çözümlemesi. Yani insan bir nedenden dolayı heyecanlanınca, bu acun kabarcıkları kimyasal bir tepkime yaratıyorlar vücutta. Halk arasında "Gönlüm yandı," "Ödüm koptu," "İçim çekildi," gibi deyimlerle ve aşkla ilgili olarak da, durumdan kalbi sorumlu tutmakla, aslında bu acun kabarcıkları anlatılmak isteniyor. Halk işte! Acundan macundan haberi yok. Ben üç gündür, hiç böyle huylarım olmamasına rağmen, tam anlamıyla bir coşkusal veba yaşıyorum. Yalnız olduğumda, ya ağlıyorum ya gülüyorum ya da iç çekiyorum. Bir de göğüs nahiyemde ağrı-sızı karışımı acun kabarcıkları... Anlayacağın acunlar kabardı da kabardı ve şimdi duruldular. Artık idare eder vaziyetteyim. Pek etrafa çaktırmadım, yiğitliğe dışkı sürdürmemek de lazım. Sosyokültürel olarak, kimseye "İçim yanıyor abi," diyebilecek durumda değilim. "Ne oluyoruz?" diyorum kendi kendime. Ben böyle deyince, önce sorunu bir ortaya koyarım...

Sorun: Ne oluyoruz?

Yanıt: Canım kazık attı.

Takip eden sorun: Eeee, n'apıcaz?

Takip eden yanıt: Hiç.

Yanıtı "Hiç," olan bir "N'apıcaz?" sorusunun pek de gerekli olmadığına inanıyorum. Yani eğer çözüm yoksa, sorun da yok demektir. Böyle durumlarda, eski Budist geleneklerinden arakladığım biyolojik bütünlüğe sahip çıkma yöntemi uygulanabilir. Bu da şöyle oluyor: Bir an tüm vücudunu ve kapladığın alanı hissediyorsun. Kısa bir meditasyonla sıkıntının sende yarattığı kimyasal olayı (acun kabarcıklarını) kesip atıp, rahathyorsun. Bu yöneme sık sık başvururum. Zaten Nietzsche de; Buda için "Büyük fizyolog," demiş. Buda,

Reich'dan ikibin yıl önce çözmüş acun kabarcıklarıyla aramızdaki fizyolojik alışveriş ilişkisini... Gelgelelim bu kez yetmedi. Üç gündür bu ameliyatı beceremedim.

Ama sonunda, herhalde zamanla kabarcıklar eridi. Lodos da kesildi, onun rahatlığı da var tabii. Ve bir karar verdim. Bir daha bu kadar aşık olmaya hiç gerek yok. Koskoca adam olduk artık. Şimdi gelelim senin kafandaki karışıklıklara... Sana tek tavsiyem, Yüce Gotama Ben'den yardım dilenmen. Huzura erip, rahatı bulman için dilimden geleni yapabilirim. "Takma kafana be canım!"

"Canım," dedim de aklıma geldi... N'aber?

(Bir dip not)

Mevsim değişikliklerinin zamanında ve normal olmaması, hassas bünyelerde regl gecikmesi ve buna bağlı olarak ruhsal tedirginlik yapabilmiş. Bu evreleri mümkün olduğunca dingin ve olaysız geçirmek en yararlısıymış... Öyle diyorlar.

(Bir başka dip not)

Mayıs falı. Boğa kadını:

Baharda toprağın uyanması sizi oldukça sakinleştirecek (Yalan) kendinizi doğaya terkedebilirsiniz (Olabilir). Yıldızların da etkisiyle bu ay hareketli değil. Hatta genel bir dinlenme söz konusu (Tamamen yalan. Zaten ben fala, burca inanmam). Ayın ondokuzunda eşinizle yapacağınız tartışma üzerinde iyi düşünüp ders almaya çalışın (Burası biraz kelek. 19'unda eş kim olacak bilemiyoruz). Ama sıkın yalnızlıktan korkmayın (Doldurus). Özellikle karmaşalardan uzak durun (Kafa karışıklığı demek istiyor).

Yengeç erkeği:

Bu ay esnek davranmanın ve susmanın erdemlerini daha iyi anlayacaksınız (?). Ayın onsekizinde de çevrenizde olanları anlamayabilirsiniz (Kesinlikle anlamadım zaten). Bu sıralarda biri sizi duygusal olarak etkiliyorsa, uzak durup felsefe yapmak yerine geri çekilmek sizin için daha yararlı olacak (O zaman bu mektup safsatasını da kesmek gerek).

İdeal gençler olarak, burcumuza da baktıktan sonra, hazır kabarcıklar yuvalarına çekilmişken iyi bir uyku çekmeli. Üzerimde, üç yıl önceleyin iki temmuzun gecesinde, bir naylon torba içinde verdiğin, gri-laci süveter var. “Ne alayım?” diye sorduğun, “Bir şey alma. Hediye, hediye olsun diye alınmaz. Bir şey birine uyar da alınır,” dediğim, ama yine de alalacele tam dükkanlar kapanmadan, kimbilir neler düşünmeden aldığın süveter. İşe bak! Anlam kazandı süveter yıllar sonra. Ben de anlamı daim olsun dedim. Bir şiir atfettim ona:

Ömrün baharın kış ettik, karayı aklamaya.

Tez doğdu güneş, uyandık.

Gün oldu haram saydık, ama yaşadık dün oldu.

Dün geldi beni buldu, hep beni bulur zaten,

Cenabet miyim neyim ben?

Bensiz saadet neymiş, tatmadın bilemezsin, yakında öğrenirsin.

Canın.

Zırrr... Bir pazar sabahı için son derece zamansız çalan bir telefon sesiydi bu. Dolayısıyla ağzımdan çıkan “Alo” da oldukça şikayetçi bir tonda oldu. Karşımdaki sesin anneme ait olduğunu farkedince hemen ayıldım. Pek dağlarda kurt ölmedikçe beni aramayan, iyi huylu bir anneye sahip olduğumdan, pazar günü sabah sabah araması önemli birşey olduğunu gösteriyordu.

- Kara Kitap'ımı da almışsın... Dün bütün gece onu aradım. Daha bitirmemişim. Evde kitap bırakmadın zaten... Derhal buraya gelsin o, yoksa bozuşuruz...

Bir ülke hükümetinin bir başka ülke hükümetine çektiği notalara benzeyen bu kısa ve öz monolog, işin vahametini açıkça ortaya koyuyordu. Bu kadar önemli Kara Kitap'ın ne olduğunu dahi soramadan hiddetle kapanmış bir telefon vardı telin öbür ucunda. Bir önceki akşam, annemin evindeki kitaplarımı bir çantaya doldurarak kendi evime taşımıştım. Ola ki onların arasına karışmış, annemin yıllardır okumaktan bıkmadığı o garip best-seller'lerden biri olsa gerek diye

düşündüm. İyi de, bir Harold Robbins ya da Irwing Wallace için bu kadar hiddetlenmesine ne gerek vardı ki? Bu aralar sıklaşan menopoz dönemi krizlerinden biri olabilirdi. Zaten pek açılmaya niyeti olmayan gözlerimi kapatarak, tekrar uykuya daldım.

Bir adam koskoca bir Mercedes arabaya bindi. Binerken “sabırsızlıktan ölüyorum” dedi. Ötekiler zaten içerdeydiler. Adam gözlüklüydü. Gözlükleri oldukça eski model, kemik, kalın ve siyahtı. Annemin yüzünde inatçı, kararlı, tatsız bir ifade vardı. O sargılarla zaten pek iğrenç görünüyordu. Şiş suratu, morarmış gözüyle. Adam kara, kalın gözlüklerini çıkartıp, daha az demode, tel, kötü Ray-Ban taklidi başka bir gözlük taktı gözüne ve eğilip annemi yanağından öptü. “Sevgili küçük kızım,” dedi tatlı tatlı. Derken arabanın telefonu acı acı çaldı. Telefon çaldıkça üzerinden mavi bir duman tütüyordu.

Telefon sesiyle uyandım. Çok garip bir rüyaydı. On dakika önce daldığım uykumdan bir kez daha uyanmama sebep olan telefonun sesini dindirebilmek için ahizeyi kaldırdım. İkinci pazar sabahı uykusu katili, Salih:

- Kalk haydi, Kilyos'a gidiyoruz. Hava nefis, yazık etme...

Salih dün geceyi ve sabahın ilk saatlerini benim gibi diskoda tüketmediğinden, dinç ve sportif bir aksanla konuşuyordu. Ben ise onu reddetmenin imkansızlığının idrakıyla çökmüş, bahtsız pazar tatilimin pençelerine kendimi bırakmıştım bile. Evden çıkarken gözüm masanın üstündeki dedemin günlüğüne takıldı. Dedem günlüğünde “Hava yağmurlu. Nezle devam ediyor. Ahmet Efendi, Akif Efendi'yle gönderdiğim yükün eve verildiğini yazıyor. Öğle üzeri Menzil Müfettişi Kemal Bey bana geldi. Öğleden sonra da ben, Sahil Topçu Kumandanı Albay İsmail Hakkı Bey'i ziyaret ettim. Biradere ve İsmet'e birer mektup yazdım.” diyordu.

Kilyos'dan dönüş için yola çıktığımızda, üstümde aynı Fassbinder filmlerinin havası gibi bir sıkıntı vardı. Salih virajları inadına sert

alırken, benim gözlerimin Klaus Kinski'ninkiler gibi dehşet dolu olmasına aldırılmıyordu. Dere boyu giden yol, Aguire'inki gibi, bitmeyecekmişcesine uzun geldi bana. İyi ki değerlendirdik bu pazar gününü yani.

Canım bugünkü gibi sıkkın olduğunda bambaşka şeyler düşünerek tedavi ederim kendimi. Sabah film gibi seyrettiğim rüya geldi aklıma. Annemin o garip telefonu da rüya mıydı gerçek mi, bir türlü karar veremiyordum. “*Spielberg olsam,*” dedim, kendi kendime, “*Nasıl film yapardım bu rüyayı?*” Spielberg olsam, Gatsby muhteşemliğindeki kanatlarımla tüm tutkusal aşklara kafa tutardım. Kafa tutmam her ne kadar yalan da olsa, tutardım. Sonra “*Anlamsız mı?*” diye sorardım Rimbaud'ya, insanların anlamsız gelmesi... Bunu en iyi o bilir eminim. Ve öyle zannederim ki, gecesi Isabelle Allenhde'yle sevişirdim bir mitos dekorunda. Bütün akşam siyasi tarih konuştuktan sonra başka ne yapacağız? Müzik olarak, fonda Keith Jarett çalardı. İçkilerden de Courvoisier'i seçtim. Tarife pek hacet yok ama ille de gerekiyorsa, yaptıklarımıza hacetsiz bir tarif bulmak çok da zor değil.

-Ne o? Miden mi bulandı?

Ben kafamdan geçenleri yüzümde de yaşamakta olduğumdan, yapmakta olduğum garip mimikleri yorumlayan Salih, sanki viraj dönerek mide bulandırmak marifetmişcesine soruyordu. Düşlerimin içine ettiğinden de haberi yoktu. O an midemin bulandığını hissettim.

- Doğru dürüst dönsene şu virajları.

- Sen de amma nazlısın, bir de co-pilot'um olacaksın.

- Olmayacağım Salih. Ne senin ne de başkasının co-pilot'u olmayacağım. Sen de benim esas pilotum olma. Ne zaman bir arabaya iki kişi biniyoruz, hemen rallideymiş havasına giriyorsun.

Birden aklıma Salih'e sormak geldi. O da öyle abuk subuk romanlar okuyup durduğundan bilebilirdi.

- Kara Kitap nedir biliyor musun?

- Bilmez olur muyum, Black Book değil mi? Her reklam ajansında bulunur. Bizde de var. Kreatif referans kitabı. İçinde bütün ünlü

grafikerler, illüstratörler falan vardır. Nah şöyle kalın, sözlük gibi birşey...

- Annemin sözünü ettiği o olamaz. Rüya görmüşüm demek...

Bütün kanallarda saçma sapan müzik programları olduğu için televizyonu kapattım. Daktilomun başına geçip, Marcel Duchamp'a bir mektup yazdım:

"Tarlalı Marcel,

Cezanne'a esen rüzgarlar değil sana esenler biliyorum. Ne Lautrec'in puslu dumanları ve gürültü, ne de Monet'nin kurbağa ve kuşa bezeli su sesleri değil senin seslerin. Ne de benim metropolistik migrenlerim senin başının ağrısı. Seninkiler Blainville ve Neuilly rüzgarları. Bir başkadır onlar bilirim. Su ve gazın tüm duraklarını bilen adam, verilerinden anlıyorum ki sen bir alemsin Marcel. Ölenler her zaman başkalarındın aslında. Senin küllerin değil Rouen Mezarlığı'nda yokolanlar. Sen çağlayan ve aydınlatma gazı olarak doğdun. Varoluşunla kolkola. Terabentinle kafayı bulmuş, uçuyorsun troposferde kümülüsler gibi. Bir köy düğünü gördüm geçende... New York yakınlarında bir kasabada. Gelin öyle duruyordu. Evleneceği damatlar yanına geldiler ve onu güzelce soydular. Bu olay aramızda kalsın, sen anladın benim ne demek istediğimi. Sanat tarihindeki yerinle sanattaki yerinin ne kadar farklı olduğunu hissettim o çırılçıplak gelini gördüğümde. Sanatın bu yılki tanımlarına göre sen sanatçı değilsin. Ama gelecek senenin tanımları mutlaka değişir, küllerin sızlanmakta acele etmemeli. Ol küllerin karbonik kaynağı değil midir ki, bana objet trouvé ile ready-made'in farkını ayırımsatan? Korunmuş rastlantılarla bilim kurulduğunu gösteren ve o bilimin kesinliğinin neden bana hep bir ironi gibi geldiğini açıklayan, hep o küllerin karbonik kaynağı inan. Gerçi kırk yıl oldu ama hâlâ senin o dördüncü boyutunu, o görünmeyen şeyini bulamadılar. En kalın camlı gözlükleri kullansalar da bulamadılar. Enayiler bulsalar da göremeyeceklerini hesap edemiyorlar. Gittikçe yaklaşıyorlar cam duvara, çarpacaklar sonunda. Kafaları gözleri kanayacak. Yine de anlamayacaklar. Belki kan cama sıçrar da... O zaman anca. Geçen gün çok yolsuz kaldım. Gayet simyevi bir deney yaptım senin ışığında. İçinde bulunduğum odanın enini böldüm boyuna, etrafım birden pırl pırl altın oldu. 'Haklıymış' demek dedim. Seni andım. Küllerin çınıladı mı? Anlayacağın Marcel, bugün seni

anlayıverdim. Arka çıktım aniden. Her ne kadar ben anlamcıkların peşinden koşup duruyorsam, sense kancanı anlamsızlığın paçasına takmışsan da, belki bir gün bir yerde, bir dörtyol ağzında falan ya da bir anlamda buluşuruz belli mi olur? Ben ki eşayların etrafında döneceğime, döndürmeye başlamışken etrafımı etrafımda, -bisiklet tekeri misali- küt diye buluşursak hiç şaşırma. Alem adamsın Duchamp.”

Mektubu bitirip, imzaladım ve bir zarfa koyup, üzerine Marcel'in artık yıllardır geçersiz olan adresini yazdım. Postaya verilmek üzere yazı masamın üzerindeki çanağa koydum. Bu tip mektuplar yazmak beni oldum olası rahatlatır. Öleli kaç yıl olduğunu bile unuttuğum Marcel Duchamp'ı ne tanıdım, ne de o benim naçiz varlığımdan haberdardı. Olsun, giderek anlamsızlaşan hayata bağliyor bu mektuplar beni.

Çantayı açıp, annemin evinden getirdiğim kitapları önüme yığdım. Konularına göre ayıklamaya başladım. Bir taraftan da zaten dolu olan raflarda bunlara nasıl yer bulacağımı düşünüyordum. 1881 baskısı Pascal, 1883 baskısı Montesquieu, 1900 baskısı Nietzsche... Bu kitapları öyle seviyorum ki, nereye gitsem yanımda olmalılar. Bu eve taşındığımdan beri, onlardan ayrı olmamdan dolayı rahatsızdım. Eski kitapları itinayla başucuma kaldırdım. Çantadaki ağırlığın asıl nedeni olan Nutuk'un ilk baskısını da tarih kitaplarının arasına koydum. Geriye, Stendhal'in, Pitigrilli'nin, Mann'ın romanları falan kaldı. Onları da aralara tikiştirdim ve bu iş bitti. Ortalık düzene girmişti. Çantadan da bana yabancı bir kitap çıkmamıştı. Dolayısıyla annem yanılmış olmalıydı. Bahsettiğine benzer bir kitap evden getirdiklerimin arasında yoktu. Yoksa annemin bahsettiğini sandığım bir kitap değil miydi? Kara Kitap adında kitap olmayan birşey olabilir mi? Anneme telefon edip sormak için oldukça geç bir saat olduğundan, bu işi yarına bırakıp, yatmaya karar verdim. Elime Laurence Durrell'in hayatını anlatan bir kitap aldım. Niyetim ona başlamak, ilk bölümün sonlarına doğru da uyumaktı. Kitabın başında Durrell'in eserlerinin bir listesini gördüm. İlk sıradaki isme ister istemez takıldı gözüm... The Black Book... Kara Kitap! İşte sonunda bulmuştum.

Gerçi annem yanılıyordu. Ben ondan böyle bir kitap almamıştım ama en azından kafama böyle gereksizce takılan bir soru işaretinden kurtulmuştum. Aslında biraz da utandım. Laurence Durrell gibi bir yazarın ilk kitabının adını benim gibi bir kitap delisinin bilmesi gerekirdi. Kitabı okumaktan vazgeçtim. Elime birkaç aydır okumakta olduğum dedemin günlüklerini aldım. Tekdüze olmalarına rağmen, dedemin günlükleri zaman zaman çok ilginç oluyor.

Dedem 10 Mayıs 1946 günü şu notu düşmüş defterine: “10 Mayıs günü olağanüstü büyük kurultay, Meclis Binası'nda saat onda toplandı. Muğla'dan gelen delegeler şunlardı: Avukat Ahmet Toker, eczacı Ethem Serim, dışçı Neşet Dışçigil, Berk Özsun. Bir gece önce bu zevat, Muğla milletvekilleri ile beraber Anadolu Kulübü'nde toplanıp yemek yedik. Cemal Karamuğla aynı zamanda ilin parti müfettişi, Vali Ethem Akıncı aleyhinde çok fena sözler etti. Tembel ve ahlaksız bir adam diye tavsif etti. Cemal Karamuğla öteden beri bu valinin aleyhindedir. Diğer Muğlalılar bu sözler çok ileri ve mübalağlı dediler. Cemal Karamuğla, Tümen Komutanı Besim için de kumarbaz ve ahlaksız dedi, çıktı... Diğer arkadaşları bu sözleri teyitten içtinap ettiler.”

Kapıcı, dışarıda kar yağıyor dedi. Oysa yağmıyordu. Hava güneşliydi. Bu, bana çok anlamsız geldi. Döner kapının içinde üç tur attıktan sonra dışarı çıktım. Gökyüzüne baktım, maviydi. Fakat ben bakar bakmaz kar yağmaya başladı. Sanki yağmak için benim dışarı çıkmamı bekliyordu. Kar taneleri pembe pembeydi. Yolun karşı tarafında Mormon kılıklı iki çocuk bana bakıyorlardı. Bakıp bakıp arkalarını döndüler. Pembe karlar yerde tutmaya başlamışlardı ki, kaldırımında bir masanın önüne oturmuş, kurultay notlarını gözden geçiren dedemi gördüm. Başında savaş yıllarının kalpağı vardı. dedemi hiç tanımadığımdan olsa gerek, o benim torunu olduğumu farketmedi. Bir kakhaha duydum. Sahibi yoktu. Ama muhtemelen valinin kakhahasıydı. Ahlaksız bir kakhaha. Dedem kakhahaları duymazdan geliyordu. Belki de valinin günahını alan Karamuğlalı'nın kakhahası. Dedem kakhahaları duymuyordu bile.

Arkasını dönmüş iki Mormon çocuk bana tekrar yüzlerini döndüler. İkisinin de sakalları uzamıştı.

Kan ter içinde uyandım. Çalar saat çalıyordu. Dedemin notlarını okurken, onlar kucağımda uyuyakalmışım. Bütün gece notlar yatağa dağılmışlar. Tekrar sıraya sokmak gerekecek. Böyle garip rüyalarından da nefret ederim. Bu aralar çok sıklaştılar. Saatin zilini kahkaha olarak duymuşum diye kendimi avuttum. Bu sabah da hiç istediğim gibi uyanamamıştım. Ev buz gibi, sular akıyor. Dişlerimi sıkarak ve içimden yaklaşık yirmi kere siktir çekerek giyindim. Sonuncu siktir, fermuarımın takılmasıyla dişlerimin arasından sesli olarak fırladı ve tahminen o an “*Bi şey lazım mı?*” sorusuyla her sabahki gibi kapıyı çalan kapıcı tarafından duyulup, kendisine yanıt olarak algılandı. Onun küsük yüzüne bakmadan önünden geçtim. Pazartesi sabahları işe erken gitmem gerektiğinden hemen fırlamış gibi bir vücut dili takındığımı ve bunun gereksizliğini kaydettim. Dış dünya buz gibiydi. Köşedeki kitapçının vitrini “*Bir bakar mısın?*” dedi. Baktım. Bütün vitrin aynı kitapla sıvanmıştı. Vitrin kulağıma fısıldadı: “*Kara Kitap çıktı!*”

Oturdum, esas yazmam gereken mektubu yazdım. Hayatta yazdığım son mektup:

“*Beyefendi,*

Size bu mektubu yazmaya karar verdiğimden beri dört yıl geçmiş olmasına rağmen, bugüne kadar düşüncelerimi kağıda dökme cesaretini kendimde bulamadım. Yazdıklarımı okudukça, neden bu kadar zor bir karar vermiş olduğumu anlayacağınızı umuyorum. Son zamanlarda genellikle tarih kitapları okumaktayım. İstiklal Savaşı'yla ilgili birçok yerde merhum büyükbabamın ismine rastladım. Kendisini ne siz ne de ben tanıma imkanını bulabildik ama eminim, kendisini böyle sayfa aralarında andıkça, o neslin fertlerine karşı görevimizi yapıyor sayılmaktayız. Sizin tarih çalışmalarınız nasıl gidiyor? Yeni bir araştırmanızın yayınlanacağını duydum. Artık eskimiş diline rağmen ilk kitabınızı bir solukta okudum. Büyükbabamın günlüklerini yayınlamakla bence çok önemli bir iş yaptınız. Umarım birgün değeri herkes tarafından anlaşılır. O döneme dair kitapların hemen hepsi on, yirmi yıl

sonradan kaleme alınmış, daha ziyade hamasi edebiyat türünden eserler. Biraz realist olunabilseydi, belki şimdi olduğu gibi resmi tarihle toplum arasındaki kopukluğa meydan verilmemiş olurdu.

Her neyse... Yazmamdaki asıl amaç, bu söylediklerimden çok farklı. Takdir edersiniz ki, insanın kendi kendine mektup yazması çok alışılmış bir durum değil. Lakin ben, bir o kadar da gerekli olduğuna inanıyorum. Sabahları ayna karşısında kendini görmekten çok daha farklı, çok daha derin ve izahı zor bir konumda buluveriyor insan kendini. Karşımda siz diye hitap ettiğim kendimin, gerçekten de saygı duyuy duymadığım, o olmayı benimseyip benimsemediğim, hatta daha da ileri gidersek, yeterince sorgulayıp sorgulamadığım biri olup olmadığına karar vermek zor. Yine de böyle bir karara varmak çabasının içinde yer etmesinden dolayı hoşnutum. Kendinizi nasıl tanıdığınızı ayırdına varmaksızın yaşamaktan caydığınız an, kendinize mektup yazarak, bu kağıttan ayna karşısında üryan kalabilirsiniz. Zaten biraz da bu yüzden değil midir, kahve falına düşkünlüğünüz? Hep o, "Başkaları beni nasıl tanırlar" meraklanması değil midir? Bence kendinize haksızlık ediyorsunuz. Kadınlar, -ki fala genellikle onlar bakar-, telveden sizi görmek istedikleri biçimde çıkarmaktalar. Dostlar, bir ip cambazı ustalığımda sürekli yerle aranızdaki mesafeyi ölçmekte, gerçek dostlarsa eğer düşerseniz, tutunup bir süre asılı kalmanızdan fazlasını sağlayamayacak kadar tanımaktadır sizi. Kötümserliğe yol açacak bir görüş olduğuna inanmıyorum bunun. Bilakis iyimserlik kazanmanız için yazıyorum bunları. Kendinizden başka sizi tanıyabilecek kimse olmamasının size vereceği keyfi buradan duyumsar gibiyim. Yeter ki siz bu mektubu yazıp, kendinizle aranızdaki o buğuyu, yani başkalarını kaldırın.

Bu çabam eğer bir küstahlık gibi gelirse, ne olur affedin. Bana yazmamanız, sizden alacağım en kati ret cevabı olacaktır. Haddimde olmayarak, iki kez düşünmenizi salık veririm. Unutmayın ki, çoğu zaman anlamsız bir biçimde, siz mantığımı, amacımı ya da mecburiyetini çözmeye vakit bulamadan, olaylar olayları getiriyor, ve siz kendi yanıtlarınızı bulmaya oturmadan, başkalarına yanıt yetiştirmeye koşturuyorsunuz. Ve bu arada zaman geçiyor. Her zaman yinedeğiniz bir sözü bu kez sizin dikkatinizi çekmek için kullanma cesaretini göstereceğim: "Varolabilecek bütün trajediler ortak bir trajedide birleşirler

aslında, o da zamanın akışdır”.

Otuzunuzu geçtiniz ama otuz yılınızla toplam kaç dakika birlikte kalabildiniz, sorarım. “Bir ben var bende, benden evveli” diyorsunuz ve evvelle ilişkileriniz çok derin ama ya benle ilişkileriniz?.. Bir de siz var sizde, ve o sizin ortaya çıkması, bugün başlattığım mektuplaşmanın sürmesine bağlı. Giderek daha saldırgan olmaktan korkuyorum. Zor bir karar vererek, belki de hiç yazılmaması gerekenleri, hiç yazılmaması gereken birine yazıyor olmanın getirdiği coşkudandır. Rol yapmayayım, bir taraftan da yazdıklarına olumlu yanıt alabilme olasılığının beklentisini yaşıyorum. Bundan sonra bana yazacağımız mektubu düşünüyorum, sorular ve yanıtlar boşlukta birbirini buluyor, bundan böyle mektuplaşmalarımızın yaşamımıza katacağı kendinden eminliği nasıl güç haline getirip, kullanabileceğimizi hesaplıyorum.

Kimilerinin savaştığı, kimilerinin barış için savaştığı, kimilerinin savaşmadığını kanıtlamak için savaştığı dünyada kendini tanıyanlar azınlığının büyümesi ne derece etkin olabilir, kestirmek güç ama kendini bilmezleri anında teşhis edebilen bizlerin kendimizi yeterince tanımladığımızın nedenlerini kestirmek çok da güç değil. Kendimizle yüzyüze kalamıyoruz. Asansör ve tuvalet dışında yalnız kalabildiğimiz de pek söylenemez. Kadınların baktığı fallar, dostlar ve gerçek dostlar dışındaki başkalarından oluşan cehenneme tazyikli su sıkabilmenin tek yolunun kendinizi doğru olarak ortaya koymak olduğuna tüm bilincimle inanıyorum. Sizden bütün bunları gözönünde bulundurarak bana yanıt verip vermemeye karar vermenizi rica ediyorum. Kendinizle mektuplaşmalısınız. Bu mektuplaşma sürdükçe başkalarının değil, kendimizin “ben”i olacağımıza inanıyorum.

Başkalarına yine de selamlarımı iletiniz lütfen.

Saygılarımla,

Kendiniz.

ÇARPIŞMA

Soğuk kış havası, romatizmalarımı azdırdı. Bütün gece sancı çekmek, sanki hayatın kaçınılmaz bir parçasıymış gibi. Sanki hep böyleydik. Şu sızlama, son üç beş senedir değil de sanki hep vardı. Neyse ki arabaların girebilmesi için büyük kapıyı açmışlardı. Aksi taktirde bu yaşımı benim bile unuttuğum bacaklarım, defalarca koşarak aştığım bahçeyi arşınlamakta kifayetsiz kalabilirdi. Kaç yıl olmuştu bu okuldan ayrılalı? Bir yıl ne kadar sürerdi ki? Bir ömür kaç yıldır? Ayrılmak biraz ters gelen bir kelime. Bitireli demeli. Şimdi şu satırları yazıyorum ya, bu işi yaşamımın daha erken bir döneminde yapsaydım, dimağım daha iyi çalışırken anılarımı kaleme alsaydım, herhalde hoşnutlukla okunan sayfalar olurdu. Yapamadık işte... Kaçımız yapıyor ki zaten... İşimiz gücümüz başkalarına öğüt vermek. Kendimize gelince... Hiç.

İstanbul'un göbeğinde, sanki başka bir dünya gibi gelir bana bu bina ve çevresi. Bembeyaz bir küheylan gibi sanki, tropik bir adada, palmiyelerin önünde şaha kalkmış, öyle şaha kalkık durur. İçinde yaşayanları sıkıcı okul havasından istedikleri an uzaklaştırabilen özellikleri vardır. Bunlar sempatik, ironik ve başkalarından bir ölçü üstte kılar hem okulu hem okulluları.

Evet efendim, işte geldik. Asıl zor kısım şimdi başlıyor. Bakalım merdivenleri nasıl çıkacağız? Ta Tevfik Fikret Salonu'na kadar gitmek o kadar kolay değil artık. İçimde garip bir istek var. Sanki şöförün kapıyı açmasını beklemeyen bir an evvel binaya girsem, rahatlayacağım. Yo! koluma girmek istemez. Yaşlandıysak yaşlandık. Ne olursa olsun, mektebe şöförümün kolunda girecek kadar yaşlanmam ben.

Şu üstüme başıma bakın. Ne kadar da farklı. Her Sultani öğrencisindeki pasaklı kıyafetimi gitmiş, özel dikili takım, yakaları astraganlı manto, gümüş saplı baston falan gelmiş. Bütün bunların sebebi mektepteki 'kont' lakabım olmasın!.. Acaba erken mi geldim? Gazetede toplantının saat

birde olacağı yazıyordu. Saat şimdi yarım. Bu kadar yaslanmaya baston dayanacak mı? Aman efendim neler düşünüyorum? Bunlar hep içimdeki heyecanı saklamak için mi acaba?

Merdivenin başında biri kız, biri erkek iki genç bekliyor. “Hoşgeldiniz” deyip, program dağıtıyorlar. İkisi de pek şık ve güzel. Aferin. Tam, bacaklarım artık çekmeyecek derken, kızcağız gelip koluma giriyor ve “Salona kadar size yardımcı olabilir miyim?” diyor.

Biliyorum bir çok duygu var bu dünyada ve biz bunlardan bir çoşunu yaşıyamıyoruz. Sanki bir tarih olan yaşamımın şu sona yakın günlerinde daha önce tatmadığım bir duygu daha yaşıyorum işte şimdi. Bu gencecik Galatasaraylı kız kardeşimin, torunumun kızı yaşındaki kardeşimin bana güler yüzle yardım teklifinde bulunması, Cumhuriyet’ten büyük yaşamımın en mutlu anı olsa gerek. Belki de bu okulla ilgili son anım...

Hemen mektep havasına girip, şakacı bir dille “Siz teşrifatçılık mı yapıyorsunuz?” diyorum. “Evet efendim,” diyor kibarca gülerek. Bu koridorda iki yana dizilerek “Padişahım çok yaşa,” dediğimiz günleri anımsıyorum ve anlatıyorum...

- Bizim zamanımızda her yıl, kandil günlerinden birinde, zamanın padişahı talebeler için birer külah şeker gönderirdi. Biz de bir külah peynirleşmiş mevlut şekeri için üç defa ‘Padişahım çok yaşa’ diye bağırtılırdık. Biz Galatasaraylılar, Sultan Hamit’ten beri padişahlardan nefret etmişizdir. Onların aleyhinde evrak-ı muazzire yakalansa sürgün cezası vardı ama biz yine de elden ele neler dolaştırır, okurduk. Bir defasında yine şeker dağıtılmıştı. Ben ve birkaç arkadaşım anlaşıp, herkes “Padişahım çok yaşa,” diye bağırırken, “Padişahım başaşağa,” diye bağırdık. Padişahın adamları duymadı tabi ama biz muzipliğimizi yaptık ve keyfini çıkardık”

Bir an acaba kızcağızın canını sıkıyor muyum diye düşündüm. Hiç te öyle bir hali yoktu. Yaptığı işten nedense mutluymuştu. Benimki de soru mu yahu? O da bir Galatasaraylı değil mi işte? Bizde, hep yalnız kendimizin o ruhu hissettiğimizi sanma yanlıgısı var. Çok bozuluyorum “Mektep artık bo-

zuldu," diyenlere. Nesi bozulmuş? Hani? İşte şu kıza bakın hele... Neresi bozulmuş, neresi? Senelerdir ilk defa bu kadar yolu, böyle rahatça yürüyordum. Koridorun sonuna varmıştık bile...

- Vaay kont hazretleri!..

İşe bakın. Şu bağırان bizim Cochon Sait değil mi? Bunca yıl sonra ha? Şimdi bir zevzeklik eder mutlaka...

- Ne o hal kontum? Ben sizi bıraktığımda esmer idiniz. Saçlarınıza, kaşlarınıza karlar yağmış!...

- Mevsimendir Cochon Bey, mevsimendir... Sen beni baharda gör.

Şu küçük diyalog, şu küçücük olay, ömre bedel. Otuz yıldır görmediğin, altmış yıl önce aynı sırada oturduğun, dünün Cochon Sait'i, bugün karşında senin devrenin seninle beraber tek temsilcisi. Bir, biz çıkmışız o yüz gençten doksan yaşını aşabilen... Ve en şanslıları da biziz. Daha çok yaşadığımızdan değil, bugünü yaşadığımızdan. Kolumdaki genç kız müsaade istiyor ve diğer ağabeylerini karşılamaya gidiyor. Gitsin tabi. Hep benimle kalacak değil ya. Cochon'un çekiştirmelerine aldırmayıp, arkasından bakıyorum. Belki seneye göremem de...

Kış yeli ılgıt eserken, İstiklal-i Osmani anıtının berisinde, Sultani'nin gül güzeli arka bahçesinde, havuz fiskiyesi fonunda, Haliç manzarasına karşı, bu bahçede yaptıklarımı düşünüyorum da... Bir kurbağanın gelişim aşamalarını izlediğim, ne olduğunu anlayamadan kendimi havuzda bulduğum, karambolde benim de birilerini ittiğim aklıma düşüyor. Ya daldığımız derin felsefeler, arka kapıdan kaçmalar, yemek kuyruklarında didişme... Bir arka bahçe, bir havuz, bir heykel. Çıplak bir deniz kızı heykeli. Bir erkek okulunun arka bahçesindeki yalnızlığının hüznünde o da mevsimleri izlerdi.

Her mevsim bir gün gibi geçer, yine bir yaz geçer, yine küçük lacivert ceketli erkekler gelir, yine yavaş yavaş büyürler, sakalları çıkar, yine mezun olurlar, yenileri gelir hemen hiç bitmezler. On yıllar geçer, yirmi yıllar, Fehruzat Hoca bile tarih olur da, o kız emekli olmaz. Baş eğik durup durur

mevsimlere karşı. Heykel sadece bir örnek. Ya koridorlar? Hiç dinlediniz mi son günlerde söylediklerini? *"Hepinizi hatırlıyorum! Hepinizi, tek tek... Çocuk yüreğinizdeki masumiyetinizle geldiniz buraya. Yaşamı öğrendiniz. Kimi zaman üzülüp, kimi zaman coşkuya kapıldınız. Hayal kırıklıklarınızı yalnız yaşamadınız. Benimle paylaştınız. Tüm muzipliklerinizde de, ilk fetihlerinizde de beraberdik."*

Müdür odasına girme duygusunu kim dile getirebilir peki? O Tevfik Fikret mekanının büyüsunü başka yerde yaşayan oldu mu aranızda? Yatakhane anıları... Onların önüne ne geçebildi hayat boyunca? Ve diğerleri... Hepimizde iz bırakanlar.

- Haldun Taner'i tanır mıydınız ağabey?

Sesin sahibi kırklarında olmalı. Kimbilir kaç zamandır bu bankın üzerinde, yanımda oturuyordu. Dalmışım. Toplandım. Hemen kırklarında oluverdim.

- Tanıamaz mıyım? Ben ortaldardım, o kafa vururdu. Bir kere barebar kafa çıktı. Bir çarpıştık, inanamazsın. Ona bir şey olmadı. Bana beş dikiş atıldı.

Ayağa kalkmış, topa kafa vurmaya hazırlanırken yakaladım kendimi. Bastonu kullanmadan üstelik. Kırklık güldü.

- Ben çarpışmıştım onla bir kere. Koridorda yemekhaneye koşuyordum. Meğer kütüphanenin kapısından çıkıyormuş o an. Bej bir pardösü, yana yatık hâki bere. Dağ gibi... Tam köşeyi döndüm, kendimi yerde buldum. Ona bir şey olmadı.

Başladık gülmeye. İkimiz de nasıl gülüyoruz. Aramızdaki yarım asır farka rağmen, aynı şeye güldük durduk. Neydi ki güldüğümüz? Hiç, çarpışma...

AŞK

“Londra sisli ve soğuk.

Gece.

Dar, karanlık, pis Great Titchfield sokağının köşesindeki Ephese Kebap House adlı Türk lokantasından çıktı. Kahverengi pütürlü, şişe dibi renkli paltosunun yakalarını kaldırarak karşıya geçmeye hazırlandı. Karşı köşedeki sokak lambasının ışığı havadaki yoğunluktan dağılamıyordu. Onun dibinde bekleyen adamı gördü. Duraksadı. Karşıya geçmekten vazgeçip sık adımlarla ters yöne doğru ilerledi. Önce sağa, sonra sola saptı. Arkasına bakmadan durup kulak kabarttı.

Önce sessizlik.

Sonra uzaktan adım sesleri.

Koşmaya başladı.

Soğuk nefesini tıkadı.

Oxford Street'den geçen araba seslerini duyunca içi biraz olsun rahatladı. Köşede soğuğa aldırmadan yere oturmuş, Stairway to Heaven çalan üç hippyle karşılaşınca kalbinin çarpıntısını ta beyninde hissetti. Dikkat çekmemeyi düşünerek yavaşladı. Hiç bir şey yokmuş gibi yapmaya çalışarak yürüdü. Dizlerini hissetmiyordu. Kalbi sanki fırlayacaktı. Dalağı sancıyordu. Aklına yemekten yeni kalktığı geldi. Laktik bindirmesinden dolayı yeni bir kramp geçirebileceğini düşündü. Nefes alışları bir sonrakini bekleyemiyordu. Durdu. Paçaları ıslanmış, suyu yukarı çekmişti.

Kaldırımın yanına geldi. Bir taksi gördü. El etti. Bindi. Gözden kayboldu”.

Sözünü ettiğim kişi Matt. Yeni senaryomun kahramanı. Önce böyle öykü biçiminde yazıyorum. Sonra sinema diline uyarlıyorum. Filmin başı böyle olacak. Olay 1970’de geçiyor. Matt bir hippie. En hasosundan. O yıllarda ben küçük bir çocuktum ve uzun saçlı, hırpani estetik sahibi hippiler benim için birer kahramandı. Onlar gibi giyinebilmeyi derinden istedim. Babam gibi giyinmek kabustu. Ablamla da babam bu yüzden küs idiler. Semrin’le arkadaşları sadece biçimsel de olsa hippydiler ve bir odada ba-

zen yedi kişi, saatlerce otururlardı. Dev boyutlarda bir Jim Morrison posteri vardı duvarda. Sürekli plak çalarlardı. Sigara dumanı altında. Yıllar sonra Meg'i tanımama da Jim Morrison sebep oldu zaten. 1991'de The Doors filminde Jim'in sevgilisi olan Pamela Courson adlı karakteri canlandırıyor. Hali tavrı aynı Semrin gibiydi. Tek fark ben ablama aşık olmamıştım. Ama Meg... Onu çok daha önce Top Gun'da görüp de farketmemiş olduğuma hiç inanmadım. Demek ki 1986'da henüz gerçek bir erkek değildim. Bunun bir kanıtı daha var: O yıllarda üniversite öğrencisiydim ve hiç bir varlığım olmamasına rağmen kocaman bir köşkte yaşıyordum. Babaannem hayattaydı ve ben ona bakma bahanesiyle karışık, kendime özel bir katta kalıyordum. Böyle bir tesise sahip olmanın en büyük avantajı da kuşkusuz cinsel faaliyetlere sonsuz imkan tanıyor olmasıydı. Top Gun'ı seyrettiğim zamanlar, tanıştığımız gün yatmayı reddeden kızlara karşı cinsel boykot uyguluyordum. İşler o derece hızlıydı yani. Ya herru ya merru diyebiliyordum. Dedim ya, gerçek bir erkek değildim. Gerçek kadının asla tanıştığının ilk gecesi bir erkekle yatmaması gerektiğini, en azından kadınların öyle sandığını henüz öğrenmemiştim. Cinsellikte kuralları kendimin koyabileceğini sanıyordum.

Meg'le aramdaki ilişki, herhangi bir hayran-star ilişkisinden çok farklı geliştirdi. Bir değerlendirme yapılırsa, bunun dünyanın en büyük aşk projesi seçileceğine eminim. Aşk, çok farklı biçimlerde yaşanabilir. Pervasızca zamparalık ediyor olmak bile aşık olmaya engel değil bence. Casanova'ya bakın... Giacomo Jacobo Casanova de Seingalt hakkında bütün söylenenler, yazılanlar ve yakıştırılanlar bir yana, o en fazla aşk acısı çekmiş erkek olsa gerektir. Kadınlarla pata küte ilişki yaşadığı için onun aşık olmadığını söyleyemeyiz. Aşklarının sayısının çok olması da büyük aşk yaşamadığı anlamına gelmez. *"Bir erkeği 24 saat boyunca mutlu edebilecek tek bir kadın olamayacağına inanan erkekler Henriette'i tanımamışlar,"* dediğine göre, 24 saat boyunca bile olsa, büyük bir aşk yaşanabilir. Aslına bakarsanız 24 saat, bir aşk yaşamak için çok uzun bir süre. Genellikle 24 saat boyunca sürekli uyanık bile kalamadığımız göre, aşık kalmamız da epey zor. Yaşadığımız aşkların bir günün içindeki küçük parçalardan ibaret olduğunu ilk söyleyen ben miyim acep?

Ben her zaman Meg'le 24 saat boyunca aşk yaşayabileceğimi hayal ettim. Bunu defalarca test ettim. En küçük ayrıntıları hesapladım. Onun hakkında öğrenebildiğim bütün bilgileri bu senteze yönelik kullandım. Bu teoriyi kurmak için dört yıl boyunca her boş kaldığım an çalıştım. Kurduğum denklemdeki hesaplanamaz tek bilinmeyen, onun karşı cins mensup olmasıydı. Kadın olma faktörü yani. Doğru gün, doğru an, doğru kıyafet, doğru espri, doğru burç, doğru davranış... İnsan ister ve planlarsa bunların hepsini çözebiliyor. Fakat yine bir başarısızlık ihtimali var. Kadının, kaos demek. Kurulacak mantık da irrasyonel temelli olmak zorunda. Bunun mümkün olabildiğinden kuşkuluyum. Wittgenstein bile işin içinden çıkamayınca Tractacus'u bitirirken "Üzerine konuşulacak şey olmadığında susmalı," deyip sıyrılmış. Bu riski göze alarak, bütün planlarımı her şeye rağmen Meg'le 24 saat geçirmek üzere yaptım. Ortaya dev bir prodüksiyon çıktı. Her zaman yazmak isteyeceğim türden bir senaryoydu bu. Başrolde de ben oynuyordum. Üstelik gerçek hayattan alınmış bir film değil, senaryodan alınmış gerçek hayatta!

Son dört yıldır PANC'ın (Post Asian Network Company) Middle East Movie Projects Department'ında Script Editor olarak çalışıyorum. Bunun Türkçesi 'senaryo okumacılığı'. Türki Cumhuriyetler ve Ortadoğu ülkelerinden gelen film senaryolarını okuyup değerlendiriyor, Hong Kong'daki merkeze rapor ediyorum. Avrupa'daki Eurimages benzeri bir kuruluş. Çin'in uluslararası piyasalardaki ekonomik durumunun yanında kültürel olarak da hami rolüne soyunmasıyla kuruldu. Asya sineması diye bir konsept oluşturmayı amaçlıyor. Henüz bir şey becerebildiği yok ama olsun. Bütün gün yazı okuyarak para kazanmaya kimsenin itirazı olacağını sanmam. Bazen günlerce seranyo gelmediği de oluyor... Üstelik maaşımı Japon yeni üzerinden ödüyorlar... Altı ayda bir de Asya'da bir yerde toplantı yapıyoruz. Asya'ya bayılırım. Daha ne isteyeyim?

- İsa'dan sonra ikinci yüzyılın ortaları. Orta Anadolu'da Gelveri Köyü. Kapadokya'nın içlerinde, Hasan Dağı'nın ardına sığınmış, doğal yapısıyla düşman saldırılarına karşı olabildiğince saklı, küçük bir köy. Yörenin ve dönemin özelliği olarak, sığınak olarak kullanılan bir yeraltı şehrine de sahip. Köylüler yeraltı

şehrini barış ortamından dolayı meyve ve sebzelerin bozulmadan saklanabileceği bir depo olarak kullanılmaktalar. Yakınlarında büyük bir yerleşim yeri olmayan Gelveri'de az sayıdaki halk tarıma bağımlı, ilkel ve yoksul bir yaşam sürmekte. Yüzyıllardır aynı yaşamı sürdüren köylüler için son birkaç yıldır gelecek kaygısı söz konusu. Çünkü iklim ve toprak artık eskisi kadar cömert değil. Artan çocuk nüfusu da verimliliğe sekte vurmakta. Köy halkının genelinin entelektüel ya da dinsel bir eğilimi yok. Sadece köyün hemen dışındaki Taştepe'de kurulu olan bir manastır ve orada inziva halinde yaşayan, altı Hıristiyan rahip köy halkından bu özellikleriyle ayrılıyorlar. Köylülerin gözünde, yarı deli durumunda olan bu altı rahip, günün büyük kısmını meditasyon yaparak, köylülerden dilendikleri katıkla karınlarını yarı aç, yarı tok doyurarak yaşıyorlar ve halkın hoşgörüsüyle, rahatsız olmadan yaşamlarını sürdürüyorlar. Manastırdaki papazların münzevi yaşamının sebebi, yaklaşık yüz yıl kadar önce buradan yürüyerek geçen, Hazreti İsa'nın havarisi Aziz Paul. Rahipler, bir önceki jenerasyondan kendilerine miras kalan ve Paul'un atalarına söylediği birkaç vecizeyle sınırlı bir dinin temsilcileri olarak, devamlı meditasyon yapıp, bu sözleri tekrar ederek, Tanrı'ya varmaya kendilerini adanmış. Gelveri'ye yaklaşık yüz kilometre uzaktaki Zarani Köyü'nde ise sosyal yaşam biraz daha farklı. İpek Yolu'nun bir kolunun iki yıldır buradan geçiyor olması, yörede ticaretin ilk örneklerinin ortaya çıkmasına neden olmuş. İktisat tarihine skolastik doktorlar olarak geçen, herhangi bir yazılı kaynakları olmaksızın kendilerini İncil'in emrinde sayan tacir rahiplerin ilk örnekleri Zarani'de görülmeye başlamış. Onların dine karşı tutumları ise, Gelveri'dekilerden farklı olarak, bu dini yaymak ve mali kazanca dönüştürmek. Halktan tek ayırdıkları nokta bilge kişilikleri, okur-yazarlıkları, hesap yapabilmeleri ve yalan yanlış da olsa hekimlik yapmaları. Gelveri'deki keşiş rahiplerin en yaşlısı olan Samus, babasının Aziz Paul'den aktardığı anıları, Hıristiyanlık'la bir tutan bir Yahudi. Babası ona çocukluğundan itibaren Aziz Paul'un elindeki İncil'den okuduğu birkaç paragrafı ve Hazreti İsa hakkında söylediklerini anlatıp durmuş. Yaşlı Samus'un diğerlerine aktardıkları da bunlardan ibaret.

Gelveri halkının giderek fakirleşmesi, kışık yemek stoklarının azalmasına rağmen Zarani'deki rahiplerin gitgide zenginleşiyor olması köyde huzursuzluk yaratmaya başlıyor. Köyün gençleri, aileleri ve tarlalarını bırakıp, Zarani'ye gö-

çetmeye başlamış. Oradaki rahipler gençleri doyurmakta ve hamallık yaptırılmakta, bir taraftan da dini bilgiler vermekte. Zaranı'de büyük bir manastır kurulmaya başlıyor. Zaranili başpapaz, Gelveri'ye de kendince gerçek Hıristiyanlığı yaymak amacıyla yardım eli uzatıyor. Aziz Paul'ün yüz yıl önce bir mağarada kurduğu ilk kilise de böylece köyün çocuklarına yemek verebilen ve saygı görmeye başlayan bir yer olmakta.

Saul, bu safhada Gelveri'ye gelen, 19 yaşında bir delikanlı. Anadolu'da birlik politikası güden Bizans İmparatorluğu'nun sert uygulamalarından kaçmış, kendini gerçek bir Hıristiyan hissettiğinden, İstanbul'dan Kudüs'e doğru yola çıkmış. Köyde geçirdiği günler içinde, buradaki rahiplerin cahil, okumamış ve kendi duyduğu, bildiği dini çarpıtan kişiler olduğu kamsı uyansa da, gelişmeler onu Gelveri'ye bağlamış. Bu gelişmelerin en önemlisi, Acem ellerinden gelen istilacı bir gruba karşı yapılan savunmada, zekası ve becerileriyle gösterdiği başarı. Yeraltı şehrinin planını çıkararak ve yollarda bazı değişiklikler yaparak, köylülerin her türlü saldırıdan korunabilecek duruma gelmelerini sağlayan Saul köylülerin en sevgili kahramanı.

Gelveri'de hayat, Saul'ün medeni bilgileri ve pratik uygulamalarıyla birdenbire değişiyor. Saul, aynı zamanda giderek genişleyen kilisenin en başarılı öğrencisi. Yaşlı Samus tarafından da çok sevilmekte, sorduğu sorular ve akıl yürütmeleri nedeniyle, ileride kilisenin başına geçebilecek kadar yetkinleşmekte. Onu tek sevmeyen, eskiden ikinci adam durumunda olan ve Saul'ü kıskanan Zaridis. Saul ona hiç aldırıyor. Kilisenin okulunda çocuklara okuma, yazma bile öğretmeye başlamış ve okulun ünü çevreye yayılıyor.

Bir gün köye ilk kez bir kervan geldi. Üç dört develik bu küçük kervan, köyün zenginleşeceğinin habercisi gibi. Kervancının verdiği haber ise özellikle Saul'u çok sevindirdi. Aziz Barlanı, Gelveri'ye gelip okulu ziyaret edecekmiş. Ne var ki, bu sevinçli haberi Samus'a vermeye gittiğinde, yaşlı adamın ölmüş olarak buldu. Zaridis, en yaşlı olarak Samus'un yerini aldı. Saul'u kendi otoritesi için zararlı görmekteyse de, öğrenci çocuklar ve halk tarafından çok seviliyor olmasından dolayı, ters düşmemeye çalışmaktaydı. Bu yüzden, Saul'u bir görevle köyden uzaklaştırma yolunu seçti. Saul, çevre köylere gidip yeni öğrenciler bu-

lacaktı. Saul bu görevi reddetti çünkü kendince çok geçerli bir nedeni vardı: Aziz Barlanı'yle tanışmak ve ondan feyzalmak.

Aziz Barlanı'nın köye gelişi büyük bir olay oldu. Barlanı'nin elinde bir İncil vardı ve bu insanlar dedelerinden duydukları İncil'i ilk kez gördüler. Barlanı'yi görmek için civar köylerden birçok rahip gelmiş, köyde bir kongre havası doğmuştu. Barlanı köye nimet getirmiş gibiydi. Çünkü her onu görmeye gelen, bir hediye getirmekte ve o da bunları köyün kilisesine bağışlamaktaydı. Aziz Barlanı, halka Filistin'den başlayarak, Saint Paul'ün izinde geçtiği yolları, insanları ve Hıristiyanlığı anlattı. Köyde bulunduğu süre içinde Saul onun da gözüne girmeyi başardı ve kendisini razı ederek, bir süre okulda ders verme konusunda ikna etti. Gelveri'nin okuluna artık çok uzaklardan, hatta Bizans'tan bile öğrenciler gelir oldu. Saul da artık sorularına doyurucu yanıtlar almakta, gece gündüz İncil'i elinden düşürmemekteydi. Zaridis ise yine geri planda kalmamın hasetiyle giderek ona daha çok dış bilemeye devam etti. Saul'ün giderek İncil'i daha da yakından tanınması, uygulanan dinle kitapta yazan arasındaki farklılıkları saptamasına, bunların üzerine düşünüp, soruşturmasına sebep oldu. Gözlemediği olaylar, genellikle dinin kişiselliklerin, ihtirasın, kıskançlığın ve iktidarın oyuncağı haline geldiğini göstermekteydi. Bu konular üzerine sorduğu sorular Barlanı'yi de düşündürmekte zaman zaman da yanıt vermede zorlamaktaydı.

Bir gün Aziz Barlanı bir kuyunun dibinde öldürülmüş olarak bulundu. Kuşku dolu bu cinayeti kimin işlediği anlaşılamadı. Saul, cesedi incelerken boynundaki morlukları gördü ve boğulmuş olduğunu anladı. Tek kuşkulandığı kişi Zaridis'di fakat bu düşüncesini kendine saklamak zorunda kaldı. Çünkü artık kilisenin ve okulun başpapası Zaridis'di. Aziz Barlanı'nin İncil'i ise kiliseye miras kalmıştı. Bundan sonraki gelişmeler Saul tarafından hep kuşkuyla izlendi. Zaridis hiç bilge birisi değildi ve ikisi arasındaki çatışma iyice şiddetlendi. Zaridis ve etrafındaki rahipler ellerindeki gücü farketmiş, zaman zaman zorbalığa varan uygulamalarla kiliseyi ciddi bir iktidar merkezi durumuna getirmeye çalışmaktaydılar. Artık Gelveri zengin bir köydü ve bu zenginlik rahiplerin gözünü döndürmeye başlamıştı.

Bir gün rahipler köy halkını meydana toplayarak, Zarani Köyü'ne savaş açtıklarını bildirdiler. Amaçları Zarani'deki hanı ele geçirip, ticarete sahip çıkmaktı. Halkı provoke ederek, kıskırttıkları sırada, Saul yaptığı konuşmayla herkesi etkiledi ve bu davranıştan vazgeçirdi. Yine de kilisenin silahlanmasını engellememişti Bir gece, bir kervan dolusu silahın kiliseye getirildiğine tanık oldu. Yirmi kadar da yeni rahip gelmişti. Bunların paralı asker olduklarını bir tek Saul öğrendi. Tehlikede olduğunun farkındaydı. Artık ders vermesine de izin verilmemekte, yeni gelen rahipler kilisenin yönetimini Zaridis'le birlikte üstlenmişlerdi.

Bir gece, Saul kopyasını çıkarttığı İncil'i okurken kapısı çalındı ve içeri bitkin halde bir keşiş girdi. Zarani'den kaçmıştı. Zaridis ve adamlarının orayı basıp, tüm diğer keşişleri öldürdüğünü anlattı. Kendisi tek kurtulandı ve o gece bir eşeğe binerek Gelveri'den de kaçtı.

Gelveri'nin yeni konumu Bizans için de sakıncalıydı. Hristiyanlığı bir güç odağı haline getirdiği oradan da duyulmuş, bastırıcı bir önlem olarak da eski bir Bizans oyunu benimsenmişti. Bizans'da ölüm cezasına çarptırılmış, on iki fahişenin idam hükmü, bir koşulla bozuldu: Gelveri'ye gidip oradaki kiliseyi dağıtmak. Oniki Bizanslı fahişe, rahibe kılığına girerek, Gelveri'ye doğru yola koyuldu. Zaridis'in huzuruna çıktılar ve manastıra kabul edilmek istediklerini söylediler. Kadınların manastıra kabulü tartışmalı da olsa gerçekleşti. Kısa bir süre sonra da fahişeler görevlerini yapmaya başladılar.

Rahibelerin koruyucusu görünümündeki peder Casius, gerçekte Romalı bir subaydı ve operasyonun asıl yöneticisi oydum. Bir, iki hafta içinde, gündelik yaşamaya alışan rahibelerin her birine birer rahibi baştan çıkartma görevi verildi. Rahibeler arasındaki en ünlü ve en güzel fahişe olan Liana'nın görevi, hem Zaridis'le hem de onun yardımcısı Asisto ile yatmak ve ikisini birbirine düşürmekti. Liana diğer kadınlara yaptığı konuşmada bu işi ne kadar çabuk hallederlerse o kadar çabuk özgürlüklerine kavuşacaklarını hatırlattı.

Önceleri, köylülerin gözünde gelen kadınların bir garipliği yoktu. Hatta köylülere yardımcı olmaları, onlarla çamaşır yıkayıp ürün toplamaya gitmeleri köylü

kadınlar tarafından sevimlerini de sağladı. Hatta köydeki birkaç gencin, nehirde yıkanan iki rahibeye sarkıntılık etmeleri köyde olay oldu ve köylüler kendi evlatlarını linç etti. Bu olay, Gelveri'deki rahibelerle ilgili ilk sosyal problem-di. Fakat köy halkını yeni sorunlar bekliyordu. Köylünün ve kilisenin güvenini ve sevgisini kazanan rahibeler için aradıkları ortam hazırdu.

Rahibelerin köye gelişinden beri, Saul için de bir değişiklik başgösterdi. Rahibeler arasındaki en genç kadın olan Elfin, duru güzelliği, hiç konuşmuyor olması ve içine kapanklığıyla ilk geldiği gündən beri uzaktan uzağa, Saul'un ilgisini çekmekteydi. Kendi yaşlarındaki kızın gizemi ve diğerlerinden farklılığı ister istemez Saul'u etkiledi. Dini vecibe olarak kadınlara yaklaşmamayı benimsemiş olan Saul, Elfin'e olan ilgisini farketmemeye çalışsa da Elfin, kendine düşen görev icabı, Saul'le karşılaşmasını sağlayacak bir rastlantı yarattı. Elfin'le Saul arasında başlayan aşk süreci içinde, diğer rahibelerin de keşifleri hedef alan aşk oyunları sürdü. Önce manastır, sonra köy halkı görevlerini çok iyi bilen fahişelerin baştan çıkarmalarına hedef oldu. Artık Gelveri kilisesine cinsellik hakimdi.

Zaridis ve Asisto aynı kadının kendilerini baştan çıkardığından habersiz, kadının kışkırtmalarıyla birbirlerine dış bilemeye başlamıştı. Bunların üzerine bir de bir gece Asisto'yu kadınla basması, Zaridis için bardağı taşırdı ve onu da boğarak öldürdü. Ertesi gün köyün kuyusunda bulunan ikinci cesette de Saul aynı morlukları teşhis etti. Saul o gece Elfin'le iki konuda konuştu. Birincisi her iki cinayetin faili olarak, Zaridis'ten kuşulanıyor olmasıydı. İkincisi de Elfin'in kendisini günaha çektiğine olan inancıydı. Elfin o gece ona herşeyi itiraf etti. Kendisi de diğer kadınlar gibi gizli bir görevliydi fakat bu arada Saul'a gerçekten aşık olmuştu. Elfin, Saul'a ilk fahişelik suçunu işlemek üzereyken tutuklandığını ve diğer Bizans fahişeleriyle birlikte Casius'un komutasında buraya gönderildiğini ve gerçek görevlerinin bu kiliseyi yoketmek olduğunu anlattı. Saul bu yeni öğrendiklerinden sonra ne yapacağını bilemedi. Elfin'e birlikte oradan kaçmalarını teklif etti. Elfin ise onu kaçamayacaklarına, yakalanırlarsa her ikisinin de öldürüleceğine ikna etti.

Cassius, iki gencin aralarındaki ilişkinin istediği gibi olmadığını sezmiş ve Elfin'e başka bir görev vermişti. Elfin Saul'u bırakacak ve kendisiyle birlikte ola-

caktı. Cassius Elfin'i başta kendisi için düşünüp, oraya getirdiğini söyledi. Saul bunları Elfin'den öğrendiğinde çaresizlik içinde kaldı. Ne olursa olsun böyle bir şeyi kabul etmeyecekti. Elfin'e kendisiyle evlenmek istediğini söyledi. Birlikte Bizans'a geri döneceklerdi. Elfin Cassius'a bunları anlatıp, izin istediğinde ise, Cassius'un yanıtı çok basit ve kesin oldu. Bıçağımı çekti ve Elfin'i öldürdü. O gece Saul kapısının önünde aşığının cesedini bulunca çılgına döndü. Önce onu kucaklayıp, tepeye çıkarttı sonra da elleriyle gömdü. Ardından bıçağımı alıp intikam için köye indi. Köyde onu hiç beklemediği bir manzara karşıladı. Meydanda Zaridis'in cesedi yatmakta, kilise alevler içinde yanmaktaydı. Köyün gençleri birbirine girmiş, keşişleri dövmekte, Cassius ve nereden geldiği bilinmeyen Bizans askerleri, köyü ateşe vermekteydi.

Saul, bıçağımı attı ve engelleri aşarak yanan kiliseye girdi. O an tek düşüncesi Aziz Barlani'den kalan İncil'i kurtarmaktı. Zar zor İncil'e ulaştı ve kapıldığı gibi kaçtı. Gücünün yettiği yere kadar koşarak köyden uzaklaştı. Arkasına baktığında Gelveri'den yükselen ateşlerden başka birşey görünmemekteydi. Elinde İncil'le günlerce yürüdü. Yeniden gerçeği ve Hristiyanlığı aramak için yollara düşmüştü.

Yol boyunca dünyadan habersiz saf, yoksul köylülere rastladı. Onlara misafir oldu. Dertlerini dinledi, İncil okuyarak yardımcı olmaya çalıştı. Gittiği yerlerde çok sevilmesine karşın pek fazla kalmadan yoluna devam etmeyi sürdürdü. Bir gün kendi gibi yürümekte olan üç keşişe rastladı. Nereye gittiklerini sordu. Keşişlerin elinde de bir İncil vardı ve en büyük konseye katılmaya Nicae'ye (İznik) gitmekte olduklarını öğrendi. Saul da onlara katıldı. Nicae'de Hristiyanlık baştan yazılacaktı ve Saul de onlardan biri olacaktı. Dört keşiş, Anadolu'yu katetmek üzere güneşin battığı yöne doğru yürümeye devam etti.

İçinde turistler olan bir minibüs, Kapadokya yöresinde yol alıyordu. Güzelyurt yazılı bir tabelanın önünden saptı. Burası öykünün geçtiği köydü. Manastır restore edilmiş, köyde hala insanlar benzeri koşullarla yaşamaktaydı. Kilisenin yeni hali bir camiydi. Camiden ezan sesi gelirken, uzaklardan da bir çan sesi duyuldu. Turist grubunun rehberi, hayranlıkla etrafa bakan turistlere anlatıyordu: "- Burası, Hristiyanlığın ilk kiliselerinden birinin kurulduğu eski adı

Gelveri olan bir köy. Biraz ileride de çan sesini duyduğunuz bir Süryani kilisesi bulunmakta. Şu gördüğünüz duvarlar Hitit dönemine kadar uzanmakta. Köyün tam tarihçesi bilinmiyor fakat size burayla ilgili bir efsane anlatabilirim... Şu tepede gördüğünüz manastırda altı keşiş yaşarmış..." Rehber bunları anlatırken, köyün çocukları turist minibüsünün üzerine çıkmaya çalışmaktaydı. Onları gören yaşlı bir adam, elindeki sopayla onları kovalar. Kovalarken de çocuklara "-Hadi oradan len rahibe çocuklarını" diye bağırırdı. Adamın haline gülen turistler, rehberle yaşlı dedenin ne dediğini sordular. Rehber "rahibe çocukları" deyimine pek bir anlam veremedi ve soruyu yanıtız bıraktı. Ezan bitti. Çan sesleri dindi. Turist grubu manastırı geziyordu. -

Örneğin bu Filistinli bir senaristin sinopsisi. Bu kadar uzun yazması gerekmezdi aslında. Sinopsis çok daha kısa olmalı. Şimdi de iki yüz sayfalık senaryoyu okuyacağım. Konu ilginç. Bakış açısı falan hoşuma gitti. Belki aşk ilişkisi daha önce başlatılarak, dramatik çatışma kuvvetlenebilir. Sanki neden Hıristiyan rahiplerin karşı cinsle ilişki kurmalarının yasa olduğunu açıklar gibi bir hali var.

İlkçağ'da aşkı belirleyen etmenler şimdikiyle aynı mıydı acaba? O zaman da kadınların aklında mutlak bir evlilik prangası var mıydı? Tanıştıkları gece yatmaları söz konusu muydu? Din, sosyal hayatı kavramadan önce çiftler nasıl bir araya gelirdi? Meg'le o zamanlar karşılaşırsak aşkımız nasıl geliştirdi? Güzel konu. Ama bir pazarlama stratejisi hatası var gibi. Benim bu projeyi Çinlilere sunmam, konsepti oluşturan unsurlara çok yabancı olmalarından dolayı mantıklı gelmiyor. Aslında bu tam Eurimages'lık bir proje. İkinci Gülün Adı vakası olabilir pekala...

Bizim memleketten neden böyle fikirler çıkmaz aklım almıyor. Belli ki Filistinli şahab Türkiye'ye gelmiş, Kapadokya'yı gezmiş, bir kaç şey okumuş ve bu öyküyü kurmuş. Batı dünyasına tere satmak bakımından çok tutarlı ama Doğu için öyle değil. Şimdi ben raporuma bu projenin Batı'ya satılabileceğini yazsam, bana "İki milyar Çinli, bir milyar Hintli nüfus dururken, niye Batı'yı düşünüyorsun?" demezler mi? Derler. Bu Şahab'a nasıl anlatılır? Aslında belki de bir Türk yapımıyla proje ele alınabilir.

şu Sinan Çetin'e bir bahsetmeli. Bu aralar en çok yapım onun şirketinden çıkıyor. Bir Filistin - Türk - Alman projesi olarak Eurimages'a başvurmak mümkün. 'Müslüman gözüyle Hristiyanlığın doğuşu' kulağa oldukça çekici geliyor. Onun uluslararası star oynatmak gibi bir merakı da var. Meg'le de pekala ilişkiye geçebilir. Elfin rolü için Meg uygun olur mu acaba? Daha genç biri olması gerekir tabii. Ama yine de bir başka rol olabilir. Gerçi öyküde başka kadın ana karakter görünmüyor ama şahab'a yazıp, güçlü bir kadın karakter eklemesini isteyebilirim. Bir senarist projesinin gerçekleşebilmesi için her türlü ödünü verir nasıl olsa... Bu iş benim aklıma iyiden iyiye yatmaya başladı. Sinopsisi kısaltıp bir kadın karakter ekleyip Sinan Çetin'e gitmek en iyisi. Yarının işi bu olsun.

Eve geldiğimde Burcu kendi anahtarıyla girmiş, mutfağı çalışmakta olan bir çamaşır makinesinin içi kadar karıştırmıştı. Onunla birlikte üçüncü yılımız. Son bir yıldır da anahtarı var. Oysa ondan önce bir daha kız arkadaşşıma ev anahtarı vermeyeceğine ant içmiştim. Kapıcının hatası. Hırsızın zorladığı kilidi değiştirdikten sonra yeni anahtarı o ara evde olmadığım için Burcu'ya vermiş. Benim hatam demek daha doğru. Evden ayrılmamalıydım. Kapıcının hatası ise iki kopya birden yaptırıp vermesi. Gerektiği kadar kopyayı ben yaptırabilirdim oysa... Burcu'yu sevmediğimden falan değil. Onunla gerçekten büyük bir aşk yaşadık. Ama Burcu için aşk biraz farklı bir anlam ifade ediyor. O aşkı tam ve mutlak bir değer olarak görüyor. Bir kere aşık oldun mu tamam. Her an o aşk aynı düzeyde sürmeli. Sürmemesi anlaşılır gibi değil onun için. İniş çıkışlar olması da mümkün değil. Aşk ulaşılan fenafillah mertebesi gibi. Bir kere aşık oldun mu, 24 saatten 365 gün çarpı sonsuz yıl o halde kalmak gerekiyor. Bu olacak şey değil. Ben ona olan aşkı onu hissetmek istediğim anlar yaşayabiliyorum sadece. Örneğin bu akşam eve geldiğimde değil de, yarın öğleden sonra... Ya da nasıl olsa lezzetsiz olacak bir yemeği üç bin kalori harcayarak hazırlarken ve ortalığı Bağdat'a çevirirken, ona mutfakta rastlayarak değil de, aynı kaloriyi saunada harcarken... Çok bencil olmamaya da taraftarım. Ben onu ihtirasla arzularken, o hiç istemiyor olabilir. Önemli olan ikimizin de istekli olduğu anlarda görüş-

mek. Tek taraflı talepleri ikimizin de dizginlemesi. Bu tür durumları özlem hanesine katmak. Özlemin taşacak gibi olduğu durumlarda kenetlenmek... Ama hiç bir zaman öyle olmuyor. Sadece bizde değil. Gördüğüm kadarıyla hiç bir ilişkide olmuyor. Sürekli beraberlik. Dile getirilemeyen bıkkınlıklar. Küçük isyanlardan doğan büyük kalp kırıklıkları. Kırılan kalbin tamirinde lüzümsüz yalakalıklar, riya ve fedakarlık. Sevginin fedakarlıkla büyüdüğüne yönelik cicili bicili laflar edenlerin hepsinden nefret ediyorum. Fedakarlık sevginin kanseri. İçin için yiyip bitiyor sevgiyi.

Burcu'yla son bir yıl boyunca görüşmediğimiz bir gün bile olmadı. O birlikte yaşamaya karşı bir kadın. Söylemine göre aynı evde yaşamak, kişiliğinin en önemli parçası olan özgürlüğünün kısıtlanması demek. Biz birlikte yaşamıyoruz. Evlerimiz ayrı. Ama ya onun evindeyiz, ya benimkindede. Tesadüfen üst dairede oturuyor olsaydı, birlikte yaşıyor olacaktık. Öyle olmadığı için özgürüz! Bunu hiç konuşmadık. O beni her an çok seviyor. Bense onu zaman zaman çok seviyorum ama her an seviyormuş gibi yapıyorum. Bir çözüm de aklıma gelmiyor. *"Burcumun, her gün birlikte olmasak da seni biraz özleyebilme keyfini yaşasam,"* desem, alacağım yanıttı çok iyi biliyorum: *"Sana her şeyimi verdim ama demek beni kapının önüne koyuyorsun şimdi? Söyle kim? O kadın kim?"*

Bir kadına hayatında kadın istemediğini anlatmak mümkün mü? Bunu yapabilen var mı? Burcu bir çok yönden kadınların klişeleşmiş özelliklerine sahip değilse de sonuç değişmiyor. Sürekli meslek değiştirip, hepsinde de başarılı olabilen bir beceriye sahip. Aslen konservatuar mezunu bir oyuncu ama ben tanıdığımda tiyatro piyasasından nefret ettiği için hosteslik yapıyordu. Her hafta kıtalararası uçuşu vardı ve o zamanlar haftanın üç günü burada oluyordu. Zaten uçakta tanışmıştık. Beraber olmaya başladığımızda THY'den ayrıldı. Mesleki heyecanın rutinleşmesine dayanamadığını söyledi ve bir kafe açtı. Bir yılda üç dükkana çıktı ve çok iyi bir paraya devretti. Babası çok zengin olmasına rağmen hep kendi kazandı. Onun işbirliğine hep hayran oldum. Bir ara Kapadokya'ya alternatif kültür turları düzenledi. Sadece yabancılar için. Çok il-

günç insanlarla tanıştık, dost olduk o zamanlar. Bir çoğuyla ilişkimiz hâlâ sürüyor. şimdi onlardan biri olan Kıbrıslı Rum bir çiftle ortak kurslar düzenliyorlar. Yemek, müzik, sanat tarihi, yoga vs. gibi kurslar... Belli bir yerleri yok. Ekip kurdular ve her ay hocalar grubu bir başka Yunan adasına gidip, oradaki talebi değerlendiriyor. Burcu gitmiyor. O zaten oraları görmüş. Ada atmosferini de sevmezmiş zaten. Özgürlüğü kısıtlanıyor gibi hissediyormuş bir adadayken...

- Hoşgeldin canım (mucuk). Yorgun musun? Sen geç otur, ben herşeyi ayarlıyorum. Akşam babamı yemeğe çağırdım.

Baba! Benim olan bitenden haberim yok. Yanılmıyorum, kendi evimdeyim. Akşam yemeğime misafirim var. Beyefendinin adı Akınkaptan. Büyükbaba denizciymiş oğluna bu ismi uygun bulmuş. Kendi suçu değil. Akınkaptan Bey değerli bir şahsiyet. Kendisiyle sohbet etmeyi hep sevdim. Yaşına göre çok dinç, neşeli, eğlenceli bir tip. İkimizle de arkadaş gibi takılıyor. Yükünü tutmuş, işleri devretmiş, yönetim kurullarında üyelikleri olan, başarılı bir uluslararası ticaret hukukçusu. ABD'de bile okutulan ders kitapları var. Belli ki çok çalışmış, çok görmüş geçirmiş, geri kalan hayatını da bir 'bon vivant' olarak sürdürüyor. Diyecek bir şey yok. Hiç de evlenmemiş. Burcu'nun annesi bir İngiliz kadın. Evlilik dışı bir çocuk yapmışlar, bir daha da görüşmemişler. Burcu babasının çeşitli ilişkilerindeki cici annelerle idare etmiş. Özgürlüğe olan tutkusu buradan geliyor olsa gerek! Yine de hoşuma gitmiyor işte... Ben bu akşam Akınkaptan ve Burcu'yla yemek istemiyorum. Donla televizyon karşısına geçip, kendime aptal bir dizi bulmak ve köşedeki pideciden lahmacun söylemek istiyorum. Lahmacun yemeyeli ne çok zaman oldu... Burcu et yemiyor da onun için. Vejetaryenler için lahmacun yapmayı da henüz akıl etmediler. Kapı çalana kadar geçecek olan süreyi maksimum yalnızlıkta geçirebilmek için gazeteyi alıp tuvalete kapanmak tek çare. Asansör ve tuvalet... Son bir yıldır yalnız kalabildiğim iki yer...

- Canım, banyoda çok kalacak mısın? Babam gelmeden saçımı başımı toparlamam gerek...

Bu da ilginç değil mi? Ben eve gelirken Burcu'da böyle bir telaş olmadığını eminim. Genellikle eve geldiğimde o benden önce geldiyse, ya yatmış televizyon seyrediyor olur ya da kanepeye uzanmış gazete okuyordur. Hiç telaşla ayağa fırlayıp, saçını başını topladığını görmedim. Elektra kompleksinin kanıtı olsa gerek...

Akınkaptan vaktinde geldi. Yani tam Burcu saçını başını topladıktan sonra. Her zamankinden daha farklı, daha resmi bir atmosfer vardı sofrada. Böyle bir şey benden kaynaklamayacağına göre müsebbibi onlar olmalıydı. Çok lezzetsiz, sıvısı katısına tam karışmamış bezelye çorbasıyla, epiderması çok kızarıp iç bölgeleri kurutmuş, beşamel soslu tavuk arasındayken mevzu sorfaya döküldü. Yemek yapmayı beceremeyenler neden hep alafantanforik şeyler pişirmeye yeltenir acaba? Yap bir Menemen, yiyelim. Kime hava atıyorsun ki? Baban de sevgilin de yemek yapmadığını biliyorlar ve seni böyle kabullenmişler. Nedendir bu çaba? Bir de sanki biz farkında değilmiz gibi özeleştirme yapmalar... Ağzının tadını bildiği için kendi de beğenmiyor tabii pişirdiklerini. şimdi başlar *"Aslında beşamel ocakta bekletmemem gerekirdi, keşke tavuğun altını kısıyaydım, neme gerek bezelye çorbası, hazır çorba ne güne duruyor?"* demeye...

Başlamadı. Bugün öyle şeyler anlatmadı Burcu. Sadece şunu dedi:

- Canım, babam seninle bir şey konuşmak istiyor.

Birden güncel, olağan ve tekdüze tehlikelerden sıyrıldım. Bu bambaşka bir durum. Daha önce başıma böylesi hiç gelmemişti. Akınkaptan benimle bir şey konuşmak istiyor... İlk bakışta çok tehlikeli gibi durmuyor olabilir ama girizgahını Burcu'nun yapmış olması alarm çanları çalması için yeterli. Bu ikisinin ortak bir kararı olduğunu gösterir ki, ortak bir kararda buluştuklarına da daha önce hiç rastlamadım. Evlenmemizi isteyecek olamaz. Böyle bir şey mümkün değil. Öyle olsa bile, bu konuyu Burcu kendi başına hallederdi. Bir aile şirketi kurulması sözkonusu olabilir. Umarım değildir. Ben halimden ve işimden çok memnunum. Akınkaptan, benle Burcu'nun bilgisi dahilinde ne konuşmak isteyebilir?

Acaba AIDS falan oldu da mirasını mı gündeme getirecek? Bundan bana ne ki? Hep birlikte onun köşkünde yaşamamızı mı önercek. Aman Tanrım! Bu en kötüsü olur. Neyse en azından bu aptal tavuğu yemeye ara verme fırsatı doğmuş oldu. İçindeki korkuyu belli etmemeliyim...

- Buyur, Akınkaptan... Yine Economist'te aklına yatmayan bir makale mi okudun? Okuma şu gavur icatlarını diyorum sana. Onlar dünyaya farklı bakıyorlar. Gerçek gündem Gala ve şamdan'da gizli. Yeni çıkan Maçakızı dergisinin kapağını gördün mü? Geçen hafta senin evde tanıştırdığın kızı koymuşlar. Neydi adı?..

- Bırak onları şimdi. Bu iş ciddi.

Biliyordum. Nasıl anladım ama burnumun boka battığını. Ciddi işlerden nefret ederim. Benim ne gibi bir ciddi işim olabilir? Hangi ciddi iş benimle ortak bir paydada buluşabilir? Ciddi iş ne demektir ki? Çok para, çok onur, çok tanınmış insanlar... Ciddi sıfatı aklıma böyle şeyler getiriyor benim. Hiç haz etmem. Hepsini de çok sorun demektir...

- Konu altı aydır gündemde. İyice ciddileşmeden açmak istemedim. Ama artık son aşamaya geldik. Bitti sayılır.

Çok derin olmasa da bir oh çektim. O çok ciddi olan her neyse bitmiş olduğuna göre korkacak pek bir şey yok demek. Hemen lafı tatlıya bağlayıp, ciddileşmiş ortamı dağıtmakta fayda var. Aslında Burcu bir konuşmaya başlasa her şey kendiliğinden hallolacak. Maçakızı dergisinin kapağındaki kızın iğrençliğinden bir girse, gece kendiliğinden hallolacak. Küçük bir kavga edecekler. Sonra Akınkaptan Burcu'dan sıyrılıp benimle The Economist'teki bir makaleyi tartışmaya geçecek, geç olacak, canı o kızı çekecek, gidecek... Esasen kız da taş gibi valla. Nasıl beceriyor bu işleri Akınkaptan anlamıyorum...

- Tebrikler Akınkaptan. Madem bitti, hayırlı olsun. Burcucum, tatlı var mı yoksa meyve mi soyayım?

- Tiramisu yaptım. Biraz cıvık oldu galiba ama getireyim...

Hoppala... Bu da hiç hesapta yoktu. Normal koşullarda gidip benim getirmem gerekirdi. Durup dururken başıma yeni bir iş açtım ve Akıncaptan'la sofrada başbaşa kaldım.

- Eskiden müvekkilim olan şimdi de danışmanlık yaptığım şu Amerikalılar var ya... UCBJ & Partners. Talep onlardan geldi. İki senedir bizim hükümetle Amerika arasındaki çekişmeler sonrasında oluşan antiAmerikanizmi yumuşatmaya yönelik bir şey yapmak istiyorlardı. Aslında anladığım kadarıyla yeni başkan büyük firmalara böyle bir çağrıda bulunmuş. Önümüzdeki on yıl boyunca Ortadoğu ülkelerinde Amerikan sempatisinin tekrar oluşmasına yönelik projeler istemiş. Artık karşılığında teşvik mi veriyorlar, vergi indirimi mi bilmiyorum. UCBJ de bir sinema filmini finanse etmeyi kararlaştırmış.

- Bunu kolayca yaparlar. Mesele değil ki. Bunu Los Angeles'da Robert McKee ile James Cameron'un konuşması lazım. Bizimle ne ilgisi var? Niye bu masada biz konuşuyoruz?

- İşin bu kadar açık olmasını istemiyorlar tabii. Filmin yapımı her şeyiyle burada olacak. Finansman bütçesi tamamen bizim memlekete giren bir yabancı sermaye aktarımı olarak görülüyor. IMF kredisi gibi düşün. Ama devlete verilmiyor, özel sektöre veriliyor. Böylece hem paranın geri dönüş garantisi var, hem politikaya hizmet edecek, hem de gerçek bir sinema endüstrisinin oluşumunun ilk ayağı olacak. Düşünsene her yıl 200 milyon dolar para Türk sinemasına girecek, hem finansörüne hem emekçisine para kazandıracak. Bu arada Sam Amca da iade-i itibarına kavuşacak. Bu işin özeti tabii. Raporları sana veririm, okursun. Güzel bir sacayağı çatmışlar yine.

Burcu'nun mutfaktan gelen feryadı bütün bunları bana neden anlattığını sormamı engelledi. Kalkıp baktık. Önemli bir şey yoktu. O kaptan bu kaba aktarma sırasında tiramisunun bir kısmı özgürlüğünü ilan etmiş, lakin yerçekimine yenik düştüğünden yer karolarıyla buluşmuştu. Tekrar masadaki eski konumumuzu aldıktan sonra Akıncaptan son noktayı koydu:

- İşte böyle.
- Eee?..
- Ne eeesi?..
- Tamam da yani, bütün bunlardan bana ne? Senaryoyu gözden geçirmemi istiyorsanız geçiririm tabii. İşimiz bu. Ama onlar zaten mükemelen hazırlamışlardır. Hiç merak etmeyin. Tıkır tıkır işler bu sistem. Onların senarist ordularının yanında ben çömez bir 'script doctor' kalırım. Adamlar yılda 500 milyon dolar sadece çekilmesi onaylanmış senaryoların farklı versiyonlarının yazımına harcıyorlar. Paraları garanti lenmiştir, kuşkuya gerek yok.
- Hâlâ anlamadın. Oğlum, bu senaryoyu sen yazacaksın. Hikaye belli. Bir yapımcı, bir yönetmen bulup çektireceksin. İşin sorumlusu sen olacaksın. İstersen yönetmen de sen ol. Ben başka birine güvenemem. Bana gelmeden önce bunlar kendi başlarına iş bitirmeye kalkmışlar Orhan Pamuk'a gitmişler. O iki yıl sonraya randevu vermiş. Osmanlı dönemindeki akide şekercileriyle ilgili bir roman mı ne yazıyormuş... Ahmet Altan'a gitmişler, önerdikleri öyküyü beğenmemiş. *"Ben ancak kendi öykümü senaryolaştırırım, başkasının çekmesini de kıskanırım,"* demiş. Bakmışlar gecikiyorlar bana geldiler. Elimizde 200 milyon dolar ve bir hikaye var. Senaryodan en iyi anlayan memleket evladı da sensin. Yap şu işi. Altı ay zaman veriyorum sana...

Vay canına! Dilim sustu, aklım konuşmaya başladı o an. Daha önce beynimin bu kadar farklı noktasından omurilik soğanıma mesaj aktığını hissetmemiştim. Tink tonk tink tonk, sanki başım zonklar gibi minik çekiç darbeleri iniyordu başıma. Sayısal Loto'nun bile önemini kaybettiği bir andı. Olacak iş mi bu? Bir kaç saniyede kırkı aşkın soru belirdi ve cevaplandı kafamda. Hatta bir ara Matt üzüntüyle bir köşeden bakıyor gibi geldi. Hazır bir öyküyü senaryolaştırmak daha önce de yaptığım bir iş. Çok sıkarsam bir haftada bitiririm. Üstünde üç ay çalışsam mükemmel olur. Meg de gelir benim senaryomda oynar... Çifte piyango bu...

Akınkaptan sanki beynimin içindekileri okuyormuş gibi gümüşeyerek vurucu kapanış cümlesini söyledi:

- Üstelik oyuncumuz da hazır.

“Evet,” dedim. Biraz yüksek sesle söylemiş olmalıyım. Bir an kendimi Meg’e rolünü tarif ederken düşündüm. Nasıl öpüşmesi gerektiğini tarif ediyordum. Bu bir ilk öpücük olduğundan çekingen olmalıydı. Ama kendini teslim etmeye hazır. Korkarak ama kendinden emin. O an kendimize hakim olamıyorduk. Senaryo elinden düşüyordu. Meg’in dudakları... Nefes alışında hızlanma... Gözlerinde nem... Ve sette biz, ikimiz, yönetmen asistanı onu çağırırken, sesleri duymayarak, ışıklar etrafımızda dönerken...

Aklım masaya geri döndüğünde Akıpkaptan’ın dudaklarında aynı gülümseme vardı, bakışları ise Burcu’ya kenetlenmişti. Burcu bana döndü. - Düşünsene sevgilim, yıllar sonra oyunculuğa dönüyorum. Hem de senin senaryonla, bütün dünyada oynayacak bir filmle...

Dınnnn.

CIA’DEKİ GAYRI RESMİ TUTANAK:

- Matt, iki senedir Londra’da yaşıyor. Florida’da Fort Walton Beach diye bir kasabada doğmuş. Üvey annesi İngiliz olduğu için şimdi orada. Babası şerif yardımcısı. Matt onun ilk karısından. Kadın bir Türk ressammış. Los Angeles’da üniversitede okurken evlenmiş, Matt’i doğurduktan sonra ayrılmış. Başka biriyle evlenmiş. Onu İngiliz kadın büyütmüş. Kadın da Hint asıllıymış. Matt hem Amerikalı, hem Türk, hem İngiliz hem de Hintli yani. Acaip bir karışım.

- On altı yaşında aşık olmuş. Kız beatnick olduğundan ailesiyle sorun yaşamış. Evden ayrılmış. İki yıl mimari eğitimini dondurmuş. Sonra da bitirememiş zaten. Annesinin aracılığıyla San Fransisco’da bir sanat galerisinde çalışmış. O süre içinde “sosyetik hippy” olarak çok çapkınlık yaptığı biliniyor. Hakkında illegal bir faaliyete karıştığı ya da uyuşturucu kullandığına dair bir kayıt yok.

- Yanında çok para olmaması gerekir. Son iki aydır görüştüğü kişilerin hepsi sabıkalı. San Fransisco'dan tanıdığı birkaç hippieyle sık sık buluştuğunu biliyoruz. Ama iki ay önce onlar Fas'da Tanca diye bir yere gitmiş olduğundan görüşmüyorlar. Jack Kerouac'ın kitaplarını okuyor. Londra'da yaşadığı yer Southampton Avenue'de üvey annesinin ailesine ait, pahalı bir daire. Kira ödemiyor. O da geçen haftaki üç kişi gibi İstanbul'a kadar tren bileti aldı. Fransa'ya vapurla geçtikten sonra, Doğu Ekspresi'yle ikinci sınıfta seyahat edecek. O da biletlerini resmi yollardan almadı. Türk lokantasındaki adamımızdan sahte isimle Ron Quin olarak kestirdi.

- Kayıt altına alınmayıp, takip edilmeme isteğinin nedeni bilinmiyor. Ekte söz konusu Matthew Quire'in bir fotoğrafı var. (Saç rengi: Açık kumral)

El yazısıyla not: Bilgilerin İstanbul'da Bexter'a iletilmesi...

Matt'den ayrılmak hiç işime gelmiyor. Hep sinema oyuncularını için söylenen bir laf vardır: 'Rolünü bir post gibi üzerine geçirdi' denir. Sanki yazarlar karakter yaratırken başkalaşmıyorlar, başka rollere girmiyorlarmış gibi, sadece aktörlere yakıştırılır. Oysa o postu yazar yüzer, yazar tuzlar, yazar tabaklar. Akıncı'nın verdiği öykü, tabii ki Matt'inkiyle alakasız. Hiç de post yapıp bürünebileceğim bir karakter değil başroldeki. O bir asker. Benim askerlikle ilişkim 56 günle sınırlı. Bir keresinde Burcu'yla İsrail'e gitmiştim. Milenyumda Kudüs turları düzenleyecek, Hıristiyan kültürü üzerinden para kazanacaktı. Telaviv'de bir gece kulübüne gittik. Rock bar tipli bir yerdi. Geceyarısından sonra paydos eden askerler de kulübe geldi. Tam teçhizatlı, üniformalı halde sivillerle birlikte içki içip dansetmeye başladılar. Ben bu durumdan tırstım. Adam belinde el bombası, cebinde tabanca, barın üstüne de tüfeğini dayamış, içki içiyor. İsrail askeri dediğin sarhoş olup sağa sola ateş etmez mi? Belki sevgilisi terketmiştir... Bunlar efkarlanmıyor mu? Diken üstünde oturdum, biraz sonra da kalktım. Olacak iş mi bu yani? Ne işi var askerinin gece kulübünde? Yanındaki kıza bakamazsın, o senin yanındaki kıza baksa ses çıkaramazsın. Haksız rekabet. Hoşanmam ben askerden de polisten de. Ne yapacakları belli olmayabilir.

Kamusal alana silahla girilmemeli. Böyle düşünen biri savaş filmi senaryosu mu yazacak şimdi?

Akıncaptan'a gelen öykü, tam bir savaş filmi değil belki ama yine de atmosferi öyle. İncirlik'e özel ve gizli bir görevle tayin olan Amerikalı bir albayın hikayesi. Adana pavyonlarından birinde çalışan bir dansöze aşık oluyor. Kız sınırın öte tarafındaki bir Irak köyünden gelmiş. Adamın görevi de o köyü bombalamak. Bir kontrgerilla hikayesi var ve bu Amerikanizm adına yapılıyor. Nasıl olacak peki? Biz Pentagon'un masum köylüleri öldürme kararı alabilen bir merci olduğunu görüyoruz ve albayımın ülkesine ihanetiyle aşkın gücünü ölçüyoruz. Bak, bak, bak... Ne kadar ince düşünmüşler. Bu hikaye böyle olmaz. Üstelik Meg'in bir Peşmerge dansözünü oynamasına imkan yok. Burcu ise daha bugünden göbek dansı dersleri almaya başladı. Bu film ancak sıkı bir aşk filmi olarak yorumlanabilirse bir hale yola konabilir. Ayrıca kesinlikle bir kadın karakter daha gerekir. Yoksa Meg neyi oynayacak?

Baştan alalım. Albay George -bu rol için George Clooney'i düşünmüşler- San Diego'da yaşamakta. Karısı Marianne ile arası bozuk. Neden bozuk? Çünkü sıkılmış. Bu kadar basit. İnsanlar aşktan sıkılabilir. Bu karşısındaki insandan sıkılmaları demek değil ki. Aşık olma durumu da sıkıcı olabilir. İnsan niye her gün aynı aşkı yaşamak zorunda kalmalı ki zaten?

Üzerinde x yazılı dosya aynı zamanda kayınbiraderi olan Bill tarafından George'a verilir. Son derece gizli bir görevdir ve ayrıntıları harekattan hemen önce eline geçecektir. Marianne'den uzaklaşmak adına George görevi kabul eder. Zaten nedense aşk bu kadar önemlidir ama iş söz konusu oldu mu hemen ikinci plana düşer. Tabii eğer aşk eskiyse bu mümkündür. İki aydır aşık olan bir çift için işin ne önemi vardır ki? Birlikte olmak adına daha az maaşa taim edebilir çiftler. Ama on yıllık evli bir çift daha iyi bir iş için anında ayrılabilir. Kadın kocasının görevi için bir süre Adana'ya gitmesine ses çıkarmaz. Ama Adana öyle Marianne'ın bildiği gibi bir yer değildir işte. Orada pavyonlar vardır. Bir yılan hikayesine dönüşmüş olan Irak Savaşı'nın artık bir çözüme kavuşması gerekmektedir ve

George harekatı bizzat yönetecektir.

Adana İncirlik üssüne gidecek olan albay, bir kontrgerilla gibi çalışacak, Kuzey Irak'taki bir köyü gizlice bombalayacak, suç bölgedeki Kürt yönetimi üzerine atılacak ve ABD kuvvetleri Kürt odakları dağıtmak için gereken zemini bulacaktır. Konu Türkiye'yi de yakından ilgilendirmektedir. Avrupa Birliği'ne girme amacındaki ülke, Musul petrollerinden 1928'de hakettiği hisseleri tekrar almaya başlayacak, enerji darboğazını aşacak ve ABD'nin Avrupa'daki kalesi ve Ortaasya kapısı olacaktır. Albay brief'i alır ve çok da mutlu olmadığı karısıyla vedalaşıp, Adana'ya doğru yola çıkar. Irak'ın kaderi onun omuzlarındadır. Projeye bak be! hem Bizi Avrupa'ya sokuyor, hem derin ABD'yi yerin dibine batırıyor hem de bir asker bile olsa Amerikan vatandaşına sempati pompalıyor. Şu sinema nelere kadir! Neden bizim hükümetler Ermeni soykırımını iddialarını tarihçilere bırakıyor da sinemacılara bırakmıyor anlamak mümkün değil. Ver parayı sinemacılara, halletsinler...

Hemen alınan notlar:

Adana'nın İncirlik ilçesi. Buranın kendine has kimliğini gösteren levhalardan oluşmuş bir jenerik olabilir. Anadolu'da bir Amerikan üssünün toplumsal hayata yansıyan çarpıcı örnekleri. İngilizce dükkân tabelaları. Yerli halkın arasındaki yankee'ler ve mekan tanımı şart.

Başdöndürücü güzellikteki bir dansöz bütün maharetlerini sergileyerek oryantal yapıyor. Köhne pavyondaki müşteriler, ağızlarının suyu akarak onu izleyen yerli erkekler, bira içerek kadına bakıp aralarında şakalaşan, kalçalarını tarif eden Amerikan askerleri ve onları gıcık kaparak izleyen Mahmut. Mahmut sanki bakışlarıyla dansöze bakan herkese savaşa açmış gibi. Dansöz masaları dolaşmaya başlayınca o da yanına yaklaşıyor ve onunla beraber dolanıyor. Dansöz bir ara ona "Peşimde dolaşmasan daha çok para toplayacağım salak," diyor. Bunun üzerine duran Mahmut olanları gözleriyle takip etmeyi sürdürüyor. Dansözün göğüslerine ve küloduna para takanların nasıl mümkün olduğunca ona değmeye çalıştıklarını saptıyor. Dudaklarını kemiriyor. Kıskançlıktan delirdiği belli. Şov bitiyor. Müzik susuyor. Kadın kuliste dansöz elbiselerinin üstüne mantosunu giyer-

ken Mahmut'la tartışıyor. Kadın sinirli. Kimbilir kaç kez yaptığı konuşmayı tekrar yapıyor. "Ya bir iş bul para kazan, evlenelim evimin kadını olayım ya da bırak işimi bildiğim gibi yapayım..."

Mahmut, üsteki askerlerin ufak tefek işlerini halledip küçük paralar kazanan bir adam. Kuzey Irak sınırlarında kalmış bir köyden beraberce kaçmışlar. Hatun dansözlük yaparak geçimini kazanmaya başlayınca kadını bir türlü evlenmeye razı edememiş. Hatun, hayat boyu bu işi yapamayacağını bilmekte, geleceğini Mahmut'un adam olmasına bağlamakta. Aralarındaki ilişkinin tanımı Mahmut'un delicesine aşkı, Hatun'un ise şartlar gereği onunla birlikte olması. Hatun, kaçtıklarında onun olmuş fakat evlenmedikleri için sonra evini ayırmış. Mahmut düzenli bir gelir ve hayat sağlایncaya kadar da onunla evlenmeyeceğini söylemiş. Tartışma bir tokatla sona eriyor. Mahmut vurduğu için çok pişman ama özür dilemeyi kendine yediremiyor. "Ne var yani bir tokat attıysam, sen de sabrımı taşırmasaydın?"

Sonuçta Hatun onun gözünde de haklı. Şu Amerikan üssünün yoğurt ihalesini alır almaz bütün sorunlar çözülecek. İsteddiği her şeyi ayaklarına serecek. Yoğurt bu. Bunlar her sabah kahvaltıda yoğurt yiyor. İş ki ihale açılsın. Yoğurt üsse ta Amerika'dan geliyor. Çok saçma. Burası yoğurdun anavatanı. Bütün dünyaya yayılmış tek Türkçe ürün. Hatun'un gönlünü almaya çalışıyor. Yoğurt onların aşkının anahtarı olacak. Hatun bunları çok duymuş. Bir şey söylemiyor. Yoğurda güvenmiyor.

Kulisten pavyona girdiklerinde pek kimse kalmamış. Masalar toplanmakta. Yövmiyesini alıyor, birazını bir şey söylemeden Mahmut'a veriyor, birlikte çıkıyorlar. Tam kapıda hızla gelen bir makam arabası önlerini kesiyor. İçinden bir subay iniyor, şoför kapıyı açıyor ve arabadan bir de bizim Albay iniyor... Yanındaki subay "İncirlik'te ilk görmeniz gereken yer pavyonlardır komutanım," deyip Albay'ı buyur ediyor. Hatun'la Albay bir an gözgöze geliyor. Subay onları görünce, "Aa... şov bitti mi? Biz de sırf göbek dansı izlemek için gelmiştik... Tekrar yapamaz mısınız acaba? Yeni üs komutanı gelmişti de..." diyecek oluyor. Bunun üzerine Mahmut hemen Hatun'a dönüyor. Onun bakışları olumsuz. "Bugün çok yorulduğum, yarın artık," diye naz yapınca Mahmut üsteliyor... "Saçmalama... ye-

ni üs komutam bu... Yoğurt demek yani," diyerek kızı zorluyor. Albaya bakışlarından yağcılık akıyor. Hep birlikte tekrar pavyona giriyorlar.

Albay George Wilbur, pek istekli ve hevesli değil ama yerini alacağı meslektaşını kırmak istemediğinden burada. Rakı ve meze daha söylenmeden geliyor. Boş pavyonda özel bir masa hazırlanıyor. Biraz sonra da şov başlıyor. Hatun biraz öncekinden çok daha ustaca kıvrırmakta. Bu kez işin içinde erotizm de var. Önce gözlerini kaçırmaya çalışan Albay giderek kadına ve vücudunun kıvrımlarına kilitleniyor. Rakımın da etkisiyle giderek konuşulanları duymaz oluyor. Jet lag üstü anasonlu alkol adamı mahveder zaten. Gözlerini Hatun'dan alamaz hale geliyor. Savaşa gideceğini sanırken, burada çok rahat bir ortam bulmuş, savaşın Türkleri hiç ilgilendirmediğini ve olağanüstü halin sadece üs içinde yaşandığını farkediyor.

Zilin çalmasıyla uyanan Albay, geçirdiği gece sonrasında elbiseleriyle yatmış olduğunu fark ederek uyanıyor. Baş ağrısı ve sersemlik. Kapısı vurulmakta. Emireri yarım saat sonra törenin başlayacağını söylüyor. Telaşla traş olur, giyiyor, ilaç içiyor ve kendini toplamaya çalışıyor.

İncirlik üssünde büyük bir hoşgeldin töreni var. Yeni komutan birliklere tanıtılıyor ve genel kıta teftişi yapılıyor. Herşey büyük bir ciddiyet içinde. Albayın bir konuşma yapması lazım. Amerikan ordusunun uzak topraklardaki misyonundan, barıştan, ebedi düşmanlardan ve demokrasiyi yaymaktan bahseden konuşma büyük bir ciddiyet içinde sürerken bir kapı sesi gözünü başka tarafa kaçırıyor. Üssün kapısından giren bir gece önceki dansöz Hatun. Konuşmayı sürdürürken gözlerini ondan ayıramıyor çünkü kadının ilerleyişindeki kendinden emin ve rahat tavırla, olan bitene hiç takılmayıp, binaların önünden geçişi ve bir evden içeri girişi üs atmosferine çok ters. Kahvaltı sırasında dansöz kadının neden üsse girdiğini öğreniyor: Bazı kadın subaylara ve subay karılarına göbek dansı dersi vermekte.

Albay üssü gezerken oyun havası çalan bir odanın önünden geçerken kapıyı arayarak içeri bakıyor. Hatun gerçekten dans dersinde. 7-8 geçkin subay karısı, karşılarında kıvrıran kadını taklit etmeye çalışmaktalar. İçerideki manzara gerçek-

ten komik. Albay elinde olmadan gülüyor. O sırada tekrar gözgöze geliyorlar ve Albay kapıyı kapatıp uzaklaşıyor.

Bir kurmay subay Albay'a harita önünde bölgenin inceliklerini anlatıyor. Gerek Kürt grupların, gerek Saddamcıların, gerekse İran ve Türkiye'nin tezleriyle ilgili özet açıklamalar. Konuşma bittikten sonra Albay taktik kumandanıyla yalnız kalmak istiyor. Ona gizli konuyu açıyor. X raporunu veriyor. Bu kilitli bir çanta. Ondan isteği dosyayı inceleyip kendisine en uygun noktayı saptaması.

Kurmay subay X'in günün koşullarına göre yanılığlar barındıran bir plan olduğunda George'la hemfikir. Bir teknik rapor yazıp Pentagon'u vazgeçmeye iknaya çalışma kararı alıyorlar. Sebep, kara savaşında çok telefata verileceği ve garanti olmaması. Pentagon'dan gelen yanıt: "Savaşta askerler ölür."

Mahmut, Hatun'la ilgili olarak planlarını yapmış ve artık dansetmesini istemekte. Yoğurt teklifini vermiş, olumlu karşılanmış. Bundan sonra çok kârlı ve devamlı bir işi olacak. Hatun'u öpüp sevişmek istiyor. Hatun reddediyor. Sesleri etraftan duyulunca Mahmut kaçmak zorunda kalıyor. Hatun tek başına. Pavlyondan gelen çocuğa bu gece hasta olduğunu program yapmayacağını söylüyor. Tek başına, hüznü ve geleceğinden umutsuz. Dama çıkıyor. Yıldızların altında bir türkü söylüyor.

Albay o sırada pavyonda. Başka bir dansöz çıkınca hayal kırıklığına uğruyor ve garsona soruyor. Hasta olduğu yanıtını alınca, utana sıkıla evini soruyor. Garson gülüyor ve "Boşuna uğraşmayın sö, onun belahısı var," diyor. Albay durumu toplayıp, "Üsteki dans dersleriyle ilgili bir şey söyleyecektim..." falan deyip evini öğreniyor. Çıkıp, arabasıyla o yöne doğru gidiyor. Sora sora sokağı buluyor. Bir ses duyunca kontağı kapatıyor. Camı açıp Hatun'un söylediği türküyü dinliyor. Eve yaklaşıyor, sonra da basıp gidiyor.

Ertesi sabah Hatun bahçeyi süpürürken Mahmut geliyor. Aceleyle Hatun'a sarılıyor. "Tamam oldu, hayallerimiz gerçekleşiyor. Bir tek üs komutanının imzasına kalmış bizim ihale. Artık evlenebileceğiz. Sana buraların en güzel evini yapacağım. Çocuklarımız olacak. Bu büyük bir başlangıç göreceksin. Bu işten

şimdiye kadar kimler zengin oldu hatırlasana...” Hatun’da tepki yok. İşine devam ediyor. O arada bir cip. Bir asker bir kağıt getirip, Hatun’a veriyor. Hatun okuma bilmediğinden mektubu Mahmut alıyor. Yarı buçuk İngilizce’yle okuyor. Mektup Albay Wilbur’dan. Kendisine özel dans dersi vermesini istiyor. Mahmut bunu okuyunca havalara sığıyor. Hatun’un bir ricasıyla işleri hallolacak demek. Gerçi ilk defa bir erkeğin dans dersi almak istemesi biraz kuşku uyandırıcı ama koskoca üs komutanına güvenmeyecek de kime güvenecek? Hatun’a “Gideceksin değil mi?” diye soruyor. O da zaten istemekte ama “Sen istiyorsan giderim,” diyor.

Albay karısı Marianne’la telefonda ve geldiği yerin nasıl kötü olduğunu anlatıyor. Kadın kocasını çok özlemiş. İlk tatilde gelmek istediğini söylüyor. Adam “Tabii, ama fazla bir şey bekleme,” diyor. Konuşma devam ederken kapı çalıyor. Emirlerinin yanında Hatun giriyor. O girince konuşması bocalıyor ve lafı toparlayıp kapatana kadar kadını süzüyor. Emirleri çıkınca yalnız kalıyorlar. Kadının hiç İngilizce bilmiyor olması komik bir diyalog yaratıyor. Adam hareketlerle dans dersi almak istediğini söylüyor. Kadın da yoğurt ihalesini nişanlisına vermesini. Bu arada başka bir odada iki subay dosya üzerinde çalışma ve çok ciddi bir teknik plan yapmaktalar. Bombalar, çapları, etkileri, tepeler, coğrafi durum gibi tanımlamalar, ilk dans dersinde dikkatle kadının vücut hareketlerini izleyen albayın bakışlarının üzerine düşüyor. Adamın saflığı kadına da sempatik geliyor. Hep uygunsuz bir teklifle karşılaşacağı tedirginliğinde olan Hatun giderek rahatlıyor ve birlikte çocuklar gibi eğlenmeye başlıyorlar.

Mahmut büyük bir masa kurmuş. Erkek arkadaşlarıyla eğlencede. Keyfine diyecek yok. Herkes onu kutlamakta, o da herkese içki ismarlamakta. Bir ara Albay da pavyona geliyor. Mahmut ona da kadeh kaldırıyor. Hatun sahneye çıkınca ise neşesi kaçıyor. Önce bir şey yapmasa da kadına yönelik bakışları farkedince daha fazla dayanamayıp ayağa kalkıyor masayı deviriyor. Kimsenin ona bakmasını istiyor. Sahneye fırlayıp kadını kolundan tuttuğu gibi yere deviriyor: “Bir daha dans etmeyeceksin tamam mı? Artık bir kocan var.” Kadın “Daha evlenmedik,” diyerek onu tersliyor ve bir tokat yiyor. Herkes dona kalıyor. Albay yerinden kalktığı gibi Mahmut’un yanına gidip bir yumruk atıyor. Mahmut ne olduğunu anlamıyor. Kavga etmeğe çalışıyor, ama gayet profesyonel bir dayak yiyor. Ayakta duramıyor.

Albay Hatun'u evine bırakıyor. Bakışıyorlar. Adam öpecek gibi oluyor. Hatun kaçıyor. İhale yatınca, Mahmut Albay'a düşman oluyor. Albay'la Hatun arasında ise bir aşk başlıyor. Mahmut bu aşkı farkedince deli oluyor, Albay'a saldırıyor ve tutuklamıyor.

Saldırı planı tamam. Albay harita üzerinde çalışıyor. Herşey çok basit. Uluslararası hukuk aldatılacak ve siviller öldürülüp, suç Kürtler'e atılacak. Albay bunu kendine yedirememekte olsa da emirler kesin. İstanbul'da gizlice bulunduğu bir üst düzey görevliyle sert bir tartışma yaşıyorlar. Pentagon, gizli aşk oyununu bile bilmekte, üstelik abartmakta. Albay rütbesini kaybetmeyle karşı karşıya. Ya görevini yapacak ya da bir hiç olarak ülkesine dönecek.

Mahmut hapisten çıktığı gece Hatun'un evini basıyor. Gece yarısı kadın kaçıp Albay'a sığınıyor. İlk kez o gece sevişiyorlar. Fakat ertesi sabah karısı Marianne Adana'ya geliyor. Albay Hatun'u ondan gizliyor ama daha önce evli olduğunu söylemediği için Hatun ona çok kırılıyor ve ortadan kayboluyor.

Albay karısından ayrılmaya kararlı. Dramatik bir sahneyle karısını geri yolluyor. Ne var ki, ne kadar arasa da Hatun'u bulamıyor. Mahmut, kendi hayatını mahvetmekle kalmayıp, kızı da babasının köyüne gitmek zorunda bıraktığını söylüyor. Oysa onu babasının ensest tacizlerinden Mahmut kurtarmış. Artık onu öldü bilmesini söylüyor... "Sınırım ötesi hiç burası gibi değil, Albay. Orada gerçek cehennem var."

Harekat başlayacak. Albay hayalet uçağa biniyor ve Irak'a uçuyor. Ne var ki, telsiz mesajından öğrendiği bir ayrıntıdan bombalayacağı köyün, kızın gittiği köy olduğunu anlıyor. Bir an karar verip, bütün planı suya düşürüyor ve uçakla köye iniyor. Köyün ortasında tam teçhizatlı bir jet var ve pilotu inip, bir kadını arıyor. Köyde bunu gören Hatun koşarak kucığına atıyor. Fakat sorunlar bitmiş değil: Bu kez kızın babası tüfeğiyle uçağın karşısına dikiliyor: Karısı öldüğünden artık üvey kızı ona karılık yapacak. Adamla pazarlık başlıyor. Albay uçağı ona verip, adamın kamyonunu alıyor. Bir an önce oradan uzaklaşmak istiyor, çünkü olacakları biliyor.

Pentagon, uydü sinyallerinden uçağın düşman eline geçtiği yorumunu yapıyor. Vur emri veriyor. Kızın babası salak salak hava atarak uçağa bindiği an Albay-la kız büyük bir patlama duyuyor.

Kamyonla Türkiye'ye geri dönmek tek çıkar yol. Ama önlerindeki çölde Peşmergeler, Kürtler, Irak askerleri, PKK ve mayın yüklü zorlu bir coğrafya var. Bunları aşabilirlerse Türkiye'ye sığınabilecekler. Bütün zorluklardan sonra bunu başarıyorlar. Ne var ki Pentagon onları izlemiş ve bulmuş. Albay ortadan kaldırılmalı. Finaldeki sürpriz, Türkiye sınırları içinde olduklarından, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Amerikalılara engel olması. Akdeniz kıyısında bir çiftlik evinde bir çocuk doğuyor. Adını Barış koyuyorlar.

Hikayeyi bu şekilde yazıp Sinan Çetin'e götürdüm. Durumu anlattım. Bütçeyi de söyledim. Bana okuttu. Birden en kral arkadaşı oluverdim. Oradakilere beni Türkiye'nin en iyi yazarı ilan etti. Nedense bunu garipsemedim. Hoşuma gitti. Karanfil kokan sigarasından bir fırt çekti ve...

- Ama bence film uçağın köye inmesiyle başlamalı. Bu rolü de ancak Hülya Avşar oynar.

Sinan'a (Hemen senli benli olduk) Burcu'dan söz etmek zorundaydım. Et-tim. Gayrı resmi ilişkileri de bir bir anlattım. "Önemli değil," dedi.

- Ben her oyuncuyu oynatırım. Oyuncu dediğin nedir ki zaten? İyi bir yönetmen ağacı bile oynatır.

- İyi de bir de Meg var...

- O kimin sevgilisi?

Artık arkadaş olduğumuz için bu konuları da konuşabilirdik. Meg'e olan duygularımı anlatmaya başladım. Ben anlattıkça yüzündeki ifade değişmeye başladı. Birden bire bu kadar prim verdiği birinin fos çıktığını anlamaya başlamış bir erkek yüzüne kavuşmaya başlamıştı. Zaten beni dinlemeyi bırakmış, lab-top'undan maillerini kontrol etmeye başlamıştı. Sonra bir an kafasını kaldırdı ve sözümü orta yerinde kesti.

- Yani sen şimdi bu kadını becermek mi istiyorsun? Bu mu mesele?

Sessiz kaldım. Çünkü soru görüldüğünden çok daha ciddiydi. Yanıtını bilmiyordum. Bir keresinde çok sevdiğim bir şarkıcının konserine üzerinde 'Fuck me, I'm famous' yazan t-shirt'le çıktığını görmüş ve kendimden utanmıştım. Zihnimi okuduğunu sanmıştım çünkü. Bütün bir dünyayı etkileyen star'lık vaziyetinin özeti gibiydi ve ne kabul edilebilir bir savdı, ne de reddedilir...

"Bu öyle bir şey değil," diyecek oldum.

- Ne peki?

- Sinancım, bu... Bu benim de yanıtını bulamadığım bir saplantı. Ne yapmak istediğimi gerçekten bilmiyorum. Karşısında durmak istiyorum diyelim. Ne istediğimi keşfedebilmek, belki de bu sorunun yanıtını bulabilmek için karşı karşıya gelmek istiyorum.

- Anladım. Sen terbiyeli bir insansın. Ya da sıkışık. Boşver oğlum bunları. Aslan gibi Adamsın. Yetenekli bir yazarsın. Dram duygun gelişmiş bir kere senin. Dünyayı dramatik yapıyı bilen insanlar yönetir. Sen olmadıkça o hayran olduğun oyuncular bir hiç. Bu kadarını göremiyor musun? Senin yönetmen olman lazım ki, bunları anlayabilesin... Hem o yaşlı değil mi artık? Christina Aguilera'ya ne dersin? Karşısında duracaksan daha iyi bir karşı bul bari...

Öylesine kesin konuşuyordu ki, sindim. Keşke bütün bunlardan hiç bahsetmeseydim. Rezil olduğumu hissettim. Benim anlatmak ya da anlamak istediğim başlı başına edebiyat gerektiren bir durumdu aslında. Edebiyatçı da değilim ki... Uff çok zor, çok zor. Bir keresinde Akınkaptan'ın manitalarından biri bir laf etmişti. İsmi hatırlasam tanırırsınız. Eski mankenlerden. Şimdi de duruşuyla gayet itibarlı bir hanım. Her neyse... *"Ben Hugh Grant'ı istiyorum,"* demişti. *"Seks yapmak için değil. Karşımda otursun, iki çift laf edeyim, onun hoşuna gideyim, bana gülümsesin, hatta becerebilirim ona çok sempatik geleyim ve elini omuzuma atsın."*

- Galiba buldum. Aslında şöyle söylemem gerekiyor. Meg'in hoşuna gittiğimi görmek istiyorum. Mesele bu. Benim kendime olan güvenimi kazan-

mamla, özgüvenimle, varlığımla ilgili bir istek bu. Mihenk taşı olarak kendime onu seçmişim. neden onu seçtiğimi bilmiyorum. Seçmişim işte. Seda Sayan, Ayşe Hatun Önal, Hall Berry ya da Madonna değil, Meg...

Sinan o sırada çıkmış. Yandaki ses geçirmeyen stüdyoya girmiş, ekrandaki reklam filmine bakıyordu. Beni duymadı. Kendi kendime konuşmuştum. Reklam filminin pack-shot'unda şu yazı vardı: "İstiyorsan al, nedenini sorma."

MATT'İN GÜNLÜĞÜNDEN:

3 Mart 1970

Gerçekten Doğu'ya doğru yolda olduğumu İtalya'dan Yugoslavya'ya geçince anladım.

Trende ikinci gün.

İlk defa gerçek bir kızıl yıldız gördüm. Her köyde bir bayrak asılı. Kızıl yıldızın sarı bir kontürü var. Bir de sık sık Tito portrelerine rastlıyorum (Sosyalist diktatör. İhlımlı komünist).

Kompartımanda dört kişiydik. Trieste'den beri yalnızım. Diğerleri Fran-sa'dan dönen İtalyan işçilerdi ve İngilizce bilmiyorlardı. İki gündür nere-deyse hiç konuşmadım.

Yemekler fena değil. Ama birinci sınıfın restoran vagonuna sokmuyorlar. Zaten orada yiyecek kadar param yok. Yani var da yanımdaki para benim değil. Bugün (...okunmuyor...).

Trenin kuryelik karşılığı bedavaya gelmesi iyi oldu. Üstelik suç da işliyor değilim. Taşıdığım sadece para.

Belki dedikodu ama herkes Katmandu yolu boyunca seyahat eden Ameri-kalıların CIA'in gizli koruması altında olduğunu söylüyor. Bu çok saçma. Aslında günlük yazmak da çok saçma. Bu üçüncü günlüğüm. Öğrenciy-ken de iki kere günlük yazmaya başlamıştım. Bir kaç günden sonra bıraktım. Başlamak heyecan verici. Sürdürmek nedense mümkün olmuyor. Olsun. En azından bir yol eğlencesi. Hem bu kez o salak defterleri kullan-mıyorum.

Günlüğün varsa yalnızlığını paylaşabilirsin.

Yalnızlık = Mutlak barış

4 Mart 1970

Bulgar sınırına yaklaşıyoruz.

Dört yolcu daha var yanımda.

Genç olanla konuştuk. Hepsi Yugoslav ama hiçbiri aynı dili konuşmuyor. Yaşlı, başörtülü kadın Arnavutmuş. Üniformalı asker olan Hırvat, güzel kız Boşnak, benim konuştuğum genç ise Sırp çıktı. Diğerlerinin hepsinin müslüman olduğunu söyledi. Galiba onlardan pek hoşlan... (... okunmuyor...)

Hepsi blucinime garip garip baktılar. Üzerin... (... okunmuyor...)

Köyleri geçtikçe, istasyonlarda durdukça giysiler değişiyor. Ama gençlerde bile hiç blucin görmedim. Gülen kimse de... (... okunmuyor...)

5 Mart 1970

Sirkeci Garı.

Trenden indim.

Güneş ışığı.

Aylardır yolda gibiyim. Bir süre bankta oturup etrafa baktım. Başka bir dünyadayım. Vücutuma tam anlamıyla hakim değilim. Hem açlık hissettiren hem mide bulandıran bir koku geliyor burnuma. Nedir acaba?

Pasaport kontrolünü trende yaptılar. Onun için bir saat bitmesini beledikten sonra inebildik.

Burası hareketli. Bulgaristan'daki istasyonlar gibi ölüm havası yok. Bağırınlar, şarkı söyleyenler, gülenler var.

Garip duruyorum.

Benden başka uzun saçlı ve normal giyimli kimse yok.

şu an mutluyum. Çünkü on dakika sonrası hakkında hiç bir fikrim yok.

Kalemim bitiyor. Oysa bu kalem çok iyi yazıyordu.

İki kitap bitirdim. Kerouac'ın "The Brahma Bums" ve (... okunmuyor...) "New Poets New Music". Müzik dinlemeyi özledim.

Sunshine came softly

Through my window today,

Could've tripped out easy

*But I've changed my ways;
It'll take time, I know it,
-Donovan-*

AJAN BEXTER'İN NOT DEFTERİNDEN

Mart ayında gelenler:

8. Matthew Quire. (22 Mart). Sahte adı Ron Quin (Hangi ismi kullanacağı meçhul). Yalnız geldi. Sirkeci Garı'ndan giriş yaptı. Temas yok. İlk adresi: İsmi Guest House olarak değişen eski Palas Pansiyon, Sultanahmet. Giriş tarihi: 5 Mart 1970. İzlenmeli.

İzlenmek... İçinde bulunduğum girdaptan beni vakumlayacak olan gizli Norveç formülü buydu işte! İzlenmek. Başkalarının hatta hiç varolmayanların hayatlarını ve kişiliklerinin derinliklerindeki dürtüleri yöneten ben değil miydim? Yazarlık bu değil midir? Pekala Meg'in de ruhunun derinliklerine sızabilirdim. Bunun için tek gereken, izlenebilmeyi sağlamaktı. Bu kez rol üstlenen yazarın ta kendisi olacaktı. Meg ise onun için yazılan bu senaryoda rol aldığından haberi olmadan var olacaktı. Ne müt-hiş bir zeka! Kendimle gurur duydum. Yöntemini bulmak bile özgüvenimde katma değer yaratmıştı. "*Bu iş oldu bil!*" dedim aynadakine...

Etrafı saç baş dağınık hippilerle doluydu. O tam ortada duruyordu. Saçları taralı ve briyantınlıydı. Üstünde hiç bir giysi yoktu.

Üstü başı perişan bazı yerliler elleriyle gelmesini işaret ediyorlardı.

Birisi bağırdı:

- Pansiyonda kal.

Hareketlerine hakim değildi. Bir şeyden kaçıyordu. Kalbi küt küt atıyordu.

Çok uzun boylu bir polis karşısına çıkıp "Dur" dedi, "Kağıtların"... Beyaz eldivenli elini açmış burnunun dibine getirmişti.

Arka cebinden pasaportunu çıkardı. Kapağına baktığında ter boşandı. Onun pasaportu değildi. Üzerinde "India" yazıyordu. Telaşla ilk sayfasını açtı. Kendi resmini gördü. Hiç bir şey anlamıyordu. Polis pasaportu aldı.

- Delhi'de çıplak gezemezsiniz.

Cevap veremiyordu. verecek cevabı yoktu. Kim olduğu konusunda kararsızdı.

- Giysiniz yok mu?

Olması gerekirdi. Blucinini nerede bırakmış olabilirdi? Utandı. Çok utan-
dı. Şıpır şıpır terliyordu.

- Bana mantıklı yanıt vermezseniz sizi tutuklamak zorunda kalırım. Con-
naught Place'da dolaştığının farkında mısınız? İsminiz...

Pasaportun ilk sayfasına baktı.

- Matthew mu?

Kimisini tanıyordu. Etrafındaki arkadaşları başına çiçekler takıyorlardı. O an kendini mutlu hisseder gibi oldu. Yalnız değildi. Polise gülümsedi ve ilk kez ağzından bir ses çıktı:

- Tanrı insanları üstünde elbise ile yaratmadı ki. Elbise Tanrı'ya karşı iki-
yüzlülük, ben gerçek bir insan olmak istiyorum. Tanrı'nın beni yarattığı
gibi olmak istiyorum. Tanrı ya da Allah...

Kan ter içinde fırladı. Gözleri bu kadar derin bir uykudan sonra bile fal-
taşı gibi açıktı. Gördüğünün bir rüya olduğunu anlaması ve nerede oldu-
ğunu tanımlaması bir kaç saniye sürdü. Duyduğu tek ses, pansiyonun açık
kalmış penceresinden gelen ezandı. Yüzünü yıkadı ve güldü. bu kez gör-
düğü rüyayı unutmamaya kararlıydı. Bütün gördüklerini aklından tek tek
geçirdi ve yerli yerine koydu:

- Rüyada Delhi'deydim. Bu ait olmadığım yerde olduğum anlamına geli-
yor. Yani İstanbul. Birileri beni çağırıyordu. Onlar parayı vermem gereken
Türkler. Hindistan pasaportu, cici annem. Peki neden çıplağım? Yapma-
mam gereken bir şey yapıyorum ondan. Etraftaki sakallılar buradaki arka-
daşlarım. Tanrı'ya yönelmem ise... Dışarıdan gelen ezan sesinin etkisi.
Sonuçta beni o uyandırdı. Peki ya polis? O neyin simgesi? Rüyadaki po-
lisin karşılığı ne olabilir?

O sırada kapısı vuruldu. Blucinini giyip kapıyı açtı.

AJAN BEXTER'İN NOT DEFTERİNDEN

6 Mart sayfası:

No: 8 Mat Quire ismiyle Palas Pansiyon'a kayıt yaptı. 11 numarada kalı-

yor. Gece çıkmadı. Sabah onda bir Türk ziyaretçisi geldi. On beş dakika yanında kaldı. Çıkarken elinde bir paket vardı. Para olabilir. Alışveriş mi? Ziyaretçinin otomobili 69 model Dodge. Siyah. Kendi kullanıyor ama ona ait gibi durmuyor. şöför olabilir. Plakası 34 U 88. Sami'ye sor.

Saat 12'de dışarı çıktı. Sultanahmet meydanı yönüne gitti. Odasına girdim. (Masraf: 20 dolar, resepsiyoncuya bahşiş). Bir şey bulamadım. Alışveriş olmamış.

Sami'den gelen trafik kaydı:

Plaka no: 34 U 88

Yıl: 1969

Model: Dodge

Renk: Kuzguni siyah

Motor no: 2526481

şaşı no: 25-665-3b

Ruhsat sahibi: Erenler Gıda Koll. Şti.

Adres: Kapalıçarşı. No: 136 Cağaloğlu İstanbul

Muayene tarihi geçmiş

Bu bir şirket. Kime ait olduğunu da Sami'ye sor. (Masraf: 2 x 10 dolar Sami'ye bahşiş)

Sami'den not: Üç ortaklı bir aile şirketi. Baba Nevit Erenler. İki oğlu var. Bir de kızı. Giresun'da fındık tarlaları var. İngiltere'ye küçük ihracat yapıyorlar. Yerleri sana yakın. Gidip bakabilirsin.

Akşamüstü döndü. Lobide oturup kartpostal yazdı. Postaya vermesi için resepsiyona bıraktı. (Masraf: 5 dolar resepsiyoncuya bahşiş). Kartpostal-lar dört ayrı kişiye: Hepsi Amerika adresi. Biri Nepal. Cindy Krause'ye yazılmış. şurası ilginç: "Hâlâ Basantapur'da mısınız? Ben İstanbul'a vardım. Seni çok özledim. Ne yapacağımı bana bu adrese yazarak söyleyebilirsin. Öptüm. Mattravelogue!"

Akınkaptan ve Burcusuz günlerimden nasıl memnunum anlatamam. Harlı

harıl senaryo üzerine çalıştığımı sanıyorlar. Karışanım ve görüşenim olmaktan çıktılar. Ben ise Albay'ın kapağını bile açmadım. Filistinli'ye de senaryosunun 2015 yılı değerlendirme planına alınacağını yazdım. Matt'i de 6 Mart 1970'de terkettim.

MATT'İN GÜNLÜĞÜNDEN:

6 Mart 1970

İstanbul'la tanıştım. Ama o beni daha tanımıyor.

Gülümsemenin yeni bir anlamı var artık. Bir seyyar satıcı gibi gülümseyebilmeli insan... Kendi gibi olmayana da buradakiler gibi bakabilmeli.

Para işi tamam. Herşey çok kolay oldu.

Artık özgürüm. Rahatça ölebilirim...

Not a time for crying

How the heart was flying

- Brel -

Oturdum Mac'in başına, Meg Ryan'ı tavlama için bir roman yazmaya karar veren bir karakterin ana kahramanı olduğu bir roman yazmaya başladım. Romandaki karakter, ölesiye sevdiği ulaşılmaz stara kavuşabilmek için öylesine etkileyici bir roman yazıyordu ki, önce Türkiye'de, sonra Avrupa'da, ardından da Amerika'da best seller olan romana kayıtsız kalama-yan Meg Ryan, magazin basınının da iteklemesiyle, yazarla tanışmayı kabul ediyordu. Üç haftada bitti.

Şimdi tek yapmam gereken bir yayıncı bulup romanın basılmasını sağlamak. İşte aşk budur Meg... Aşk budur işte... Budur aşk. İşte...